

VÄNERSBORGS KOMMUN

Mål- och resursplan 2012-2014

Kommunfullmäktige 2011-06-22

Innehållsförteckning

	Sidnr
Del I Vision och mål - Förutsättningar och beslut	
Vision Vänersborg.....	Del I - 1
Kommungemensamma mål och resultat	1
Generella perspektiv.....	1
Utvecklingsområden.....	1
Inriktningsmål och förväntade resultat.....	1
Ekonomiska mål – god ekonomisk hushållning.....	3
Personalpolitiska mål.....	5
Förutsättningar.....	6
Omvärld.....	6
Befolkning.....	8
Budgetförutsättningar.....	9
Kommunfullmäktiges beslut – avstämning mot nämndernas förslag.....	10
Finansiell analys.....	14
Driftbudget per nämnd och anslagsbindningsnivå.....	18
Resultat- finansierings och balansbudget.....	19
Kommunfullmäktiges beslut 2011-06-22.....	21
Del II Mål- och resursplan - Nämnderna	
Barn- och ungdomsnämnden.....	Del II - 1
Byggnadsnämnden.....	8
Gymnasienämnden.....	11
Kommunfullmäktige	16
Kommunstyrelsen.....	17
Kulturnämnden.....	20
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	23
Revision.....	25
Valnämnd.....	25
Samhällsbyggnadsnämnden.....	26
Socialnämnden.....	31
Överförmyndarnämnden.....	38
Del III Investerings- och exploateringsplan	
Investerings- och exploateringsplan 2012-2014.....	Del III - 1

Vision Vänersborg

Vänersborg är den framgångsrika kommunen vid Vänerens sydspets, en kommun känd för nytänkande, effektivitet och god service, en kommun där medborgarna känner sig trygga, delaktiga och har inflytande. Närheten till vattnet utnyttjas som en viktig resurs för boende, näringsliv och turism.

En god företagsmiljö, snabba kommunikationer, ett rikt utbildningsutbud och en livaktig kultur- och fritidsverksamhet gör kommunen attraktiv för såväl företagsamhet som boende.

All kommunal verksamhet omfattas av tanken på ett ekonomiskt, socialt och ekologiskt hållbart samhälle. Miljömål är antagna och genomförda.

Fem generella perspektiv i utvecklingsarbetet

Allt utvecklingsarbete i Vänersborgs kommun ska präglas av följande fem perspektiv:

- Barn- och ungdomsperspektivet
- Samverkan
- Jämställdhet
- Omvärldsorientering
- Integration

Sju utvecklingsområden

Kommunfullmäktige vill fokusera på ett antal utvecklingsområden, som är viktigast att arbeta med för att kommunen ska närma sig visionen och de fastställda inriktningsmålen. Utvecklingsområdena 2011 är:

- *Boende*
- *Näringsliv och turism*
- *Kultur och fritid*
- *Utbildning*
- *Serviceskyldighet, samverkan och effektivitet*
- *Lokala miljömål*
- *Medverkan i arbetsmarknadspolitiska åtgärder och ansvar för arbetslösa ungdomar*

Inriktningsmål och förväntade resultat inom utvecklingsområdena

Inom utvecklingsområdena har kommunfullmäktige fastställt inriktningsmål och förväntade resultat. Dessa ska samtliga nämnder arbeta efter.

• *Boende*

Inriktningsmål

Alla förändringar ska bidra till upplevelsen av Vänersborg som en vacker stad och kommun. Boendet ska upplevas stimulerande och tryggt med närhet till service och rekreation. Det ska finnas olika boendialternativ. Nya bostäder och bostadsområden byggs centrumnära men också sjönära och grönnära för att ta vara på Vänersborgs naturvärden.

Förväntat resultat

- Ökat antal invånare genom tillkomsten av fler bostäder.

• *Näringsliv och turism*

Inriktningsmål

En bredare näringslivsbas kompletterar befintliga företag och minskar beroendet av de stora aktörerna. I Vänersborg är samverkan mellan näringsliv, organisationer och kommunen väl organiserad. I denna samverkan satsar Vänersborg på besöksnäring, turism, evenemang och upplevelser, utveckling av centrum och centrumhandel samt en aktiv landsbygd.

Tillväxt är en viktig förutsättning för goda levnadsvillkor. Vänersborg ska ha ett gott företagsklimat som stöder befintliga företag och attraherar nya och stimulerar till nyföretagande.

Vänersborg är ett av Syd- och Mellansveriges mest besökta resmål för privatturister med fokus på natur- och kulturintresse.

Förväntade resultat

- Ökat antal besökare i centrum
- Stärkt samverkan med näringslivets företrädare och dess organisationer
- Gynnsammare företagsklimat
- Fler turister som besöker Vänersborg

- **Kultur och fritid**

Inriktningsmål

En livaktig kultur- och fritidsverksamhet gör kommunen attraktiv för såväl företagare som boende och besökare.

Sportcentrum med Arena Vänersborg, teatern, Sanden, Skräcklan och Plantaget erbjuder många olika evenemang och upplevelser för invånare och besökare.

Förväntade resultat

- Ökat antal besökare på bibliotek, museer och konsthallar
- Ökat antal utlån på biblioteket
- Fler större evenemang och fler kulturaktiviteter för yngre publik

- **Utbildning**

Inriktningsmål

Ett rikt utbildningsutbud gör kommunen attraktiv för såväl företagsamhet som boende. Ett unikt utbud av gymnasieprogram lockar sökande från såväl regionen som övriga landet och Norge. Kvalitetsarbetet i både grundskolan och gymnasieskolan leder till mycket goda resultat och uppmärksammas nationellt.

Med musikskolan, orkestermusikerutbildningen och den frivilliga musikverksamheten som bas ska Vänersborg utvecklas till Sveriges bästa musikkommun. Skolan och Vänersborgs högskolecentrum bidrar till tillväxt och nyföretagande genom olika utbildningsinsatser.

Förväntade resultat

- Större andel elever med minst betyget godkänt i grundskolans samtliga ämnen
- Bättre meritvärde
- Större andel behöriga sökande till gymnasieskolan
- Större andel som fullföljer gymnasiet
- Större andel behöriga sökande till högskolan och fler som börjar på högskolan

- **Serviceskyldighet, samverkan och effektivitet**

Inriktningsmål

Arbetsätt och arbetsformer ska utvecklas för att bidra till effektivare verksamhet.

Bemötandet av invånare, företag och andra intressenter ska förbättras och tillgängligheten till kommunens tjänster ska öka.

Förväntade resultat

- Tidseffektivare arbetsprocesser ska utvecklas.
- Fakturahanteringen ska effektiviseras.
- Kommunikationen med medborgare, företagare och organisationer ska förbättras.
- Bemötandet och tillgängligheten ska förbättras och skapa fler nöjda brukare.

- **Lokala miljömål**

Inriktningsmål

Utsläppen av växthusgaser ska minskas genom minskad energianvändning i kommunens lokaler.

Förväntade resultat

- Fortsatt minskning av energianvändningen i de egna lokalerna
- Minskad användning av kopieringspapper
- Större andel mil vid tjänsteresor med tåg i förhållande till bil/flyg

- **Medverkan i arbetsmarknads-politiska åtgärder och ansvar för arbetslösa ungdomar**

Inriktningsmål

Fler ungdomar och invandrare ska ha arbete eller sysselsättning.

Förväntade resultat

- Fler ungdomar i arbete eller sysselsättning
- Alla ungdomar som lämnar gymnasieskolan ska få möjlighet till praktik

Ekonomiska mål - god ekonomisk hushållning

Riksdagen antog under 2004 en proposition om "God ekonomisk hushållning i kommuner och landsting". Lagstiftningen kring god ekonomisk hushållning återfinns i kommunallagen.

Lagen/balanskravet

Enligt kommunallagen ska kommunerna ange *mål och riktlinjer för verksamheten* som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. För ekonomin ska det finnas *finansiella mål* som är av betydelse för god ekonomisk hushållning.

Kommunallagen kräver att kommunernas ekonomi ska vara i balans. Intäkterna ska överstiga kostnaderna. Balanskravet utgör en miniminivå för resultatet.

Med detta menas

En kommun bör inte förbruka sin förmögenhet för att täcka löpande behov. De löpande intäkterna bör överstiga de löpande kostnaderna. Det ingår också att verksamheten ska utövas på ett ändamålsenligt och utifrån ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt.

Finansiella mål

Vänersborgs kommuns övergripande finansiella mål för ekonomin är följande:

- Årets resultat bör uppgå till minst 1 % av skatter och generella statsbidrag. Långsiktigt bör resultatet uppgå till 2 %.
- Kassalikviditeten bör vara minst 50 %.
- Soliditeten bör förbättras.
- Ej skuldfört pensionsåtagande bör minska som andel av eget kapital.

Skatte- och avgiftsnivåer

- Skattesatsen bör hållas oförändrad under mandatperioden.

Resultatet: Enligt Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) ska, som tumregel, årets resultat uppgå till 2 % av skatteintäkter och generella statsbidrag för att god ekonomisk hushållning ska anses vara uppnådd. Huvudargumenten för positiva resultat är att nuvarande generation ska stå för sina kostnader, att avsättningar krävs för framtida pensioner, att värdesäkra tillgångarna och att egenfinansiera investeringar. Dessutom bör det finnas en buffert för oförutsedda händelser.

Vänersborgs kommuns resultatmål är i linje med god ekonomisk hushållning och överstiger balanskravet.

Det långsiktiga målet om 2 % kan sägas vara tillräckligt stort för att konsolidera kommunens ekonomi och på så sätt trygga för att servicenivån ska garanteras för nästkommande generation, utan att den ska behöva uttaxera en högre skatt. Kommunens inriktningsmål är också att skattesatsen ska hållas oförändrad under mandatperioden. Den budgeterade nivån krävs för att klara av förändrade förutsättningar under året, samt för att klara att självfinansiera investeringar i skattefinansierad verksamhet. Exempel på förändrade förutsättningar är avräkning av skatteintäkter, upp- och nedgångar på de finansiella marknaderna samt oförutsedda händelser inom verksamheterna.

Det mer kortsiktiga resultatet om 1 % är avhängigt av hur resultatet sett ut under en period. Har resultatet varit större än målet under ett antal år, kan 1 % vara rimligt under en kortare tid.

Kassalikviditet: Med målet om en kassalikviditet på minst 50 % menas att likvida medel tillsammans med kommunens checkkredit på 100 Mkr bör vara minst 50 % av kortfristiga skulder. Likviditetsmålet säkrar att kommunen har en tillräcklig kortfristig betalningsberedskap.

Soliditet: Måttet anger hur stor del av kommunens tillgångar som är finansierade med egna medel/eget kapital och beskriver kommunens betalningsberedskap och finansiella styrka på lång sikt. Ju högre soliditet, desto starkare långsiktig finansiell handlingsberedskap har kommunen.

I ett tioårigt perspektiv kommer en förändrad åldersstruktur att medföra en kraftig ökning av efterfrågan på kommunal service. En förbättrad soliditet gör kommunen bättre rustad att möta de finansiella påfrestningar som följer av denna utveckling och är därmed förenlig med god ekonomisk hushållning.

Pensionsåtagandet: Målet om pensionsåtagandet återspeglar ambitionen att kommunens samtliga skulder ska vara täckta inom ramen för eget kapital. D.v.s. soliditeten ska vara positiv, även med hänsyn till den del av pensionsåtagandet som inte är skuldförd. I förarbetena till kommunallagens bestämmelser om

god ekonomisk hushållning är detta ett av minimikraven för att en kommun ska anses ha en godtagbar ekonomisk hushållning ur ett finansiellt perspektiv.

Ekonomiska mål och riktlinjer för verksamheten

- *Nämnderna ska hantera beslutade budgetmedel rationellt och effektivt så att de gör mesta möjliga nytta för kommuninvånarna utifrån de uppgifter som kommunfullmäktige delegerat till dem.*

Detta innebär bl.a. att

- verksamheter och kostnader ska kontinuerligt utvärderas och omprövas,
- varje nämnd ansvarar för att en god intern kontroll upprätthålls utifrån kommunfullmäktiges reglemente och kommunstyrelsens riktlinjer och att
- nämnderna ska främja och följa upp att en fortlöpande kvalitetsutveckling sker inom verksamheten.

- *Kommunens tillgångar och skulder ska förvaltas på ett betryggande och effektivt sätt*

Detta innebär bl.a. att

- kommunens anläggningar och fastigheter ska ha ett planerat och fullgott underhåll,
- kommunen ska ha ett fullgott och genomtänkt försäkringsskydd, samt ha klara regler för hur risker ska hanteras och att
- kommunen ska ha tydliga regler och riktlinjer för sin finansförvaltning.

- *Vänersborgs kommun ska i alla sammanhang eftersträva en välskött ekonomi. All verksamhet ska bedrivas i en anda av god ekonomisk hushållning och i enlighet med kommunfullmäktiges beslut om finansiella mål och ramar.*

Detta innebär bl.a. att

- kommunfullmäktiges budgetbeslut är överordnat och vid målkonflikter är det ekonomin som ytterst sätter gränsen för det totala verksamhetsutrymmet (vid resursbrist ska tvingande nivåer enligt lagstiftning och myndighetskrav prioriteras),
 - nämnderna ser till att verksamhetens innehåll och omfattning är anpassad till beslutad budgetnivå,
 - vid hantering av befarade eller konstaterade budgetavvikelser är nämnder och enheter skyldiga att vidta de åtgärder som krävs för att styra verksamheten, så att de ekonomiska ramarna hålls och att
 - kommunstyrelsen har ett särskilt ansvar för att de förslag och planer som föreläggs kommunfullmäktige främjar en god ekonomisk hushållning och är förenliga med de finansiella mål som fastlagts.
- *Nämnderna ska arbeta fram verksamhets-specifika mål och riktlinjer kring god ekonomisk hushållning.*

Personalpolitiska mål

Personalens hälsa ska förbättras och sjukfrånvaron minskas genom ökad trivsel, hög delaktighet och andra hälsofrämjande insatser.

Arbetsmiljö

Arbetsmiljöarbetet är en naturlig del av vardagen. Våra anställda ska utvecklas i en stimulerande, god och säker arbetsmiljö. Arbetsplatserna ska kännetecknas av en öppen och tillåtande attityd.

Jämställdhet

Alla anställda, både kvinnor och män, ska ha samma rättigheter, skyldigheter och möjligheter att utveckla sig själva och få inflytande på verksamheten.

Mångfald

Mångfald innebär att alla våra anställda har samma möjligheter och rättigheter, oberoende av etniskt ursprung, kön, ålder, utbildning och funktionshinder.

Kompetensutveckling

Det är av största vikt för verksamheten att ha kompetent personal. Därför ska kommunens medarbetare utbildas och utvecklas. Kompetensutveckling ska ses som en investering i utveckling, kvalitet och service.

Ledarskap

Ledarskap är samspelet mellan chef och medarbetare. Ledarskapet ska utvecklas så att laganda, engagemang och arbetsglädje ökar. Ledarna ska kunna kommunicera, vägleda och stimulera medarbetarna.

Lön och belöning

Lönen ska användas som ett styrmedel och bidra till att målen för verksamheten uppfylls och att den anställdes goda arbetsinsatser, engagemang, utveckling och arbetstillfredsställelse stimuleras, så att kompetent personal finns på lång och kort sikt. Lönesättningen är en värdering av befattningen och den anställdes arbetsresultat.

Förväntade resultat

- Arbetsplatserna har utvecklats så att de bidrar till ett hållbart arbetsliv. De anställda har utvecklats i sina yrkesroller.
- Vänersborgs kommuns chefer utövar ett medvetet och utvecklat ledarskap.
- Arbetsplatserna har dialog och samverkan som är väl utvecklad och där såväl chef som medarbetare tar ansvar för arbetsmiljön, verksamhetens resultat och kompetensutveckling.

Omvärld

Samhällsekonomisk bakgrund

Internationell konjunktur

I den ekonomirapport som publicerats av Sveriges Kommuner och landsting (SKL) i maj 2011 så konstateras att efter en kortare avmattningsperiod hösten 2010, har världshandeln återigen stärkts. Motor i världshandeln har under senare år varit tillväxtländerna. Den snabba tillväxten i Asiens tillväxtekonomier har redan tidigare varit en bidragande orsak till prisuppgången på råvaror och energi. Kina har liksom flera andra tillväxtekonomier problem med hög inflation och överhettning. Därutöver bidrar den politiska oron i Nordafrika och Mellanöstern, framför allt i Libyen, till den snabba uppgången i oljepriset. De höga råvarupriserna, den politiska oron och naturkatastrofen i Japan dämpar den globala tillväxten de närmaste kvartalen. Trots detta bedömer Konjunkturinstitutet (KI) att global BNP växer med drygt 4,5 % per år 2011 och 2012.

I USA ser det ut som återhämtningen kommit igång, även om den är ovanligt svag i ett historiskt perspektiv. Företagsbarometrarna är positiva och sysselsättningen har börjat öka. Det finns kvarvarande problem efter finanskrisen, dels har bostadsmarknaderna ännu inte stabiliserats och dels är arbetslösheten fortfarande hög. Hittills har de amerikanska hushållen reagerat på detta genom att öka sparat, även om konsumtionen växer i ganska god takt. Därtill kommer den besvärliga budgetsituationen, vilken framöver säkert kan komma att resultera i såväl nedskärningar som skattehöjningar.

I Europa är bilden tudelad. Den tyska ekonomin och länderna i norra Europa har rejäl fart i återhämtningen efter den djupa konjunktursvackan. Den positiva utvecklingen för tillväxtländerna har satt fart på Europas export. Särskilt Tyskland, Holland, Finland och Sverige uppvisar en god fart på exporten. I södra Europa brottas skuldsatta länder såsom Portugal, Grekland och Spanien med stora problem. Tillväxten är svag och arbetslösheten hög. Räntorna har stigit kraftigt på dessa länders statsobligationer och här finns stora risker för att finansproblemen tilltar.

Svensk ekonomi

Sverige drabbades hårdare än de flesta länder 2008–2009. Det beror på att export är en stor andel av svensk BNP och dessutom till relativt

stor del består av insats- och investeringsvaror vars efterfrågan föll mer under den internationella krisen. Efter den djupa konjunktursvackan 2009 blev utvecklingen 2010 rekyllartad. Efterfrågan på svensk export, däribland insats- och investeringsvaror, ökade kraftigt. Trots att tillväxten i efterfrågan på svensk exportmarknad växlar ner 2011 och att lagerbidraget blir något negativt är utsikterna för BNP-tillväxten goda de närmaste åren. SKL bedömer att BNP ökar med hela 4,8 % innevarande år. Ökningen för åren 2012-2013 prognostiseras uppgå till 3,5 %, respektive 3,3 %.

Sysselsättningen ökade med ca 50 000 personer under 2010 vilket kan jämföras med fallet på ca 100 000 personer 2009. I absoluta tal är antalet sysselsatta nu uppe i samma nivå som innan finanskrisen slog till 2008. För åren 2012 och 2013 räknar SKL med en sysselsättningstillväxt med 1,0 % årligen. Sysselsättningstillväxten dämpas sedan något från 2014.

Arbetslösheten har också sjunkit markant sedan början av 2010 men är fortfarande betydligt högre än förra konjunkturtoppens siffra. regelverk som genomförts sedan 2006. Arbetskraftsdeltagandet ökar också genom att fler väljer att söka arbete, och också får arbete, i stället för att studera när arbetskraftsefterfrågan blir större. Arbetslösheten fortsätter att minska i snabb takt under första halvåret 2011. En lägre tillväxt i produktion och sysselsättning innebär dock att arbetslösheten därefter minskar i långsammare takt. Konjunkturinstitutet bedömer att arbetskraften fortsätter öka 2011–2012 tack vare förbättrade utsikter på arbetsmarknaden, en ökad befolkning i arbetsför ålder samt politiska åtgärder för att stimulera arbetsmarknaden.

Den förbättrade konjunkturutvecklingen medför att inflationstrycket ökar. För att hålla tillbaka inflationen kommer riksbanken att med jämna mellanrum höja reporäntan, vilket tillsammans med högre inflationsförväntningar i sin tur leder till höjda boräntor. Successivt högre bolåneräntor innebär även att KPI-inflationen ligger betydligt över inflationsmålet under prognosperioden. SKL bedömer att inflationen uppgår till 2,5 % respektive 2,4 % för åren 2012-2013. Räknas effekten av höjda boräntor bort (KPIF i tabellen nedan) så blir inflationen betydligt måttligare.

Tabell: Nyckeltal för svensk ekonomi (SKL 2011-05-03)

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
BNP*	-5,3	5,3	4,8	3,5	3,3	3,2	2,8
Sysselsättning, timmar*	-2,6	1,9	1,9	1,0	1,0	0,8	0,5
Öppen arbetslöshet, nivå	8,4	8,4	7,5	6,9	6,4	6,1	5,8
Timplön, nationalräkenskaperna	2,8	1,1	3,5	3,5	3,7	3,9	4,0
Timplön, konjunkturlönestatistiken	3,4	2,5	2,7	3,1	3,5	3,8	4,0
Konsumentpris, KPIF	1,7	2,0	1,5	1,7	1,8	1,9	2,0
Konsumentpris, KPI	-0,5	1,2	2,8	2,5	2,4	2,2	2,1

Kommunsektorns ekonomi

Kommunerna redovisade ett sammantaget resultat för 2010 på 14,5 miljarder. Det motsvarar 3,5 % av skatter och generella bidrag och är i kronor räknat det högsta resultatet kommunerna har haft. För 2010 redovisade de flesta kommunerna ett överskott, endast 14 kommuner hade underskott. Tillfälligt konjunkturstöd, förbättrade skatteintäkter, minskade avgifter för avtalsförsäkringar och en återhållsam kostnadsutveckling bidrog till det positiva resultatet. Det goda resultatet för kommunerna 2010 hänförs till mycket stor del till de tillfälliga konjunkturstöden. Största delen av dessa tillskott avvecklas dock till 2011 vilket försämrar den ekonomiska situationen för kommunerna. Det indragna konjunkturstödet balanseras av ett förbättrat skatteunderlag fr.o.m. 2011.

SKL bedömer att skatteunderlaget fortsätter att utvecklas positivt under planperioden 2012-2014. Den tillväxt av skatteintäkterna som följer av ökad sysselsättning motverkas i viss mån av minskat konjunkturstöd från och med 2011 samt neddragna statsbidrag från 2012, kopplat till gymnasiereformen.

Enligt Budgetpropositionen för 2011 bedömer regeringen att den nya gymnasieskolan ska leda till effektiviseringar i kommunsektorn. Förbättrad genomströmning och bättre planeringsförutsättningar ska enligt regeringens beräkningar ge sammantagna effektiviseringsvinster i kommunsektorn. Utifrån dessa bedömningar har betydande neddragningar i "statsbidragspåsen" gjorts för 2012. Ytterligare neddragningar har aviserats för åren 2013 - 2015. För Vänersborgs kommun innebär det en minskning med 2,6 Mkr år 2012 för att slutligen minska statsbidragsnivån med 7,5 Mkr år 2015. SKL anser inte att det är möjligt att uppnå dessa effektiviseringar och ställer sig frågande till de beräkningar som ligger

till grund för planerad neddragning av de generella statsbidragen.

Utjämningskommittén - 08 lämnade den 27 april 2011 över sitt slutbetänkande till regeringen. I kostnadsutjämnningen beaktas bl.a. en allt mer utjämnad inskrivningsgrad i förskolan och för hälso- och sjukvård kommer utjämnning renodlat ske utifrån demografiska och socioekonomiska förutsättningar. Föreslagna förändringar i betänkandet ger betydande ekonomiska konsekvenser för enskilda landsting och kommuner. Vänersborg får ett förbättrat utfall med c:a 7 Mkr/år om förslaget genomförs.

År 2008 ersattes den statliga fastighetskatten på bostäder med en kommunal fastighetsavgift. Den maximala avgiften räknas årligen upp med inkomstbasbeloppet. År 2011 är avgiften som högst 6 512 kronor för småhus respektive 1 302 kronor för lägenheter i flerbostadshus. Bostädernas taxeringsvärden förändras vart tredje år i samband med allmän eller förenklad fastighets-taxering. Fastighetstaxeringarna för småhus, småhus på lantbruk respektive flerbostadshus sker olika år. Taxeringsvärdena bestäms utifrån prisnivån två år före taxeringsåret. SCB:s prognos för 2012 ligger till grund för kommunernas budgetarbete.

Befolkning

Utvecklingskontoret har under hösten 2010 tagit fram en befolkningsprognos. Före prognosen gjordes en analys av olika demografiska data i syfte att få ett så bra underlag som möjligt.

Kommunens folkmängd ökar enligt prognosen med 448 personer. Prognosen bygger bl.a. på att bostadsbyggandet kan ta fart under de kommande åren samt på effekter av betydligt bättre kommunikationer.

Närmast i tiden ligger några områden med småhus. Det är först 2011-2012 som byggandet enligt de bedömningar som gjorts tar fart.

Prognosen sträcker sig över nio år. Flera tabeller för olika behov är framtagna.

Nedan redovisas befolkningsförändringar i olika åldersintervall:

År	0-5	6-12	13-15	16-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-79	80-w	Summa
2010	2 502	2 805	1 309	2 122	3 949	4 056	5 162	4 685	4 816	3 273	2 174	36 854
2011	2 533	2 808	1 256	2 052	3 998	4 017	5 184	4 647	4 843	3 312	2 210	36 860
2012	2 528	2 865	1 262	1 941	4 054	3 973	5 171	4 659	4 811	3 418	2 235	36 918
2013	2 528	2 923	1 248	1 857	4 110	3 931	5 108	4 703	4 776	3 546	2 257	36 988
2014	2 519	2 972	1 242	1 799	4 130	3 911	5 033	4 780	4 702	3 685	2 276	37 050
2015	2 509	3 007	1 256	1 745	4 129	3 915	4 901	4 869	4 621	3 813	2 321	37 085
2016	2 469	3 059	1 290	1 743	4 073	3 914	4 782	4 987	4 527	3 932	2 353	37 128
2017	2 458	3 095	1 299	1 742	4 035	3 926	4 665	5 018	4 521	4 019	2 401	37 179
2018	2 449	3 124	1 303	1 744	4 000	3 941	4 606	5 064	4 449	4 133	2 422	37 238
2019	2 444	3 118	1 326	1 770	3 959	3 977	4 568	5 056	4 419	4 167	2 498	37 302
Förändring 2010-2019	-2%	11%	1%	-17%	0%	-2%	-12%	8%	-8%	27%	15%	1%

Prognosresultatet kan sammanfattas enligt följande:

- Antalet barn i intervallen 0-5 år minskar något medan gruppen 6-12 år ökar med sammanlagt ca 300. Ökningen i denna grupp är kopplad till att prognosen är baserad på öppnande av flera områden för småhus under perioden.
- I gruppen 13-15 år är förändringen mycket liten.
- Den absolut största minskningen sker för ungdomar i gymnasieålder (16-19 år). Under prognosperioden kommer denna grupp att minska med ca 350 ungdomar.

- I gruppen 20-29 år sker en viss befolkningsökning.
- Stora ökningar sker i de äldre grupperna. Detta märks tydligt för gruppen 70-79 år.
- Den stora förändringen, som påverkar framtida planering, sker inom de yngre och äldre åldersintervallen. Vikande elevunderlag inom framförallt gymnasieåldrarna samt allt fler äldre karakteriserar framtiden.

Budgetförutsättningar 2012-2014

Förutsättningar enligt bokslut 2010 och budget 2011

I 2010 års bokslut redovisades en förbättring av eget kapital med +49 Mkr, vilket innebar ett överskott mot budget med +31 Mkr.

I 2011 års mål- och resursplan budgeteras en positiv förändring av eget kapital med +3,4 Mkr, vilket inte motsvarar det finansiella målet om ett resultat som bör uppgå till 1 % av skatter och generella statsbidrag. För att uppnå det målet skulle resultatet vara budgeterat till +18 Mkr. I början av 2011 justerades nämndernas budgetramar ned med 0,8 Mkr, då arbetsgivaravgiften sänktes och kommunstyrelsens förfogandeanslag utökades motsvarande.

Kommunstyrelsens budgetanvisningar

Kommunstyrelsen beslutade 2011-03-02 om ramar och anvisningar avseende budgetarbetet för år 2012. Budgetramarna byggde bl.a. på följande förutsättningar:

- *Skatteintäkternas uppräknings* mellan åren baserade sig på Sveriges Kommuner och Landstings (SKL) prognos 2010-12-22. Prognosen justerades med en negativ slutavräkning om -200 kronor per invånare för respektive år 2011-2014.
- 0,5 % *inflationkompensation* utgick till nämnderna.
- Medel till *löneutvecklingen* avsattes centralt.
- *Internräntan* var oförändrad 4,0 %.
- Årets *pensionskostnader* beräknades utifrån den s.k. blandmodellen baserad på prognos från KPA.
- 2011 års ettårsanslag reducerades i ramen för 2012

Nämndernas budgetramar justerades enligt följande:

- Barn- och ungdomsnämnden +6 000 Tkr
- Byggnadsnämnden +500 Tkr
- Gymnasienämnden -4 000 Tkr
- Kommunstyrelsen -3 079 Tkr
- Socialnämnden +19 981 Tkr

En mer detaljerad beskrivning av nämndernas tillskott i ramsättningen återfinns på sidan 10 och framåt.

Anslagsbindningsnivåerna

Inom barn- och ungdomsnämnden är barnomsorgen fr.o.m. 2012 en egen anslagsbindningsnivå och grundskola/särskola är en. I övrigt gäller anslagsbindningsnivåerna enligt mål- och resursplan 2011.

Direktiv och utredningsuppdrag

I samband med kommunstyrelsens beslut om anvisningar och ramar gavs ett antal direktiv och utredningsuppdrag sammanfattade enligt nedan.

- Nämndernas förslag ska ligga inom ram.
- Utredning om flyttning av Arbetsmarknadsenheten från gymnasienämnden till socialnämnden.
- Projektet gemensam struktur för de frivilliga skolformerna mellan Trollhättan och Vänersborg.
- Överytor inom kommunens lokalbestånd.
- Samlad fastighetsförvaltning.
- Minska investeringsplanen
- Överläggningar angående Arena Vänersborg
- Respektive nämnd ansvarar för specialdestinerade statsbidrag.

Kommunfullmäktiges beslut om driftbudgetramar – avstämning mot nämndernas budgetförslag

Vänersborgs kommuns budgetprocess

Vänersborgs kommun har en tidig budgetprocess, vilket innebär att diskussioner om mål och resurser förs under vintern/våren och kommunfullmäktige fastställer mål- och resursplanen i juni inför kommande år. En tidig process möjliggör för nämnderna att anpassa sin verksamhet efter beslutade mål och resurser.

Kommunfullmäktige har antagit en vision för Vänersborgs kommun. Inför varje budgetår fastställer kommunfullmäktige mål och inriktning för det kommande kalenderåret.

Arbetet med MRP 2012

Kommunstyrelsens budgetberedning består av de ordinarie ledamöterna i kommunstyrelsens arbetsutskott. Budgetberedningen inledde sitt arbete 2011-04-26. Arbetet har baserat sig på kommunstyrelsens budgetanvisningar och nämndernas budgetförslag. Ekonomikontoret har sammanställt nya prognoser från SKL över skatte- och statsbidragsintäkter samt gjort uppdaterade bedömningar över löneutveckling och pensionskostnader.

Budgetberedningen har haft presidieöverläggningar under våren 2011 med nämnderna, avseende deras budgetförslag för 2012-2014 och i anslutning till dessa även följt upp nämndernas arbete med ramanpassning under 2011.

Direktiv och utredningsuppdrag

I samband med kommunstyrelsens beslut om anvisningar och ramar gavs ett antal direktiv och utredningsuppdrag som kommenteras enligt följande:

I budgetanvisningarna gavs Kommundirektören i uppdrag att utreda och arbeta fram ett förslag till omflyttning av Arbetsmarknadsenheten från gymnasienämnden till socialnämnden. Berörda nämnder har avgett yttrande i frågan. Kommundirektören har att arbeta vidare med utredningen med avstämning mot frågan om ett gymnasieförbund med Trollhättans kommun. Kommunfullmäktige ska kunna ta ställning till ett förslag under december.

Vid kommunfullmäktiges möte 2010-12-15 beslutades att teckna ett samverkansavtal med Trollhättans stad för de frivilliga skolformerna (gymnasieskolan, gymnasiesärskolan och vuxenutbildningen) om gemensamt programutbud och fritt sök för eleverna och att Trollhät-

tan och Vänersborg ska utveckla en gemensam struktur för de frivilliga skolformerna som ska vara i drift den 1 januari 2012. Avsikten är att bilda ett kommunalförbund. Ett projekt startades den 1 januari 2011 med uppdrag att genomföra förändringen och ta fram erforderliga beslutsunderlag. Budgetberedningen konstaterar att eventuella ekonomiska effekter på 2012 års budget i nuläget är oklara eftersom dessa effekter är kopplade till den överenskommelse som kommer att träffas mellan kommunerna avseende kommunalförbundets finansiering.

Budgetberedningen kan konstatera att det sammantaget finns betydande överytor inom kommunens lokalbestånd. Denna bild har förstärkts av den dialog som förts med nämnderna inför beslut om anvisningar och ramar för arbetet med mål- och resursplan 2012-2014. Mot denna bakgrund uppdras åt kommundirektören att via den förvaltningsövergripande lokalplaneringsgruppen initiera och samordna insatser för en effektivare lokalanvändning. I detta sammanhang kommer budgetberedningen även att med stort intresse följa den strukturutredning som pågår inom barn- och ungdomsnämnden.

Enligt tidigare beslut i kommunfullmäktige (§175/2010) och kommunstyrelsen (§ 299/2010) ska en eventuell samlad fastighetsförvaltning genomföras fr.o.m. 2012. Kommundirektören har i uppdrag att slutföra nödvändiga utredningar och ta fram beslutsunderlag så att förändringen kan genomföras från årsskiftet 2011/2012.

Kommundirektören ges i uppdrag att se över eventorganisationen och lämna förslag till en samlad organisation som ska gälla fr.o.m. 2012-01-01.

Respektive nämnd har i uppgift att bevaka vilka specialdestinerade statsbidrag som finns att söka.

Kommunfullmäktiges beslut om nämndernas driftbudgetramar för år 2012:

På nästa sida följer en redovisning av budget 2012 per nämnd från Anvisningar och ramar till slutligen kommunfullmäktiges beslut 2011-06-22:

BARN- OCH UNGDOMSÄMNDEN

Anvisad budgetram 616 389 Tkr

I **anvisningarna** justerades barn- och ungdomsnämndens budgetram upp med +6 000 Tkr vilket avsåg kommande kapitalkostnader inom verksamheten Arena och fritid.

Barn- och ungdomsnämndens förslag:

Barn- och ungdomsnämnden begär 8 000 Tkr i ramökning till ökad personaltäthet i grundskola och skolbarnsomsorg.

Nämnden begär också att få en anslagsbindningsnivå för barnomsorg, grundskola och särskola.

Kommunfullmäktiges beslut:

Barn- och ungdomsnämndens budgetram utökas med 200 Tkr för kapitalkostnader som följer av investeringar inom Arena Vänersborg.

Ramen justeras upp med ytterligare 299 Tkr då personalomkostnadspålägget höjs.

Anslagsbindningsnivåerna inom barn- och ungdomsnämnden justeras så att barnomsorg, grundskola och särskola blir en anslagsbindningsnivå. Dock ska nämnden särredovisa grundskolans respektive barnomsorgens kostnader i mål- och resursplan, årsredovisning samt i delårsrapporter.

I övrigt fastställs barn- och ungdomsnämndens budgetram 2012 i enlighet med anvisningarna till totalt **616 888 Tkr**.

BYGGNADSNÄMNDEN

Anvisad budgetram 11 266 Tkr

I **anvisningarna** justerades byggnadsnämndens budgetram upp med +500 Tkr för ökad mängd av planarbeten.

Byggnadsnämndens förslag:

Byggnadsnämnden begär 500 Tkr i utökad ram till ytterligare en tjänst vid bygglovsenheten.

Kommunfullmäktiges beslut:

Byggnadsnämndens budgetram utökas med 500 Tkr för tjänst vid bygglovsenheten.

Ramen justeras upp med ytterligare 9 Tkr då personalomkostnadspålägget höjs.

I övrigt fastställs byggnadsnämndens budgetram 2012 i enlighet med anvisningarna till totalt **11 775 Tkr**.

GYMNASIENÄMNDEN

Anvisad budgetram 182 187 Tkr

I **anvisningarna** justerades gymnasienämndens budgetram ned med -4 000 Tkr då antalet elever inom gymnasieåldern minskar.

Gymnasienämndens förslag:

Gymnasienämnden begär 2 000 Tkr i ramökning till gymnasieskolan för inköp av datorer.

Kommunfullmäktiges beslut:

Gymnasienämndens budgetram utökas med 2 000 Tkr för inköp av datorer till gymnasieskolan.

Ramen justeras upp med ytterligare 88 Tkr då personalomkostnadspålägget höjs.

I övrigt fastställs gymnasienämndens budgetram 2012 i enlighet med anvisningarna till totalt **184 275 Tkr**.

KOMMUNFULLMÄKTIGE

Anvisad budgetram 1 792 Tkr

Kommunfullmäktiges beslut:

Enligt anvisad budgetram.

KOMMUNSTYRELSEN

Anvisad budgetram 146 799 Tkr

I **anvisningarna** justerades kommunstyrelsens budgetram ned med sammanlagt -3 079 Tkr. Då Västtrafik övergår i regionens ägo fr.o.m. 2012 sker en skatteväxling som innebär att budgetramen behöver justeras upp med 3 421 Tkr.

Kommunstyrelsens budgetram tillfördes 6 000 Tkr i budget 2011, för ökade driftkostnader vid Arena Vänersborg. Dessa medel omfördelades till barn- och ungdomsnämnden fr.o.m. 2012.

Kommunfullmäktiges beslut:

Kommunstyrelsens budgetram utökas med 300 Tkr till räddningstjänsten. Förbundsbidraget ökar då NÄRF investerar i ett höjdfordon.

Till samhällsbyggnadsnämnden omfördelas budget motsvarande 300 Tkr för försäkringskostnader av fordon/maskiner inom gatuenheten.

Ramen justeras upp med ytterligare 30 Tkr då personalomkostnadspålägget höjs.

Fr.o.m. 2012 övertar regionen ägandet av Västtrafik. Kostnaderna regleras via en skatteväxling vilket innebär att kommunstyrelsens budget om 18 468 Tkr kan justeras ned samtidigt som skatteintäkterna justeras ned med motsvarande belopp.

Till jobbefrämjande insatser för arbetslösa ungdomar tillförs 2 000 Tkr.

Kommunstyrelsens förfogandeanslag utökas med 4 000 Tkr vilka är avsedda för personaltätthet inom barn- och ungdomsnämnden.

I övrigt fastställs kommunstyrelsens budgetram 2012 i enlighet med anvisningarna till totalt **134 360 Tkr.**

KULTURNÄMNDEN

Anvisad budgetram 22 866 Tkr

Kommunfullmäktiges beslut:

Kulturnämndens budgetram för 2012 utökas med 500 Tkr till återgång mot tidigare nivå för föreningsstöd.

Ramen justeras upp med ytterligare 5 Tkr då personalomkostnadspålägget höjs.

I övrigt fastställs kulturnämndens budgetram 2012 i enlighet med anvisningarna till totalt **23 371 Tkr.**

MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSNÄMNDEN

Anvisad budgetram 5 403 Tkr

Kommunfullmäktiges beslut:

Miljö- och hälsoskyddsnämndens budgetram 2012 justeras upp med 4 Tkr då personalomkostnadspålägget höjs.

I övrigt fastställs miljö- och hälsoskyddsnämndens budgetram för 2012 i enlighet med anvisningarna till totalt **5 408 Tkr.**

REVISIONEN

Anvisad budgetram 1 152 Tkr

Kommunfullmäktiges beslut:

Enligt anvisad budgetram.

SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMNDEN

Anvisad budgetram 61 581 Tkr

Samhällsbyggnadsnämndens förslag:

Samhällsbyggnadsnämnden begär sammanlagt 4 750 Tkr utöver ram.

500 Tkr avser ökade kapitalkostnader inom gator/vägar. För att täcka försäkringskostnader för fordon/maskiner inom gatuenheten begärs 300 Tkr.

Huvudnässkolans A-hus kommer att nedmonteras under 2012 till en beräknad kostnad om 2 500 Tkr. Om investeringen Kulturaxeln genomförs begärs 1 000 Tkr för drift av aulan och foajén. För att täcka kostnader för drift av B-huset begärs 450 Tkr.

Va-taxan föreslås höjas med 7% vad gäller brukningsavgiften. Vidare föreslås att samhällsbyggnadsnämnden ges rätt att ändra va-taxan och renhållningstaxan inom ramen för ändringen av konsumentprisindex utan beslut från kommunfullmäktige.

Kommunfullmäktiges beslut:

Samhällsbyggnadsnämndens budgetram justeras tillfälligt upp under 2012 med dels 2 000 Tkr för nedmontering av byggnad vid Huvudnässkolan och dels 500 Tkr för drift av Cypressen 17 (C-huset vid Huvudnässkolan).

Underhållsbudgeten utökas tillfälligt under 2012 med 2 000 Tkr.

Från kommunstyrelsen omfördelas 300 Tkr för försäkringskostnader av fordon/maskiner inom gatuenheten.

Ramen justeras upp med 21 Tkr då personalomkostnadspålägget höjs .

I enlighet med samhällsbyggnadsnämndens förslag höjs VA-taxa med 7 %. Dock vill kommunfullmäktige även i fortsättningen fatta beslut om ev. justeringar av VA-taxan och renhållningstaxan.

Samhällsbyggnadsnämnden ska samråda med kommunstyrelsen innan exploatering påbörjas av nya områden.

I övrigt fastställs samhällsbyggnadsnämndens budgetram 2012 i enlighet med anvisningarna till totalt **66 402 Tkr.**

SOCIALNÄMNDEN

Anvisad budgetram 678 027 Tkr

I **anvisningarna** justerades socialnämndens budgetram upp med +19 981 Tkr.

Anslaget till försörjningsstöd utökades tillfälligt med 10 000 Tkr år 2012. För utbyggnad av antalet boendeplatser inom äldreomsorgen utökades ramen med 1 300 Tkr till Linden och 5 000 Tkr till Björken. För verksamheten anhörigstöd tillfördes 1 181 Tkr. Nämndens budgetram utökades med 2 500 Tkr för driften av ett nytt LSS-boende vilket motsvarar halvårseffekt.

Socialnämndens förslag:

Socialnämnden begär utökad budgetram med sammanlagt 25 300 Tkr för att tillgodose volyms- och behovsökningar. Av dessa avser 10 000 Tkr höjd ram för försörjningsstöd. Nämnden begär också att det tillfälliga anslaget om 10 000 Tkr till försörjningsstöd ska permanentas som ramhöjning fr.o.m 2012.

Kommunfullmäktiges beslut:

Socialnämndens budgetram justeras upp med 3 500 Tkr varav 500 Tkr avser färdtjänst. Dessutom tillförs 1 000 Tkr tillfälligt under 2012 till fortbildning.

Det tillfälliga anslaget om 10 000 Tkr till försörjningsstöd, som socialnämnden tilldelades i samband med anvisningarna, permanentas som ramhöjande fr.o.m 2012.

Ramen justeras upp med 384 Tkr då personalomkostnadspålägget höjs.

I övrigt fastställs socialnämndens budgetram 2012 i enlighet med anvisningarna till totalt **682 911 Tkr**.

VALNÄMNDEN

Anvisad budgetram 394 Tkr

Kommunfullmäktiges beslut:

Enligt anvisad budgetram.

ÖVERFÖRMYNDARNÄMNDEN

Anvisad budgetram 2 852 Tkr

Överförmyndarnämndens förslag:

Överförmyndarnämnden begär ett tillfälligt tillskott om 200 Tkr för inköp av utbildningslitteratur till gode män och förvaltare.

Kommunfullmäktiges beslut:

Enligt anvisad budgetram.

Finansiell analys 2012-2014

Utgångspunkter

Den finansiella analysen utgår från följande fyra aspekter som är viktiga att beakta ur ett finansiellt perspektiv.

Resultat: Vilken balans har kommunen haft mellan kostnader och intäkter under året och över tiden? Finns det varningssignaler? Hur utvecklas investeringarna?

Kapacitet: Vilken finansiell motståndskraft har kommunen på lång sikt?

Risk: Finns det några risker som kan påverka kommunens resultat och kapacitet? Hur är kommunen exponerad finansiellt?

Kontroll: Vilken kontroll har kommunen över den ekonomiska utvecklingen? Hur väl följs upprättade planer? En god följsamhet mot budget är ett uttryck för god ekonomisk hushållning.

Avsikten med analysen är att försöka identifiera eventuella finansiella problem och att klargöra om kommunen har en god ekonomisk hushållning.

1. Resultat och kapacitet

1.1 Årets resultat

Budgeterat resultat, med tidigare redovisade justeringar av nämndernas budgetramar, uppgår till +17 Mkr i 2012 års budget. År 2013 är resultatet +5 Mkr och år 2014 är resultatet -15 Mkr.

Diagram: Resultatutveckling 2005-2014

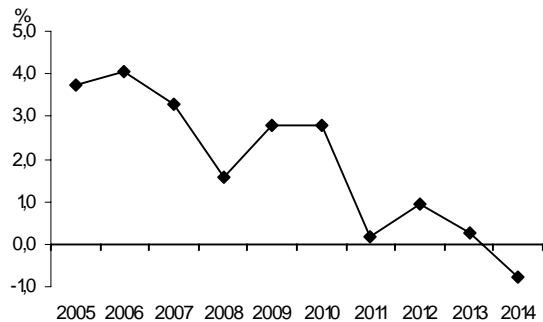
Vänersborgs kommun hade en hög resultatnivå åren 2005-2007, över 50 Mkr/år. 2008 sjönk resultatet till 27 Mkr, för att 2009 och 2010 åter stiga till nästan 50 Mkr. Under 2011 är resultatet budgeterat till endast 3 Mkr. Budgeten för åren 2012 till 2013 är fortfarande låga för att 2014 till och med visa minus.

Finansiellt mål

- Årets resultat bör uppgå till minst 1 % av skatter och generella statsbidrag.
- Långsiktigt bör resultatet uppgå till 2 %.

1 % av skatter och generella statsbidrag motsvarar drygt 18 Mkr och 2 % motsvarar drygt 36 Mkr. De budgeterade resultaten 2012-2014 uppnår inte kommunens ekonomiska mål om minst 1 % av skatter och generella statsbidrag eller det långsiktiga målet om 2 %. I bokslut 2010 motsvarade årets resultat om 49 Mkr 2,8 % av skatter och generella statsbidrag.

Diagram: Årets resultat; andel av skatter och generella statsbidrag 2005-2014

1.2 Balanskravet

Enligt kommunallagen ställs krav på att kommunerna redovisar ekonomisk balans. Det innebär bl.a. att årsbudgeten ska upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna. Balanskravet uppnås under åren 2012 och 2013. År 2014 uppnås inte ens det lagstadgade balanskravet.

1.3 Skatte- och nettokostnadsutveckling

En förutsättning för en långsiktig hållbar ekonomi är att nettokostnaderna inte ökar snabbare än de intäkter kommunen får genom skatter och generella statsbidrag.

Utveckling av	2012	2013	2014
-skatter och statsbidrag	3,2%	3,3%	3,1%
-nettokostnader	2,2%	3,9%	4,1%

Prognosen för utvecklingen av skatteintäkterna följer Sveriges Kommuner och Landstings (SKL) prognos och visar en ökande takt från 3,2 % år 2012 till 3,1 % år 2014. Det är en högre ökningstakt än i mål- och resursplan 2011-2013 (snitt 2,3 % per år) men ändå förhållandevis lågt jämfört med högkonjunkturåren 2005-2008 (snitt 5,8 % per år).

Totalt uppgår verksamhetens nettokostnader till 1 786 Mkr 2012, vilket innebär en ökning med 39 Mkr jämfört med den justerade budgeten för 2011 eller 2,2 %. Skatteväxlingen med Västra Götalandsregionen angående kollektivtrafiken bidrar till att nettokostnadsutvecklingen inte är än högre.

Totalt uppgår skatteintäkter och statsbidrag till 1 818 Mkr år 2012, vilket innebär en ökning med 56 Mkr jämfört med budget 2011 eller 3,2 %.

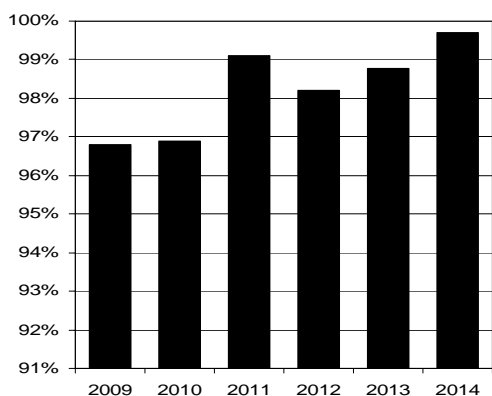
Skatteintäkterna ökar mer än nettokostnaderna år 2012 vilket bl.a. är förklaringarna till plusresultatet just det året. Nettokostnaderna ökar mer än skatteintäkterna åren 2013-2014. De borde öka mindre, då de finansiella kostnaderna ökar och kräver allt större andel av skatter och generella statsbidrag.

1.4 Verksamhetens nettodriftkostnader

Verksamhetens driftbudgetramar baserar sig på kommunstyrelsens budgetanvisningar och den budgetberedning som genomförts under våren 2011. Personalkostnaderna är budgeterade i 2010 års lönenivå. Inför 2012 har 73 Mkr avsatts centralt för att täcka ökade kostnader avseende 2011 och 2012 års löneavtal.

Nettokostnader som andel av skatter och generella statsbidrag är ett mått, som visar hur stor andel av kommunens intäkter som förbrukas av löpande driftverksamhet.

Diagram: Nettokostnader i % av skatt och generella statsbidrag

Under åren 2012-2014 uppgår nettokostnaderna till 98-100 % av skatter och generella statsbidrag, vilket är en hög nivå. Skillnaden upp till 100 % är det utrymme som kan användas till att finansiera räntor på lån (en post som ökar kraftigt under planperioden), till amorteringar och för att direktfinansiera investeringar. 2014 finns alltså inget utrymme kvar.

1.5 Skatteintäkter och utdebiteringar

Det nuvarande skatteutbetalningssystemet innebär att skatteintäkterna kommer att utbetalas i verksamhetsårets pris- och lönenivå. Utbetalning av kommunalskatt och utjämningsbidrag grundas på det senast kända taxeringsutfallet, d.v.s. för 2009, och räknas sedan upp med tre års uppräkningsfaktorer till 2012 års nivå. De kommunalskattemedel som erhålls är därmed preliminära.

Utbetalning alternativt återbetalning av mellanskillnaden mellan den preliminära beräkningen och respektive avräkningstillfälle av kommunalskatt och utjämningsbidrag sker i januari, t.ex. 2011 för inkomståret 2009.

Beräkningen av skatteintäkter baserar sig på prognos från SKL 2011-05-05. Utdebiteringen är nedjusterad med 43 öre till 22:21 kronor per skattekrona efter skatteväxling med Västra Götalandsregionen. Prognosen justeras ned med en negativ slutavräkning om -400 kronor per invånare för respektive år 2012- 2014.

Tabell: Budget och generella statsbidrag

Budget skatter & gen statsbidrag	2012	2013	2014
Skatteintäkter			
Skatteunderlag 2009 Mkr	6 108,9		
Prognos uppräkning 2010	2,10%		
Prognos uppräkning 2011	2,80%		
Prognos uppräkning 2012-2014	4,20%	4,40%	4,20%
S:a uppräknat skatteunderlag, Mkr	6 681,1	6 975,1	7 268,1
Utdebitering reglerad för skattevx av kollektivtrafiken	22,21%	22,21%	22,21%
S:a skatteinkomst före utjämning, Mkr	1 493,4	1 558,9	1 624,2
Kommunalekonomisk utjämning			
Inkomstutjämning, Mkr	251,2	254,4	256,8
Kostnadsutjämning, Mkr	-25,5	-25,5	-25,6
Regleringsbidrag/avgift, Mkr	15,0	6,1	-3,7
S:a generella statsbidrag, Mkr	240,7	235,0	227,5
LSS-utjämning	38,9	39,0	39,1
Fastighetsavgiften	60,0	60,0	60,0
Slutavräkning -400 kronor per invånare	-14,7	-14,8	-14,8
S:a skatter & bidrag, Mkr	1 818,4	1 878,2	1 936,0

1.6 Investeringar

I budget 2011 finns 130 Mkr avsatt till investeringar. Dessutom har kommunfullmäktige beslutat att överföra 119 Mkr till investeringar från 2010 till 2011. Under 2010 investerades för 128 Mkr.

En normal investeringsnivå, för en kommun av Vänersborgs storlek, kan beräknas till ca 100 Mkr per år eller 6 % av nettokostnaderna. Med den budgeterade resultatnivån 2012 (17 Mkr) kan skattefinansieringsnivån beräknas till endast 89 Mkr.

Nämnderna begärde sammanlagt 262 Mkr i sina förslag till investeringsbudget 2012, vilket är 106 Mkr högre än planen för 2012. Förslagen har reviderats av budgetberedningen.

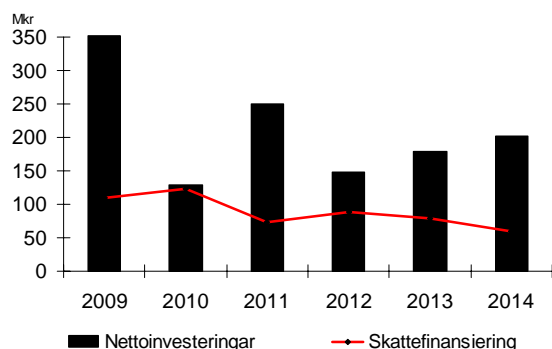
Under planperiodens första år uppgår investeringsvolymen nu till 147 Mkr netto, vilket överstiger skattefinansieringsnivån (summan av avskrivningar och årets resultat) med 58 Mkr. Åren 2013 till 2014 är nedjusterade, jämfört med nämndernas förslag, från sammanlagt 536 Mkr till 382 Mkr.

Trots neddragningen måste kommunen ta nya lån för att kunna finansiera investeringsvolymen. I 2012 års finansieringsbudget planeras 70 Mkr att nyupplånas. Resten finansieras genom en minskning av rörelsekapitalet.

Planerade investeringar 2013-2014 beräknas inte heller kunna hanteras inom ramen för skattefinansieringsnivån. 2014 kommer kommunens lånenivå att uppgå till 562 Mkr. Tidsmässiga förskjutningar av investeringar kan förändra bilden mellan enskilda år i planen.

Skattefinansieringsgraden mäter hur stor andel av investeringarna som kan finansieras med de skatteintäkter som återstår då den löpande driften är betald. Den låga resultatnivån, i kombination med den höga investeringsnivån, gör att skattefinansieringsgraden sjunker under planperioden.

Diagram: Skattefinansiering av investeringar 2009-2014

Sammanfattning av investeringsbudgeten

Sammanfattning, Mkr	2012	2013	2014	S:a
Totalt kommunen	147,2	179,7	202,0	528,9
Fördelning per nämnd:				
Barn- och ungdomsn	8,0	10,0	13,0	31,0
varav fastighetsinv		2,0	2,0	4,0
Byggnadsnämnden	1,6	0,9	0,7	3,2
Gymnasienämnden	2,0	2,0	2,0	6,0
Kommunstyrelsen	1,3	1,3	1,3	3,9
Kulturnämnden	0,3	0,3	0,3	0,9
Samhällsbyggnadsn	127,0	158,7	178,2	463,9
varav fastighetsinv	20,0	37,5	53,5	111,0
varav exploatering	12,6	11,0	42,0	65,6
Socialnämnden	7,0	6,5	6,5	20,0

Fastighetsinvesteringar

Investeringsbudgeten för 2012-2014 innehåller fastighetsinvesteringar motsvarande 115 Mkr, varav 50 Mkr till förskolor och skolor, 35 Mkr till nytt produktionskök, 18 Mkr till särskilda boenden och 4 Mkr till idrottsplatser.

Exploateringsbudget

Planen innehåller exploatering av bl.a. bostadsområden inom Holmängen, Öxnered och norra Katrinedal. Exploateringen av hamnområdet i Vargön fortsätter.

VA-investeringar

VA-investeringar uppgår till totalt 131 Mkr under planperioden. Ombyggnaden av Holmängens avloppsreningsverk fortsätter, 15 Mkr. I Brälanda investeras för 2 Mkr. VA-utbyggnaden utefter Vänerkusten fortsätter med en investeringsvolym om sammanlagt 220 Mkr, varav 79 Mkr har budgeterats under åren 2012-2014. Dessutom avsätts 11 Mkr till VA-utbyggnad i Nordkroken.

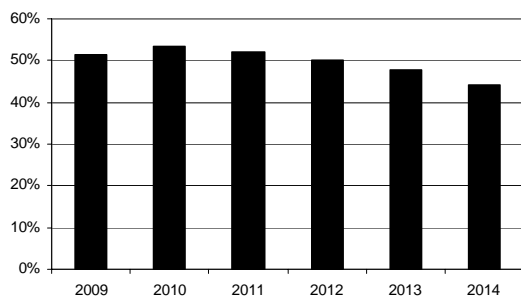
1.7 Soliditet

Finansiellt mål

- Soliditeten bör förbättras

Soliditeten anger hur stor del av kommunens tillgångar som är finansierade med egna medel. I bokslut 2010 redovisades soliditeten till 53 %. Soliditeten är budgeterad till 52 % år 2011, men förväntas sjunka till 50 % år 2012. Åren 2013 och 2014 sjunker soliditeten till 48 % respektive 44 %. Målet om förbättrad soliditet uppfylls inte under planperioden. De höga investeringsnivåerna och de lågt budgeterade resultaten leder till försämrad soliditet.

Diagram: Soliditet 2009-2014

2. Risk och kontroll

2.1 Likviditet

Med målet om en kassalikviditet på minst 50 % menas att likvida medel tillsammans med kommunens checkkredit på 100 Mkr bör vara minst 50 % av kortfristiga skulder.

Finansiellt mål

- Kassalikviditeten bör uppgå till minst 50 %

Den höga investeringsnivån 2010-2014 sätter press på kommunens likviditet. Målet uppnås under planperioden genom ökad upplåning.

2.2 Skulder och förpliktelser

Kommunens låneskuld ökar under planperioden. I budgeten finns upptaget sammanlagt 290 Mkr i nya lån under 2012-2014. Det innebär att år 2014 har kommunen en sammanlagd låneskuld om 562 Mkr.

2.3 Pensionskostnader

Årets pensionskostnader har redovisats efter den s.k. blandmodellen och innefattar förutom pensionsskuldens ökning även utbetalda pensioner. Beräkningen av pensionskostnaderna baserar sig på KPA:s prognos per 2010-12-31 och inkluderar löneskatt om 24,26 %. Sedan 2006-01-01 gäller ett nytt pensionsavtal, KAP-KL. Pensionsprognosen är beräknad enligt detta avtal.

Under en 20-årsperiod kommer kommunens pensionskostnader att öka kraftigt. Av kommunens totala pensionsåtagande på 825 Mkr i 2012 års budget är endast 157 Mkr avsatta som en skuld i balansräkningen.

Pensionsprognos 2012-2014 Mkr

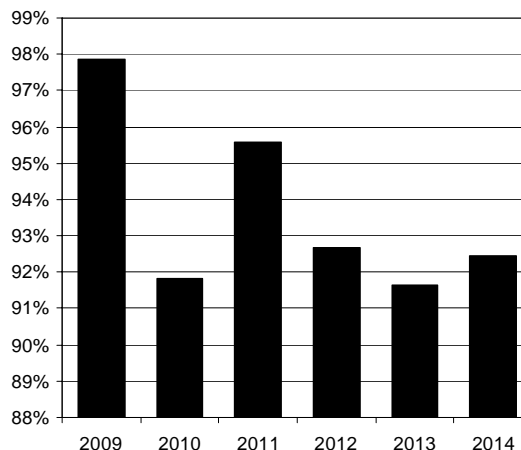
	2012	2013	2014
Skuldförändring under året	0,4	1,3	1,9
Avgiftsbestämd ålderspension	53,4	55,3	57,4
Pensionsutbetalningar	47,6	49,1	49,2
S:a verksamhetskostnad	101,3	105,7	108,5
Finansiell skuldökning	3,8	4,1	4,4
S:a totalt	105,1	109,8	112,9

Finansiellt mål

- Ej skuldfört pensionsåtagande bör minska som andel av eget kapital

För år 2012 är pensionsåtagandets (den s.k. ansvarsförbindelsen) andel av det egna kapitalet 93 %. Åren 2013 och 2014 sjunker det till 92 %. Pensionsåtagandet som inte är skuldfört minskar som andel av eget kapital varje år. Det betyder att målet uppnås under hela planperioden.

Diagram: Det ej skuldförda pensionsåtagandet som % andel av eget kapital

2.4 Känslighetsanalys

Budgeten för 2012-2014 bygger på ett antal antaganden om utveckling av löner, priser och räntor. De största riskerna ligger i att konjunkturen förändras och att utvecklingen på arbetsmarknaden blir negativ. Nedan görs en känslighetsanalys som visar hur olika faktorer påverkar kommunens ekonomi 2012.

Förändring Mkr	2012
Priser/löner 1%	22,7 Mkr
Räntor 1%	3,2 Mkr
Skatteintäkter 1%	15,1 Mkr
Utdebitering 10 öre	6,7 Mkr

Driftbudget per nämnd och anslagsbindningsnivå

<i>Budget per anslagsbindningsnivå, netto Tkr</i>	Bokslut 2010	Budget 2011	Budget 2012
Byggnadsnämnden	10 053	10 811	11 775
Kommunfullmäktige	1 773	1 788	1 792
Kulturnämnden	22 652	22 895	23 371
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	4 848	5 426	5 408
Revisionen	1 011	1 148	1 152
Valnämnden	472	394	394
Överförmyndarnämnden	2 657	2 855	2 852
Summa	43 466	45 317	46 744
BARN- OCH UNGDOMSNÄMNDEN			
Nämnd/administration	3 532	4 609	4 615
Barnomsorg/grundskola/särskola	534 334	552 540	551 496
varav barnomsorg	210 632	231 262	230 596
varav grundskola/särskola	323 702	321 278	320 900
Arena och fritid	60 435	43 394	43 737
Musik och ungdom	16 601	17 051	17 040
Summa	614 902	617 594	616 888
GYMNASIENÄMNDEN			
Nämnd/administration	5 831	5 220	5 224
Gymnasieskola/gymnasiesärskola	157 191	154 300	151 778
Komvux	14 755	16 835	16 847
Uppdragsutbildning	-107	0	0
Arbetsmarknadsenhet	10 122	10 407	10 426
Summa	187 792	186 762	184 275
KOMMUNSTYRELSEN			
Styrelse	22 033	22 538	21 708
Kommunledning	92 701	97 714	82 171
Räddningstjänst/säkerhet	29 024	30 221	30 481
Summa	143 758	150 473	134 360
SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMNDEN - skattefinansierad verksamhet			
Nämnd/administration	2 737	4 954	4 851
Gator och vägar/park/teknik och trafik	63 380	50 020	50 198
Fastighetsenhet	2 821	5 330	7 869
Städ-/kost-/serviceenheter	-72	1 602	1 484
Underhåll *)			2 000
Summa skattefinansierad verksamhet	68 866	61 906	66 402
SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMNDEN - taxefinansierad verksamhet			
Renhållningsverk	-283	0	0
VA-verk	-196	0	500
Summa taxefinansierad verksamhet	-479	0	500
Summa	68 387	61 906	66 402
SOCIALNÄMNDEN			
Nämnd/administration	16 328	20 196	20 345
Vård och omsorg	360 270	370 618	377 625
Individ- och familjeomsorg	104 101	101 324	99 326
Omsorg om funktionshindrade	179 191	178 832	181 115
Ramökning varav 0,5 Mkr till färdtjänst *)			3 500
Fortbildning *)			1 000
Summa	659 890	670 970	682 911
Summa nämndsverksamhet	1 718 195	1 733 022	1 731 580

*) Anslagen ska fördelas per anslagsbindningsnivå efter förslag från respektive nämnd.

Resultat- finansierings och balansbudget 2012-2014

Resultatbudget, Mkr	Bokslut 2010	Justerad Budget 2011	Budget 2012	Budget 2013	Budget 2014
Verksamhetens nettodriftskostnader	-1 529,1	-1 582,1	-1 612,6	-1 675,8	-1 746,7
Årets pensionskostnader	-105,0	-94,6	-101,3	-105,7	-108,5
Avskrivningar och nedskrivningar	-74,1	-69,8	-71,8	-73,5	-75,1
S:a verksamhetens nettokostnader	-1 708,2	-1 746,5	-1 785,7	-1 855,0	-1 930,3
Skatteintäkter/gen.statsbidrag	1 762,8	1 762,1	1 818,4	1 878,2	1 936,0
Finansiella intäkter	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Fin. uppräknig av pensionsskuld	-1,7	-2,2	-3,8	-4,1	-4,4
Övriga finansiella kostnader	-4,9	-11,0	-13,0	-15,0	-17,0
S:a finansiella kostnader	-6,6	-13,2	-16,8	-19,1	-21,4
Resultat före extraord. poster	49,0	3,4	17,0	5,1	-14,7
Extraord. intäkter					
Extraord.kostnader					
Årets resultat	49,0	3,4	17,0	5,1	-14,7

Finansieringsbudget, Mkr	Bokslut 2010	Justerad Budget 2011	Budget 2012	Budget 2013	Budget 2014
Den löpande verksamheten					
Årets resultat	49,0	3,4	17,0	5,1	-14,7
Justering för av- och nedskrivningar	74,1	69,8	71,8	73,5	75,1
Justering för gjorda avsättningar	19,2	-10,7	11,7	7,3	8,4
Realisationsvinster förluster	-1,2				
Justering övriga ej likviditetspåverkande poster	-11,0				
Ökning/minskning kortfristiga fordringar	-34,3				
Ökning/minskning förråd & varulager	0,0				
Ökning/minskning kortfristiga skulder	-61,0				
S:a medel från löpande verksamhet	34,8	62,5	100,4	85,9	68,7
Investeringsverksamheten					
Förvärv av materiella anl.tillg.	-125,8	-131,8	-147,2	-179,7	-204,0
Försäljning av materiella anl.tillg.	10,7	1,4			
Förvärv av finansiella anl.tillg.	-2,0	0,0	0,0	0,0	-5,0
Försäljning av finansiella anl.tillg.	1,5				
Anläggnings- och investeringsbidrag	11,0				
S:a medel från investeringsverksamhet	-104,6	-130,4	-147,2	-179,7	-209,0
Finansieringsverksamheten					
Nyupptagna lån	9,2	50,0	70,0	90,0	130,0
Amortering av skuld	0,0				
Ökning av långfristiga fordringar	-4,7				
Minskning av långfristiga fordringar	0,0				
S:a medel från finansieringsverksam.	4,5	50,0	70,0	90,0	130,0
Årets kassaflöde	-65,3	-17,9	23,2	-3,8	-10,3

Mål- och resursplan 2012-2014

Balansbudget, Mkr	Bokslut 2010	Justerad Budget 2011	Budget 2012	Budget 2013	Budget 2014
Anläggningstillgångar	1 375,7	1 436,3	1 511,7	1 618,0	1 751,9
Omsättningstillgångar	254,4	236,5	259,7	255,9	245,6
S:a tillgångar	1 630,1	1 672,8	1 771,5	1 873,9	1 997,5
Ingående eget kapital	820,8	869,8	873,2	890,2	895,2
Årets resultat	49,0	3,4	17,0	5,1	-14,7
S:a eget kapital	869,8	873,2	890,2	895,2	880,5
Avsättningar, pensioner	141,9	145,0	156,7	164,0	172,4
Övriga avsättningar	13,8	0,0	0,0	0,0	0,0
S:a avsättningar	155,7	145,0	156,7	164,0	172,4
Långfristiga skulder	221,7	271,7	341,7	431,7	561,7
Kortfristiga skulder	382,9	382,9	382,9	382,9	382,9
S:a skulder	604,6	654,6	724,6	814,6	944,6
Ansvarsförbindelse, pensionsskuld	798,7	834,6	825,0	820,5	814,0

(*) Finansierings- och balansbudgeten för 2011 är justerad efter ingående värden från bokslut 2010

Kommunfullmäktiges beslut 2011-06-22, § 92

1. Kommunfullmäktige fastställer utdebiteringen under 2012 till 22:21 per skattekrona, vilket motsvarar skatteväxlingen med Västra Götalandsregionen vad gäller Västtrafik, där kommunen sänker skatten med 43 öre. I övrigt oförändrad nivå jämfört med 2011.
2. Kommunfullmäktige fastställer den föreslagna förändringen av VA-taxan, innefattande en höjning av bruksavgiften med 7%, enligt samhällsbyggnadsnämndens beslut 2011-04-14, § 76
3. Kommunfullmäktige fastställer nämndernas tillskott av skattemedel, investerings- och exploateringsplan och övriga direktiv i enlighet med kommunstyrelsens förslag till mål- och resursplan för 2012-2014.
4. För budgettäckning av löneavtal under 2011 och 2012 avsätts sammanlagt 72,9 Mkr till kommunstyrelsens förfogande.
5. Anslagsbindningen avser för driftbudgeten den verksamhetsnivå som anges på sidan 18 och för investerings- och exploateringsplanens projektnivå. Kommunstyrelsen ges delegation att, om nödvändigt under löpande år, justera anslagsbindningsnivån.
6. Framställningar till kommunstyrelsen om anslag eller bidrag i budget för år 2012, för vilka inte uppförts medel i budgetförslaget, eller vilka inte behandlats i särskild ordning, ska inte föranleda vidare åtgärder.
7. Vid hantering av befarade eller konstaterade budgetavvikelse är facknämnder och enheter skyldiga att vidta de åtgärder som erfordras för att styra verksamheten, så att de ekonomiska ramarna hålls.
8. Partistödet, utbildningsdelen, ska om det ej utnyttjas för utbildning, återbetalas till kommunen.
9. Eventuell långfristig upplåning kan ske inom ramen för fastställd balansbudget utifrån gällande finanspolicy och delegationsordning.
10. Kommunfullmäktige beslutar om följande tillägg till budgetberedningens förslag:
 - 1) 0,5 Mkr till byggnadsnämnden för ytterligare tjänst vid bygglovsenheten
 - 2) 4,5 Mkr till socialnämnden varav 0,5 Mkr till färdtjänst och 1,0 Mkr tillfälligt under 2012 för utbildning
 - 3) 0,5 Mkr till kulturnämnden till återgång mot tidigare nivå för föreningsstöd
 - 4) 4,0 Mkr till kommunstyrelsen avsedda för personaltätthet inom barn- och ungdomsnämnden
 - 5) 2,0 Mkr till samhällsbyggnadsnämnden för underhåll samt 0,5 Mkr för drift av Cypressen 17 (båda dessa tillägg är tillfälliga under 2012)
 - 6) 2,0 Mkr till kommunstyrelsen för jobbförämjande insatser för arbetslösa ungdomar
 - 7) 10 Mkr till socialnämnden ändras från tillfälliga under 2012 till ramhöjande.
11. Kommunfullmäktige beslutar, vad gäller exploateringsbudgeten att Mariedal Östra bostadsområde utgår under planperioden.
12. Till cykelbefrämjande åtgärder, cykelvägar, avsätts (ospecificerat) 1,0 Mkr år 2013 och 5,0 Mkr år 2014 i investeringsbudgeten.

Barn och ungdomsnämnden

1. Verksamhetsbeskrivning

Barn- och ungdomsnämndens uppgifter framgår av reglemente fastställt i kommunfullmäktige.

I Vänersborgs kommun ska alla barn och ungdomar, oavsett förutsättningar, ges goda kunskaper, meningsfull fritid och personlig utveckling.

Barn- och ungdomsförvaltningens ambition är en framgångsrik och effektiv verksamhet, som genom nytänkande, arbetsglädje och delaktighet ger bra service, goda resultat och nöjda vänersborgare.

Barn- och ungdomsförvaltningen ska vidare bedriva verksamhet, som genomsyras av den gemensamma målskrivning som socialnämnden, gymnasienämnden samt barn- och ungdomsnämnden tagit fram tillsammans.

1.1 Förskola och pedagogisk omsorg

I Vänersborgs kommun finns 27 kommunala förskolor och 29 anställda som bedriver kommunal pedagogisk omsorg i hemmet. Det finns även fem enskilda förskolor och flera aktörer som driver enskild pedagogisk omsorg. Förskolan Nattugglan har öppet dygnet runt och en förskola har kvällsöppet. Kommunen har också en öppen förskola som ingår i en familjecentral.

Förskolans pedagogiska arbete lägger grunden för språkutveckling och trygga miljöer. Estetiska läroprocesser nyttjas som ett led i att främja lärandet. Arbete med att utveckla förskolornas inne- och utemiljöer till mer aktiverande och lustfyllda pågår. För barn i åldrarna ett till fem år är samarbetet mellan hem och förskola av stor vikt och tydliga regler och rutiner ska finnas för detta samarbete.

För de föräldrar som så önskar erbjuds barnomsorg i form av kommunal pedagogisk omsorg i hemmiljö. Även denna verksamhet omfattas av det pågående utvecklings- och kvalitetsarbetet utifrån sina förutsättningar.

Några av kommunens förskolor har arbetat fram en inriktning/profil för sin enhet inom områdena natur, kultur och miljö. På en av kommunens förskolor finns en allergianpassad avdelning och på en förskola finns en särskild avdelning för döva och hörselskadade.

Antalet inskrivna barn i ålder 1-5 år har ökat under de senaste åren. Dock minskar antalet barn i kommunal pedagogisk omsorg medan antalet barn hos enskild pedagogisk omsorg i pedagogisk omsorg ökar.

1.2 Förskoleklass, grundskola, särskola och skolbarnsomsorg

Det finns 17 kommunala grundskolor och fritidshem finns på de flesta av skolorna. På centrala skolenheten för år 7-9 finns profilklasser med inriktningarna musik, bild och fotboll. Särskilda allergiklasser finns på en år F-6-skola och en år 7-9-skola. Två externa aktörer finns inom området.

Stödenheten utgör kommunens samlade stödverksamhet för barn/elever 0-16 år och innefattar områden som elevhälsa (skolsköterska, skolläkare, kurator, psykolog, logoped samt special- och talpedagog), resursskola, sjukhuskola samt behandlingshemmet Sparregården.

Den obligatoriska grundsärskolan omfattar årskurs 1-10 och erbjuder en väl anpassad undervisning för barn och ungdomar som behöver denna skolform. Undervisningen bedrivs dels i olika särskoleklasser och dels individintegrerat i grundskolan. Särskoleklasser finns på Norra skolan, Torpaskolan, Mariedalskolan samt Tärnan och individintegrering i de flesta andra grundskolor.

Grundskolans verksamheter har under de senaste åren fokuserat på att utveckla och förbättra de politiskt beslutade målområdena kunskap, trygghet och trivsel samt samverkan mellan skola och hem. Centrala utvecklingsinsatser genomförs vid sidan om skolornas egna insatser, för att öka måluppfyllelsen, både gentemot de kommunala målen och mot de nationella styrdokumentens mål. Inom området trygghet och trivsel är det framförallt stödenhetens verksamhet, som har påverkan vid sidan av skolornas egna arbeten.

Elevantalet i grundskolan har minskat under de senaste läsåren, men ökar 2012. Inom skolbarnsomsorgen ökar efterfrågan på enskild pedagogisk omsorg.

Barn och ungdomsnämnden

Jämförelsetal

Barnomsorg/ grundskola/särskola	Bokslut 2010	Budget 2011	Budget 2012
Antal barn inom barnomsorgen			
Förskola totalt antal barn	1 838	1 850	1 922
varav andel i enskilda alternativ %	11	14	13
Nyttjandegrad %	90	88	90
Skolbarnsomsorg totalt antal elever	1 486	1 470	1 617
varav andel i enskilda alternativ %	10	11	13
Nyttjandegrad %	53	53	57
Grundskolan F-9 totalt antal elever	4 099	4 011	4 035
varav andel i enskilda alternativ %	13	13	13
Grundskola			
Antal elever	56	77	61

Notering till jämförelsetal:

Antal barn för 2012 är beräknat efter kommunens befolkningsprognos. Prognosen bygger på ett ökat bostadsbyggande och därmed en viss inflyttning. Nyttjandegraden för 2012 är baserad på prognostiserat utfall för 2011. Andelen barn i enskilda alternativ inom barnomsorgen ökar. Internbudgeten för 2011 har beräknats efter en nyttjandegrad på 90 % för förskola och 57 % för skolbarnsomsorg.

1.3 Musik och ungdom

Musikskolan bedriver musikundervisning inom förskola, grundskola, särskola samt utifrån avtal på gymnasieskolan. Utöver detta bedrivs frivillig musikskola, läger och uppdragsutbildning internt och externt. Musikskolans vision "Musik för alla" inriktas mot att öka kvaliteten och stimulera barn och ungdomar att delta i musikkivet, genom stor lyhördhet för allas behov och olika personliga inriktningar, alla åldrar, alla genrer och alla kulturer.

Ungdomsverksamheten utgår ifrån Ungdomens Hus och genom samverkan med föreningslivet organiseras fritidsgårdsverksamhet i Brålanda och Vargön. Till ungdomsverksamheten hör också "Hjälpare händer" på Kastanjevägen, ungdomscoachen och polarna, FUSE-gruppen och Ungdomsrådet. Ungdomsverksamheten ska stimulera och stödja ungdomars utveckling, vad gäller allt från aktiv fritid till inflytande och demokrati.

Jämförelsetal

Musikskola	Bokslut 2010	Budget 2011	Budget 2012
Antal elever	2 768	2 790	2 810
- varav grundskola	1 434	1 330	1 450
- varav frivilliga	1 169	1 300	1 200
- varav gymnasieskolan	165	160	160

I elevantal för grundskolan ingår elever i dansprofil fr.o.m. hösten 2011.

Ungdomens hus	Bokslut 2010	Budget 2011	Budget 2012
Öppet antal kvällar/år	151	160	160
Besökande i snitt/kväll	48	72	75
- varav flickor i %	36	50	50
- varav pojkar i %	64	50	50

1.4 Arena och fritid

Verksamheten ansvarar för ägande, skötsel och drift av kommunens fritidsanläggningar, lokalbokning (även skolans lokaler), föreningsstöd, normerade bidrag, generella bidrag, samt tillståndsgivning för lotteriregistrering och lotteritillstånd. Detta sker i många fall i samverkan med föreningar.

2. Inriktningsmål och förväntade resultat

2.1 Utbildning

Ett rikt utbildningsutbud gör kommunen attraktiv för såväl företagsamhet som boende. Kvalitetsarbetet i grundskolan leder till mycket goda resultat. Utbudet av barnomsorg ska vara brett och flexibelt avseende innehåll och geografisk placering för att gynna valfrihet, integration och miljö.

2.1.1 Barnomsorg 1-5 år

Kunskap - Inriktningsmål

Barnomsorgen ska erbjuda stimulerande pedagogiska miljöer som bättre förbereder varje barn för skolan. Alla barn ska omges av rätt kompetens och pedagogik, anpassad efter individuella förutsättningar.

Kunskap - Förväntade resultat

Vid övergång från förskola till grundskola ska barnen känna sig trygga, motiverade och vara väl förberedda.

Trygghet och trivsel - Inriktningsmål

Kommunens förskolor och pedagogisk omsorg erbjuder ett trivsamt klimat, där barnen i hög grad trivs, känner sig trygga, delaktiga och upplever arbetsro. I en sådan miljö råder respekt för varandra och nolltolerans mot dåligt språkbruk, diskriminering och kränkande behandling.

Trygghet och trivsel - Förväntade resultat

Barnen trivs, känner sig trygga och upplever arbetsro. Trygghet och trivsel ska vara över riksnomsnittet.

Samverkan hem och förskola - Inriktningsmål

Etablerade samverkansformer för att stimulera och öka föräldraengagemanget i den vardagliga verksamheten finns

Lättillgänglig information och marknadsföring är viktig för att synliggöra verksamheterna och möta brukarna.

Samverkan hem och förskola - Förväntat resultat

Barnens vårdnadshavare känner sig nöjda med den samverkan som finns mellan hem och förskola.

2.1.2 Grundskola

Kunskap - Inriktningsmål

Alla elever har minst godkänt i alla ämnen. En särskild satsning görs för bättre uppföljning av den enskilde elevens kunskapsutveckling och ökad integration. Alla elever ska få möjlighet till utbildning och lärande utifrån sina förutsättningar, oavsett kön, etnisk, social, ekonomisk eller kulturell bakgrund.

Kunskap - Förväntade resultat

Fler elever uppnår minst godkänt i grundskolans samtliga ämnen och andelen behöriga till gymnasieskolans nationella program ökar. Det genomsnittliga meritvärdet i åk 9 förbättras. Resultaten på de nationella proven i åk 3 och 6 ska årligen förbättras. Skolnärvaron ska öka.

Trygghet och trivsel - Inriktningsmål

Kommunens skolor ska erbjuda ett trivsamt klimat, där barn och ungdomar trivs, känner sig trygga och upplever arbetsro. Alla elever ska känna sig delaktiga, kunna påverka och ta ansvar. I en sådan miljö råder respekt för varandra och nolltolerans mot dåligt språkbruk, diskriminering och kränkande behandling. Barn och ungdomars bruk av tobak, alkohol och andra droger ska inte förekomma.

Trygghet och trivsel - Förväntade resultat

Barn och ungdomars trivsel, trygghet och arbetsro ska öka. Elevernas delaktighet i utformningen av skolmiljön ska öka. Förekomsten av dåligt språkbruk, diskriminering och kränkande behandling ska minska. Skolnärvaron ska öka.

Samverkan hem och skola - Inriktningsmål

Samverkan mellan vårdnadshavare, föräldraföreningar och skola ska stimuleras och utökas.

Samverkan hem och skola - Förväntat resultat

Barnens/elevernas vårdnadshavare känner sig nöjda med de samverkansformer som finns med hem och skola. Skolnärvaron ska öka.

2.2 Kultur och fritid

Inriktningsmål

En livaktig kultur- och fritidsverksamhet gör kommunen attraktiv för såväl företagande som boende och besökare i alla åldrar.

Sportcentrum, Teatern, Sanden, Skräcklan och Plantaget erbjuder många olika evenemang och upplevelser för invånare och besökare.

Med musikskolan, orkestermusikerutbildningen och den frivilliga musikverksamheten som bas utvecklas Vänersborg till Sveriges bästa musikkommun.

Förväntade resultat

Kommuninvånarna upplever att kommunen har ett stort och brett utbud inom kultur och fritid. Fler större evenemang och fler kulturaktiviteter för barn och ungdom arrangeras. Kommuninvånarna upplever att de bor i en väl utvecklad och uppmärksammas musikkommun.

2.2.1 Musik och ungdom

Inriktningsmål

Samverkan sker mellan musikskola och övriga skolformer, för att bejaka utveckling av estetiska läroprocesser och ge eleverna upplevelser.

Samverkan med fria musiklivet utvecklas och stimulerar eleverna till fortsatt musicerande och skapar förutsättningar för att nå fler människor och nya grupper. Verksamheten stimulerar till nytänkande.

Ungdomsverksamheten stödjer de övergripande utbildningsmålen trygghet och trivsel, kunskap och samverkan och utvecklar arbetet kring ungas inflytande.

Förväntade resultat

Samverkan med det fria musiklivet ökar och fler och nya grupper, som tidigare inte varit representerade, omfattas av verksamheten. Estetiska läroprocesser främjas. Utökad samverkan mellan musikskola och grundskola.

Ungdomar upplever att ett främjande klimat för integration, jämlikhet, inflytande och trygghet utvecklas. Nolltolerans mot dåligt språkbruk, diskriminering och kränkande behandling råder i alla verksamheter. Utöka ungdomars tillgång till kommunala lokaler.

2.2.2 Arena och fritid

Inriktningsmål

Arena och fritid ska vara en aktiv verksamhet, som bidrar till bättre hälsa hos ungdomar och når fler

utövare av spontanaktiviteter. Sportcentrum och övriga aktivitetsområden utvecklas. Arena och fritid verkar för lika förutsättningar att utöva fritidsaktiviteter och för en utveckling i samverkan med föreningar och brukare för att nå nya grupper.

Förväntade resultat

Fler publika evenemang arrangeras. Fler ungdomar som utövar aktiviteter och idrott främst i ålder 10-15 år. Ökad tillgång till lokaler och tider för barn och ungdomar.

2.3 Service, samverkan och effektivitet

Inriktningsmål

Arbetsätt och arbetsformer utvecklas för att bidra till effektivare verksamhet. Bemötandet av brukare förbättras och tillgängligheten till kommunens tjänster ökar.

Förväntade resultat

Tidseffektivare arbetsprocesser utvecklas. Kommunikationen med brukarna förbättras. Bemötandet och tillgängligheten förbättras och skapar fler nöjda brukare.

2.4 Lokala miljömål

Inriktningsmål

Utsläppen av växthusgaser ska minskas genom minskad energianvändning i kommunens lokaler. Miljöledningssystemet ska utvecklas och förbättras.

Förväntat resultat

Användningen av kopieringspapper minskar. Ökat miljömedvetande inom nämndens samtliga verksamheter. Fler enheter ska bli godkända enligt miljöledningssystemet.

2.5 Medverkan i arbetsmarknadspolitiska åtgärder och ansvar för arbetslösa ungdomar

Inriktningsmål

Fler ungdomar och invandrare ska ha arbete eller sysselsättning

Förväntat resultat

Fler ungdomar i arbete eller sysselsättning. Alla ungdomar som lämnar gymnasieskolan ska få möjlighet till praktik. Barn- och ungdomsnämndens verksamheter erbjuder praktikplatser. Fler elever uppnår minst godkänt i grundskolans samtliga ämnen och andelen behöriga till gymnasieskolans nationella program ökar.

2.6 Gemensam inriktning för socialnämnd, gymnasienämnd och barn- och ungdomsnämnd

Inriktningsmål

"Verksamheterna ska i samverkan, utifrån sina specifika uppdrag, aktivt samordna stöd och stimulans till varje individ. Barnperspektiv och barns rätt enligt FN:s konvention om barns rättigheter ska ha en särskild tyngd. Syftet är att stärka den enskildes förmåga att forma sitt liv i samverkan med andra för att nå en god livskvalitet."

Förväntade resultat

Barn o ungdomar får tillgång till rätt insatser tidigare. Färre självmord och minskat självskadebeteende bland barn och unga. Ökad skolnärvaro. Alla barn som får vård utom hemmet har tillgång till undervisning utifrån sina förutsättningar och behov. Information och rådgivning finns lätt tillgängligt på hemsidan. Alla arbetslösa under 25 år erbjuds kompetenshöjande insatser. Utvecklad samverkan med föräldrar.

2.7 God ekonomisk hushållning

Inriktningsmål

All verksamhet bedrivs i en anda av god ekonomisk hushållning inom de mål och ramar som kommunfullmäktige lagt fast. Nämnden eftersträvar en effektiv och rationell hantering av beslutad budget och erhållna resurser nyttjas på bästa sätt.

Inom barn- och ungdomsnämndens verksamheter betraktas följande som god ekonomisk hushållning:

- Alla elever har minst godkänt i alla ämnen.
- Kommunens skolor, förskolor och fritidsanläggningar erbjuder ett trivsamt klimat, där barn och ungdomar i hög grad trivs, känner sig trygga, delaktiga och upplever arbetsro.
- Samverkan finns för att stimulera och öka föräldraengagemanget i den vardagliga verksamheten.
- Arbetsätt och arbetsformer utvecklas för att bidra till effektivare verksamhet.
- Väl utnyttjade lokaler.

Förväntat resultat

Nämndens verksamheters innehåll och omfång är anpassad till beslutad budgetnivå. Verksamheten blir effektivare med nya arbetsätt och arbetsformer.

3. Verksamhetsförändring/ ramanpassning

3.1 Förskola och pedagogisk omsorg

Ramanpassning

Antalet födda barn i kommunen är relativt stabilt, det föds cirka 400 barn per år sedan 2000. Det som har förändrats är nyttjandegraden, d.v.s. andelen 1-5-åringar som är inskrivna i förskolan. Från 2008 har nyttjandegraden ökat från cirka 88 % till cirka 90 % för 2010. Efterfrågan på kommunal pedagogisk omsorg (f.d. familjedaghem) minskar däremot kontinuerligt.

I december 2010 hade kommunen 80 barn i åldern 1-12 år inskrivna i enskild pedagogisk omsorg. Prognosen är att detta kommer att öka till 120 barn 2011. Verksamheten har en hög andel 10-12-åringar. Detta är delvis nytillkomna barn som inte varit inskrivna i kommunens verksamhet tidigare. Det innebär att budgeten per barn minskar, vilket innebär lägre personaltäthet per barn.

Kommunen ligger över sin standardkostnad inom barnomsorgen. En orsak kan vara att vi har en högre nyttjandegrad än riket, främst inom åldern 10-12 år.

Förvaltningen har genomfört en strukturutredning som visar att förskolans enheter behöver omorganiseras i syfte att öka tillgängligheten på förskoleplatser och frigöra resurser. Ett politiskt inriktningsbeslut förväntas så att effektiviseringar kan påbörjas.

Statistik från Skolverket avseende oktober 2010 visade att förskolan i Vänersborg hade i genomsnitt 17,8 barn per avdelning. Framräknat snitt för riket vid samma tidpunkt var 16,9 barn per avdelning.

Antal inskrivna barn per årsarbetare var 5,9 i Vänersborg mot genomsnitt i riket 5,4.

Övriga verksamhetsförändringar

1 juli 2011 träder en ny skollag och reviderad läroplan för förskolan i kraft. Förskolechefens ansvar förtydligas liksom förskolläraarnas och arbetslagets ansvar. Kunskapskraven inom områdena matematik, språk, teknik och naturorientering ökar inom förskolan liksom kraven på kvalitetsarbete. Kravet på inflytande för barn och föräldrar förstärks.

Vänerborgs barn- och ungdomsförvaltning har fått statsbidrag till "Förskolelyftet", som ger möjlighet till kompetenshöjande insatser för förskollärare.

Barnomsorgens e-tjänst kommer under 2012 att ingå i samma webbportal (lärlplattform) som grund-

skolan, vilket ger föräldrar en enda inloggning för att nå information och kunna lägga in uppgifter om sina barn, från förskola till och med år 9.

3.2 Förskoleklass, grundskola, särskola och skolbarnomsorg

Ramanpassning

De senaste årens minskade elevantal kräver att organisationen blir mer resurseffektiv och att budgetramarna omfördelas mellan enheterna, för att upprätthålla likvärdig kvalitet för varje enskild elev. Under 2010 gjordes stora personalneddragningar inom grundskolan och fritidshemmen för att uppnå en budget i balans. De fasta kostnaderna i form av städ, vaktmästeri, måltider, hyror etc. fortsätter att öka per elev. Kommunens kostnader för lokaler per elev är högre än riket, medan kommunens undervisningskostnader är lägre än riket i övrigt.

Förvaltningen har genomfört en strukturutredning som visar att det finns möjligheter att bedriva verksamheterna på ett mer resurseffektivt sätt. I avvaktan på valet bordlades frågan i nämnden, men ett politiskt beslut i frågan förväntas under 2011 som innebär att förvaltningen kan effektivisera verksamheten. Grundskolans enheter behöver omorganiseras i syfte att minska fasta kostnader och frigöra resurser för pedagogisk verksamhet till eleverna. För årskurserna 7-9 har strukturförändringar genomförts, bl.a. genom förändrade upptagningsområden. Det är i dagsläget svårt att göra bedömningar hur stora fastighetsinvesteringar som behöver göras, då beslut i strukturutredningen saknas.

Friskolor ersätts utifrån kommunens egen kostnadsnivå, vilket bl.a. innebär att de får bidrag motsvarande den genomsnittliga hyreskostnaden per elev i den kommunala skolan. I och med att hyreskostnaden per elev i kommunens skolor stiger, ökar även förvaltningens kostnader för friskolor. Antalet elever som går i friskola (F-9) kommer att vara konstant.

Ett nytt resursfördelningssystem har utarbetats under 2011 för grundskolan och alla kostnader följs upp månatligen av ekonomer och chefer. Syftet med en ny resursfördelningsmodell är att fördela nuvarande resurser på ett transparent sätt.

Inflyttning till Vänersborgs kommun enligt gjord befolkningsprognos innebär en ökning av antalet elever i grundskolan 2012, vilket är svårt att finansiera inom nuvarande budgetram.

Statistik från Skolverket avseende oktober 2010 visar att skolbarnomsorgen i genomsnitt har

Barn och ungdomsnämnden

32,3 barn per avdelning. Snittet för riket vid samma tidpunkt var 38,1. Antal inskrivna barn per årsarbetare var 21,5 i Vänersborg mot genomsnitt i riket 21,0.

Andelen inskrivna 10-12 åringar i Vänersborg var i oktober 22 % mot rikets 15 %.

Övriga verksamhetsförändringar

De nya läro- och kursplanerna samt den nya skolagen medför ett omfattande utbildnings- och implementeringsarbete. Förändringarna i styrdokumenten innebär bl.a. ett förtydligt och stärkt ansvar för rektor samt högre krav på att lärare ska vara behöriga i de ämnen och för de årskullar de undervisar.

Förändringarna rör också behörighetskraven till gymnasieskolan, vilket innebär att det krävs godkänt i tolv respektive nio ämnen från grundskolan, beroende på vilket program eleven valt. Idag krävs endast godkänt i de tre kärnämnen. Skolornas resultat är idag låga och med högre behörighetskrav kan måluppfyllelsen förväntas att ytterligare försämrans.

En inventering av lärarbehörigheten och en fortsatt analys av skolornas resultat görs för att ligga till grund för utbildning och kommande organisation. Långsiktiga utvecklingsinsatser är nödvändiga för att öka måluppfyllelsen.

I kommunens strävan att erbjuda valmöjligheter för de äldre eleverna genom profileringar skapas en ny dansinriktning. Nu erbjuds musik, bild, dans och fotboll/idrott som profilval inför årskurs 7.

Särskolan för år 7-9 kommer att gå i en åldersadekvat miljö och i större grad integreras med grundskolans elever i den nybyggda högstadiesbyggnaden vid Torpa. Även de äldre nyanlända elever som saknar kunskaper i svenska, förberedelseklasser, placeras inom samma skolbyggnad för att underlätta successiv utslussning till deras reguljära klasser. Förändringarna bidrar till att det skapas likvärdiga och heterogent sammansatta klasser som underlättar integration.

Grundskolan arbetar för en helhetslösning för information – kommunikation – teknik, där hänsyn är tagen till verksamheternas behov och som svarar mot kommunens vision och inriktningsmål. En webbportal (lärplattform) ger föräldrar och elever möjlighet att ta del av information och service dygnet runt. Arbete pågår för att alla pedagoger ska dokumentera elevernas utveckling i form av individuella utvecklingsplaner, omdömen, frånvaro m.m. i webbportalen. I samband med denna satsning får

lärarna tillgång till datorer och utbildning i praktisk IT- och mediekompetens (PIM).

3.3 Musik och ungdom

Ramanpassning

Musikskolan har flyttat till nya lokaler i Vänerparken. Ny hyreskostnad samt övriga kostnader som städ, vaktmästeri, reception är inte fördelade mellan hyresgästerna. Musikskolan visar ett budgetunderskott, främst beroende på ökade hyreskostnader, kostnader för vaktmästeri och reception vid Vänerparken. Genom att öka elevtäteten och erbjuda fler elever från kölistan plats minskar underskottet, men utan intäkter från nya uppdrag och framgång i arbetet med att söka nya kunder som köper tjänster når musikskolan inte en ekonomi i balans. För att anpassa verksamheten till ram kan musikskolan tvingas minska på personal och utbud.

De föreningsdrivna ungdomsgårdarna Lyktan och Sörgården har svårt att täcka sina kostnader med det stöd som kommunen ger, vilket på sikt kommer att leda till minskad verksamhet. Översyn av verksamhetsbidrag och programutbud pågår.

Inriktningsmålen kräver att fler bidrar och samverkar inom förvaltningen och över förvaltningsgränserna. Samverkan ger framgång och bidrar till ökad kostnadseffektivitet. Exempel på strategisk samverkan är arbetet med modellområden och kultur i skolan.

Övriga verksamhetsförändringar

Musik och ungdom organiseras som självständiga enheter och ledningsorganisationen inom musikskolan ses över samtidigt som en översyn av musiken inom grundskolan inleds. Statliga beslut påverkar framtida verksamhet. De nya läroplanerna för grundskolan och gymnasiet implementeras och kommande behörighetskrav utreds.

Musikskolans verksamhet inom grundskola och gymnasium kan komma att påverkas av vikande elevunderlag. Den frivilliga musikskoleverksamheten beräknas dock ha fortsatt samma höga deltagarantal. Kostnaderna för lokalförändringen för den ungdomsrelaterade verksamheten samt musikskolan kommer att utvärderas.

Genom start av grundskola år 7-9 med kulturprofil i Vänerparken erbjuds nya möjligheter för samverkan med övrig musik- och dansverksamhet. Utöver musikprofil erbjuds inom grundskolan från höstterminen 2011 också dansprofil för år 7-9 samt estetiskt program/dans vid gymnasieskolan. Alla verksamheterna nyttjar musikskolans lokaler och samverkar i Musikens Hus.

Efterfrågan på sommaraktiviteter och utbud under sommaren ökar. Utvecklingen av sommarmusiken och kulturutbudet under sommaren fortsätter.

Under förutsättning att tillräcklig finansiering kan säkras, bl.a. genom stöd från näringslivet och Kulturrådet/Kulturdepartementet, fortsätter arbetet med att etablera en nationell ungdomssymfoniorkester i Vänersborg.

3.4 Arena och fritid

Ramanpassning

Arena och fritid har många anläggningar med stort underhålls- och renoveringsbehov samt stora kostnadsökningar för el och fjärrvärme. Enheten har svårigheter att finansiera ökade kostnader, då de inte har så stora externa intäkter. Verksamhetens hyresgäster är till största delen föreningar, som har begränsad ekonomi. Arena Vänersborg har höga kapitaltjänstkostnader som inte ryms inom nuvarande budgetram. Stora kostnader för snöröjning påverkar också budgetunderskottet negativt för arena och fritid.

En politisk diskussion pågår om uppdrag och organisationen för evenemangsverksamhet inom arena och fritid. Beroende på uppdrag fordras ytterligare investeringar och mer personal inom både administration och drift. För att genomföra större arrangemang i Arena Vänersborg under issäsong fordras ett isolerat golv och att scen- och publikområdet tillförs värme. En ny organisation med samlad kompetens för marknadsföring och genomförande av evenemang behövs för att kunna genomföra dessa satsningar. Arena och fritid har en budget i obalans och om inga medel tillförs kommer detta att innebära kännbara besparingar.

Föreningsbidrag och föreningssamverkan utreds med utgångspunkt från en genomlysning av nuläget.

Övriga verksamhetsförändringar

Trots en väl fungerande hemsida är verksamheten inte tillräckligt synlig för våra kommuninvånare, varför ökade insatser krävs för att förbättra information och marknadsföring.

Kommundirektören utreder förvaltningstillhörighet för arena och fritids fastighetsbestånd och oavsett vad som beslutas kommer detta att påverka verksamheten och leda till förändrad organisation av fritidsverksamheten i kommunen.

4. Ekonomiska resurser

Anvisad budgetram 616 389 Tkr

I **anvisningarna** justerades barn- och ungdomsnämndens budgetram upp med +6 000 Tkr vilket avsåg kommande kapitalkostnader inom verksamheten Arena och fritid.

Barn- och ungdomsnämndens förslag:

Barn- och ungdomsnämnden begär 8 000 Tkr i ramökning till ökad personalitet i grundskola och skolbarnsomsorg.

Nämnden begär också att få en anslagsbindningsnivå för barnomsorg, grundskola och sarskola.

Kommunfullmäktiges beslut:

Barn- och ungdomsnämndens budgetram utökas med 200 Tkr för kapitalkostnader som följer av investeringar inom Arena Vänersborg.

Ramen justeras upp med ytterligare 299 Tkr då personalomkostnadspåslaget höjs.

Anslagsbindningsnivåerna inom barn- och ungdomsnämnden justeras så att barnomsorg, grundskola och sarskola blir en anslagsbindningsnivå. Dock ska nämnden särredovisa grundskolans respektive barnomsorgens kostnader i mål- och resursplan, årsredovisning samt i delårsrapporter.

I övrigt fastställs barn- och ungdomsnämndens budgetram 2012 i enlighet med anvisningarna till totalt **616 888 Tkr**.

Resultaträkning, Mkr

Resultaträkning Mkr	Bokslut 2010	Budget 2011	Budget 2012
Summa intäkter	78,8	66,1	66,3
Personalkostnader	389,6	386,1	386,4
Omkostnader	268,3	265,8	267,1
Ränta	14,4	14,3	14,4
Avskrivning	21,4	15,1	15,3
Summa kostnader	693,7	681,3	683,2
Nettokostnader	614,9	615,2	616,9

Budget per anslagsbindningsnivå, Mkr

Anslagsbindning Mkr	Intäkt 2012	Kostnad 2012	Netto 2012
Nämnd/administration	0,2	4,8	4,6
Barnomsorg/grundskola/sarskola	46,9	598,4	551,5
varav barnomsorg	36,7	267,3	230,6
varav grundskola/sarskola	10,2	331,1	320,9
Arena och fritid, med fören.stöd	9,1	52,8	43,7
Musik och ungdom	10,1	27,2	17,1
Summa	66,3	683,2	616,9

Notering:

I anslagsbindningsnivå barnomsorg ingår förskola (1-5 år, pedagogisk omsorg (1-12 år)) och skolbarnsomsorg (6-12 år).

Byggnadsnämnden

1. Verksamhetsbeskrivning

Nämnden fullgör kommunens uppgifter inom plan- och byggnadsväsendet samt har ett övergripande ansvar för fastighetsbildning. Verksamheten styrs av ett antal speciallagar, främst plan- och bygglagen och fastighetsbildningslagen. Enligt dessa lagar ska nämnden verka för en god byggnadskultur och en god stads- och landskapsmiljö, uppmärksamt följa den allmänna utvecklingen inom kommunen och dess närmaste omgivning samt ta de initiativ som behövs i frågor om planläggning, byggande och fastighetsbildning. Nämnden ansvarar för prövning av dispenser och tillsyn av strandskyddsbestämmelserna i miljöbalken. Nämnden ansvarar också för mätning och kartframställning samt utveckling av geografiska informationssystem (GIS).

Byggnadsförvaltningen ansvarar dessutom för fysisk strategisk planering (översiktlig fysisk planering) under kommunstyrelsen.

1.1 Övergripande projektarbeten

Förvaltningen ansvarar för översiktlig fysisk strategisk planering, framtagande av större detaljplanprogram samt för intern samordning av stadsbyggnadsfrågor för kommunstyrelsens räkning.

1.2 Planenheten

Planenheten ansvarar för framtagande av detaljplanprogram och detaljplaner för tätorternas utveckling. I planeringsuppgiften ingår att ta ställning till utveckling av stad och landsbygd.

1.3 Bygglovsenheten

Bygglovsenhetens huvudsakliga uppgifter är att enligt plan- och bygglagen behandla ansökningar om förhandsbesked, bygg- och rivningslov, behandla bygg- och rivningsanmälan samt utfärda slutbevis. Övriga lagstadgade arbetsuppgifter är tillsyn enligt plan- och bygglagen över bebyggelsemiljö, byggverksamhet och energideklarationer, handläggning av obligatoriska ventilationskontroller (OVK), enkelt avhjälpna hinder, hissar och vissa motordrivna anordningar. Enheten är även ansvarig för ärenden enligt lagen om skydd mot olyckor. Enheten handlägger även de flesta dispensansökningar från strandskydd samt utövar tillsyn av strandskydd enligt miljöbalken. Dessutom ingår stadsbyggnads-/miljöfrågor samt rådgivning i bygg-

och arkitekturfrågor i enhetens arbete. Stadsarkitekten arbetar även med stadsbyggnadsfrågor samt bistår samhällsbyggnadsförvaltningen i vissa utredningar.

1.4 Lantmäterienheten

Verksamheten hos lantmäterienheten, som även är kommunal lantmäterimyndighet (KLM), utgörs av fastighetsbildnings- och registerfrågor. Myndigheten ger också råd i lantmåterifrågor samt utför vissa uppdrag av myndighetskaraktär såsom fastighetsplaner, fastighetsförteckningar, fastighetsutredningar m.m.

1.5 Kart- och GIS-enheten

Kart- och GIS-enheten arbetar med grundläggande geografisk information såsom stomnät, baskarteverk, adresser samt översiktskartor. Åldern på den grundläggande geografiska basen uppgår till drygt 35 år i sina äldsta delar. Arbete sker kontinuerligt med att uppdatera och underhålla kartdatabasen. Framställning av olika specialkartor, utstakning, registrering av nya byggnader, adressättning och beredning av ortnamn ingår också.

Enheten arbetar med GIS-anpassning av grunddatabasen samt stöder kommunens förvaltningar vad gäller utnyttjandet av geografisk information för att effektivisera verksamheten.

1.6 Administrativa enheten

Verksamheten omfattar service till allmänheten, registrering, expediering, arkivering och övriga expeditionsuppgifter samt lednings- och sekretariatsfunktioner. Förvaltningen förfogar över utrustning för skanning och överföring av handlingar till digital miljö.

2. Inriktningsmål

Nämndens målprogram presenteras i sin helhet på hemsidan och omfattar nedanstående inriktningsmål.

2.1 Hållbar samhällsutveckling

– vad uppnå i samhället

- Levande centrum
- Variationsrikt attraktivt boende
- Variationsrikt växande näringsliv
- Hållbar ekonomisk, ekologisk och social utveckling

2.2 Verksamheten och tillämpning av lagstiftningen – vad uppnå i verksamheten

- Tidsenligt synsätt vid tillämpning av lagstiftningen
- God stadsbyggnads- och landskapsmiljö
- Aktiv bevakning av genomförande av planer samt efterlevnad av lagen
- Aktuella kartor

2.3 Goda kundrelationer

– hur bedrivs arbetet med invånare, byggherrar och andra aktörer

- Utåtriktat arbete
- Hög delaktighet/demokrati
- God service
- Professionellt förhållningssätt

2.4 Målinriktat effektivt arbete

– hur bedrivs det interna administrativa arbetet

- Målinriktad ledning och styrning
- Effektiv och kvalitetssäkrad verksamhet
- Kompetent personal
- God ekonomisk hushållning

3. Förväntade resultat

3.1 Hållbar samhällsutveckling

Förvaltningen ska aktivt delta i utvecklingen av stads kärnan, tätorterna och landsbygden och underlätta för kommunens invånare och andra att utveckla kommunen enligt gemensamma mål.

Stor vikt ska läggas på miljö- och kvalitetsfrågor i stadsbyggandet, särskilt vad gäller de nya stadsdelarna Sanden, Holmängen, Restad gård, Skaven, Öxnered och Norra Katrinedal. Flera detaljplaner för näringslivsetableringar i Vänersborg med omnejd ska upprättas.

3.2 Verksamheten och tillämpning av lagstiftningen

Riktlinjer ska vid behov tas fram för att förenkla tillämpning av lagstiftningen. Detaljplaner som idag är inaktuella med onödigt stor reglering ska löpande omprövas för att underlätta bygglovshandlingen.

Förvaltningen ska utreda vilka detaljplaner som inte har genomförts samt utreda behov av omprövning av planer.

En kartplan för aktualisering av kommunala kartor ska upprättas. Ny karta över Vänersborgs tätort ska tas fram.

3.3 Goda kundrelationer

Utåtriktat arbete

- Vi är kända och tillgängliga för såväl enskilda kommuninvånare som aktörer inom näringsliv,

organisationer, offentlig förvaltning och media.
- Vi får och ger feedback i mötet med våra kommuninvånare och övriga aktörer, vilket skapar mervärden i verksamheten.

Hög delaktighet/demokrati

- Vi har engagerade och informerade kommuninvånare som kan påverka besluten och bli nöjda och stolta medborgare.

God service

- Våra kunder är nöjda även vid negativa besked.
- Vi skapar ett förtroendefullt samarbete med kommuninvånare och samhällsaktörer.

Professionellt förhållningssätt

- Vi är kända för hög kvalitet.
- Vi är professionella vid avvägningar mellan allmänna och enskilda intressen.

En resultat- och aktivitetsplan finns upprättad för inriktningsmålet.

3.4 Målinriktat effektivt arbete

Förvaltningen fortsätter arbetet med att precisera målen i resultat- och aktivitetsplaner (förväntat resultat, aktiviteter och mått) inom målområdet "Målinriktat effektivt arbete". Ytterligare mål kommer att bearbetas under 2012/2013.

Bygglövsverksamheten arbetar i (LEAN) process med kvalitetssäkring i ständig utveckling. Rutiner och förhållningssätt håller på att utvecklas, så att handläggningen kan ske snabbt, effektivt och rättssäkert införande av ett genomgående digitaliserat ärendehanteringssystem (från ansökan till arkivering) pågår.

Karsystemet kommer att moderniseras och effektiviseras för att nå fler användare och förvaltningar (upphandling pågår).

Ny plan- och bygglag kommer att gälla fr.o.m.den 2 maj 2011. Den kommer att kräva delvis nytt arbetssätt samt att ny plan- och bygglovstaxa utarbetas och beslutas under 2011.

4. Verksamhetsförändring/ ramanpassning

4.1 Övergripande projektarbeten

Förvaltningen har under kommunstyrelsen ansvar för den översiktliga fysiska planeringen. Verksamheten ska vara skattefinansierad och får inte avgiftsfinansieras. Behovet av översiktliga utredningar/planer är stort. I samband med att kommunstyrelsen beslutar om projektuppdrag ska medel för uppgiftens genomförande också tilldelas, eftersom förvaltningen inte har egna medel.

4.2 Planenheten

Enheten är underbemannad. På planenheten finns fyra tjänster. Ca två tjänster åtgår till strategisk fysisk planering. Den fördjupade översiktsplanen för Vänersborgs stad och Vargön upprättas av enheten. Konsulter har anlåtts för att ta fram en fördjupad översiktsplan för Dalslandskusten och en vindbruksplan. Cirka två tjänster arbetar med detaljplanering. Kommunen har fortfarande högtryck vad gäller produktion av strategiska fysiska planer och detaljplaner. Lågkonjunkturen har inte haft någon påverkan. På grund av de begränsade resurserna kommer prioriteringen av nya planer att bli hårdare. Enheten ska förstärkas med en ny handläggare.

4.3 Bygglövsenheten

Utökning av ansvaret för strandskyddsärenden samt tillkomst av tillsyn av strandskyddet har medfört ökad arbetsbelastning. Ny plan- och bygglag ställer större krav på myndigheten, både avseende arbetsuppgifter och inom vilken tidsram de ska utföras. För att leva upp till ställda krav enligt ny plan- och bygglag och miljöbalken behöver enheten snarast utökas med ytterligare en bygglövshandläggare.

Enheten behöver även få ekonomiska resurser att köpa juridisk konsulttjänst för att snabbare och mer rättssäkert klara av vissa ärenden.

Under 2012 eller 2013 behöver investeras i nytt ärendehanteringssystem med kostnad beräknad till 0,5 Mkr.

4.4 Lantmäterienheten

Upphandling av nytt kartsystem i kommunen pågår. Koppling till statliga lantmäteriets registerkartesystem ska utredas. Ett inköp av lantmäteriets kartsystem ArcCadastré kan då bli aktuellt. Kostnaden är för närvarande okänd. Laddning av lantmäteriarxivets handlingar i det digitala arkivsystemet Arken kräver arbetsinsatser under delar av planeringsperioden liksom arbetet med komplettering av den nationella digitala registerkartan, NDRK. Efterfrågan på lantmäterimyndighetens tjänster förväntas ligga på samma nivå som de senaste åren.

4.5 Kart- och GIS-enheten

Det närmaste året kommer att bli händelserikt. Beställningarna av grundkartor kommer att öka, då det finns ett antal detaljplaner på gång. Vi spår att husutsättningar och produktion av nybyggnadskartor ökar.

En upphandling omfattande flygfotografering i färg, laserscanning, 3D primärkartor, digitalt ortofoto och markmodell för områdena Vänersborgs och Var-

göns tätorter kommer att genomföras under 2011. Detta leder till nya förbättrade kartor för Vänersborgs kommun. Under 2012 fortsätter projektet med investering av programvaror för webbaserade kartor med kostnad beräknad till 0,4 Mkr.

Ett medlemskap i den nationella webbdatabasen Geodata.se under 2011 kommer att utredas.

4.6 Administrativa enheten

Nämnden uppskattar årligen verksamhetens finansieringsgrad. Vissa verksamheter får dock inte finansieras via avgifter, t.ex. översiktlig planering, utveckling av geografiska informationssystem.

Taxorna kommer att justeras för att följa kommunfullmäktiges beslut om finansieringsgrad men även för att inflationssäkra taxan.

5. Ekonomiska resurser

Anvisad budgetram 11 266 Tkr

I **anvisningarna** justerades byggnadsnämndens budgetram upp med +500 Tkr för ökad mängd av planarbeten.

Byggnadsnämndens förslag:

Byggnadsnämnden begär 500 Tkr i utökad ram till ytterligare en tjänst vid bygglövsenheten.

Kommunfullmäktiges beslut:

Byggnadsnämndens budgetram utökas med 500 Tkr för tjänst vid bygglövsenheten.

Ramen justeras upp med ytterligare 9 Tkr då personalomkostnadspåslaget höjs.

I övrigt fastställs byggnadsnämndens budgetram 2012 i enlighet med anvisningarna till totalt **11 775 Tkr**.

Resultaträkning, Mkr

Resultaträkning Mkr	Bokslut 2010	Budget 2011	Budget 2012
Summa intäkter	8,0	7,5	7,5
Personalkostnader	12,3	13,3	13,8
Omkostnader	5,2	4,5	5,0
Ränta	0,1	0,1	0,1
Avskrivning	0,4	0,4	0,4
Summa kostnader	18,0	18,3	19,3
Nettokostnader	10,0	10,8	11,8

Gymnasienämnden

1. Verksamhetsbeskrivning

1.1 Nämnd och central förvaltning

Gymnasieförvaltningen har nämndens uppdrag att styra, stödja, samordna och ge service. De områden nämnden ansvarar för är gymnasieskola, gymnasiesärskola, komvux och arbetsmarknadsenhet (AME).

1.2 Gymnasieskola

Gymnasieskolan ska ge ungdomar grundläggande kunskaper för yrkes-, samhällsliv och vidare studier.

Höstterminen 2011 implementeras gymnasiereformen (GY-11). En förändring är att det blir yrkesprogram och högskoleförberedande program, med olika typer av examen. Birger Sjöberggymnasiet omfattar 16 nationella program. Dessutom finns tre riksrekryterande utbildningar, samhällsvetenskapsprogrammet och vård- och omsorgsprogrammet med teckenspråksinriktning, och orkestermusikerprogrammet som är en spetsutbildning. Det individuella programmet (IV) görs om till introduktionsprogram med fem inriktningar.

Kommunen är enligt lag skyldig att erbjuda alla behöriga elever som avslutat grundskolan en gymnasieutbildning. De elever som är obehöriga till gymnasiet erbjuds ett introduktionsprogram. Från höstterminen år 2011 gäller nya regler för antagning till gymnasiet. Kommunen har uppföljningsansvar för ungdomar till och med 20 års ålder. Detta ansvar är delegerat till gymnasienämnden.

1.3 Gymnasiesärskola

Gymnasiesärskola erbjuds till elever med utvecklingsstörning och omfattar fyra årskurser. På Birger Sjöberggymnasiet finns fordonsprogrammet och estetiska programmet med inriktning bild, yrkesträning (individuellt program) och verksamhetsträning (individuellt program).

1.4 Vuxenutbildning

Komvux består av följande verksamheter: grundläggande vuxenutbildning, gymnasial vuxenutbildning, omvårdnadsutbildning för vuxna, särvtux och svenska för invandrare (sfi). Uppdragsutbildning, som är intäktsfinansierad, består av sfi-

undervisning, kvalificerad yrkesutbildning (KY) och yrkeshögskola (YH).

1.5 AME

Enligt upprättat förslag angående organisation och ansvar för arbetsmarknadsåtgärder i Vänersborgs kommun är det politiska ansvaret för arbetsmarknadsfrågorna uppdelat. Kommunstyrelsen har som arbetslöshetsnämnd ansvar för mål, strategi och samordning medan gymnasienämnden är ansvarig för hur verksamheten ska utföras.

Arbetsmarknadsenhetens chef är under förvaltningschefen ansvarig för genomförande och utveckling av verksamheten liksom att tillse att fastställda mål uppnås. Uppdrag finns också att teckna avtal med bl.a. Arbetsförmedlingen angående arbetsmarknadspolitiska åtgärder.

Jämförelsetal

Gymnasienämnden	Bokslut 2010	Budget 2011	Budget 2012
Gymnasieskola			
Antal elever	1 317	1 261	1 177
- varav från annan kommun	171	150	162
- i andra kommuner/friskolor	473	463	466
Gymnasiesärskola			
Antal elever	44	43	32
- varav från annan kommun	16	14	5
- i andra kommuner	29	32	31
Komvux			
Antal studerande			
Gruv	49	60	50
Gymnasievux	316	360	274
SÄR	18	24	10
SFI (kommunal)	152	119	150
Uppdrag KY-utbildningar	76	78	12
Yrkeshögskoleutbildningar	10		55
Övriga uppdrag	ej rapp	25	190
AME			
Antal personer i arbetsmarknadspolitiska åtgärder	982	780	710

2. Utvecklingsområden och inriktningsmål

Gymnasienämnden väger in kommunens sju utvecklingsområden i styrning av verksamheterna med tyngdpunkten på utbildning. Nya utvecklingsområden är under utformning, men är inte politiskt beslutade. Under 2011 införs en ny gymnasiereform, vilken påverkar nämndens fokuserade mål under 2012.

2.1 Samarbete Tvåstad

Ett samverkansavtal är upprättat mellan Vänersborgs kommun och Trollhättans Stad avseende gymnasie- och vuxenutbildning. Dessutom pågår ett arbete med att bilda ett kommunalförbund; politiska beslut är tagna i de båda kommunerna att avsikten är att bilda ett kommunalförbund inför 2012. Nämnden väljer att fokusera på i huvudsak samma mål 2012 som 2011 med tanke på det osäkra läge som råder.

2.2 Utbildning

För att nå de nationella målen har gymnasienämnden valt att i skolplanen fokusera kring nedanstående tre prioriterade områden.

Resultat och kunskapsutveckling

Utbildningarnas utformning ska ge goda förutsättningar för vidare studier eller anställningsbarhet. Varje studerande ska utmanas utifrån sina egna förutsättningar och ges varierade möjligheter att utvecklas i sitt lärande. Eleverna ska nå de nationella kunskapsmålen för gymnasieskolan.

Normer och värden

Skolan ska vara en mötesplats där elever och studerande känner trygghet och ges förutsättningar att utvecklas. Alla ska bli sedda och respekterade. Likabehandlingsplanen ska vara ett levande dokument. Språkbruk och vardagligt förhållningssätt mot varandra ska stämma väl överens med den värdegrund som skolan eftersträvar enligt läroplanen. All personal och alla elever ska reagera och ingripa när någon utsätts för kränkande behandling, våld, främlingsfientlighet eller rasism.

Omvärld och internationalisering

Internationella kontakter, utbildningsutbyte med utlandet och praktik i andra länder ska främjas. Elever/studerande ska få tillfällen att arbeta med internationella kontakter av olika slag, i syfte att öka språkkunskaperna och få ökad förståelse för andra kulturer. Utbildningarna ska ha ett väl utvecklat kontaktnät till kommunens och regionens näringsliv, högskolor/universitet och offentlig förvaltning.

2.3 Arbetsmarknadspolitiska åtgärder

AME har i uppdrag att administrera och utföra arbetsmarknadspolitiska åtgärder med syfte att den

enskilde ska etablera sig på arbetsmarknaden. Åtgärder syftar också till att stärka den enskildes tro till sin egen förmåga.

Ett samarbete mellan socialförvaltningen och gymnasieförvaltningen innebär att aktivitet erbjuds alla som uppstår försörjningsstöd och att samverkan sker mellan kommunens olika förvaltningar kring detta. Uppdraget beräknas pågå även under 2012.

Arbetet med kommunala uppföljningsansvaret innebär att de ungdomar som inte fullföljt gymnasieskolan och som inte studerar eller arbetar ska identifieras och föreslås lämplig sysselsättning eller åtgärd.

2.4 Ekonomiska mål och riktlinjer för verksamheten

Gymnasienämnden ska bedriva sin verksamhet inom den budget som tilldelats utifrån att ett effektivt resursutnyttjande alltid eftersträvas. Vid resursbrist ska tvingande nivåer i lagstiftning prioriteras.

Inom gymnasienämndens verksamheter betraktas följande som god ekonomisk hushållning.

- Utbildningarna ska ge goda förutsättningar för vidare studier eller anställningsbarhet.
- Eleverna ska nå de nationella kunskapsmålen.
- Skolan ska vara en mötesplats, där elever och studerande känner trygghet och ges förutsättningar att utvecklas.
- Internationella kontakter, utbildningsutbyte med utlandet och praktik i andra länder ska främjas.
- Utbildningarna ska ha ett utvecklat kontaktnät till kommunens och regionens näringsliv, högskolor/universitet och offentlig förvaltning.
- AME administrerar och utför arbetsmarknadspolitiska åtgärder med syfte att den enskilde ska etablera sig på arbetsmarknaden.

3. Förväntade resultat

3.1 Kommunövergripande

Ett rikt utbildningsutbud gör kommunen attraktiv för såväl företagsamhet som boende. Ett unikt utbud av gymnasieprogram lockar sökande från såväl regionen som övriga landet och Norge. Kvalitetsarbetet på gymnasieskolan leder till mycket goda resultat och uppmärksammas nationellt. Skolan bidrar till tillväxt och nyföretagande genom olika utbildningsinsatser.

Fler ungdomar och invandrare ska ha arbete eller sysselsättning.

3.2 Nämndsspecifika

Att i samband med gymnasiereformen erbjuda konkurrenskraftiga program och inriktningar tillsammans med Trollhättans Stad och samtidigt fortsätta utveck-

Gymnasienämnden

la nuvarande programutbud. Jämbördighet ska råda kring utbildningsutbudet i de två kommunerna.

Eleverna ges en bred information kring de olika möjligheter Birger Sjöbergsgymnasiets program erbjuder. Introduktionen i årskurs 1 ger eleven ytterligare information om det valda programmets mål och innehåll. "Rätt" val gagnar eleven, men bidrar också till god ekonomisk hushållning.

En effektiv marknadsföring, med en marknadsplan, bidrar till att många elever väljer Birger Sjöbergsgymnasiet.

Fler söker till och har behörighet att studera på högskolor och universitet. Fler elever får slutbetyg efter avslutade studier.

Lärande och entreprenörskap främjas genom varierade arbetsätt.

Elevinflytande och ansvar ska öka genom bland annat deras påverkansmöjligheter på arbetsätt och arbetsformer.

Eleverna ska uppleva trygghet i skolan.

Spännande idéer, nytänkande och goda resultat uppmärksammas kontinuerligt och sprids inom och utanför skolan. Utbildningarna speglas mot de studerandes förväntningar och deras åsikter beaktas och respekteras. Uppföljning och utvärderingar är viktiga verktyg i all planering.

Att jobbcentrum via AME har en hög måluppfyllelse avseende praktikplatser för försörjningsstödstagare i kommunen.

AME utför arbetsmarknadspolitiska åtgärder på ett rationellt och effektivt sätt. AME:s resultat visar sig bl.a. genom att uppdragsgivare, kunder och anvisade deltagare är nöjda. AME har ett välutvecklat kontaktnät till kommunens och regionens näringsliv samt till offentlig och privat förvaltning.

3.3 Gemensamt mål för barn- och ungdomsnämnden, gymnasienämnden och socialnämnden

Verksamheterna ska i samverkan, utifrån sina specifika uppdrag, aktivt samordna stöd och stimulans till varje individ. Barnperspektiv och barns rätt enligt FN:s konvention om barns rättigheter ska ha en särskild tyngd. Syftet är att stärka den enskildes förmåga att forma sitt liv i samverkan med andra för att nå en god livskvalitet.

Följande resultat förväntas:

- Barn och ungdomar får tillgång till rätt insatser tidigare

- Färre självmord och minskat självskadebeteende bland barn och unga
- Ökad skolnärvaro
- Alla barn som får vård utom hemmet har tillgång till undervisning utifrån sina förutsättningar och behov
- Information och rådgivning finns lätt tillgänglig på hemsidan
- Alla arbetslösa under 25 år erbjuds kompetenshöjande insatser
- Utvecklad samverkan med föräldrar

3.4 God ekonomisk hushållning

Nämndens verksamheter anpassas till beslutad budgetnivå. Arbetsätt och arbetsformer utvecklas för att bidra till effektivare verksamhet. Samverkan med Trollhättans Stad fortsätter för att hitta gemensamma lösningar som gynnar båda kommunerna. Nämnden vidtar de åtgärder som erfordras för att styra verksamheterna så att de ekonomiska ramarna hålls.

Inom ramen för god ekonomisk hushållning arbetar gymnasiet med olika förslag för att utnyttja lokalerna mer optimalt.

4. Verksamhetsförändring/ ramanpassning

Samarbete Tvåstad

Kommunfullmäktige har i december 2010 fattat beslut om att Trollhättan och Vänersborg tecknar ett samverkansavtal för gymnasieskolan, gymnasiesärskolan och vuxenutbildningen. Trollhättan och Vänersborg ska dessutom utveckla en gemensam struktur som ska vara i drift den 1 januari 2012, där avsikten är att bilda ett kommunalförbund. Vilka konsekvenser samarbetet får är idag osäkert.

4.1 Gymnasieskola

Inför höstterminen 2011 reformeras gymnasieskolan. Att anpassa verksamheten efter detta nya blir avgörande för hög måluppfyllelse. Antalet elever fortsätter att minska, parallellt med att konkurrensen från andra utbildningsanordnare ökar.

Ny gymnasiereform

Den nya gymnasieskolan startar höstterminen 2011. Valfriheten inom gymnasiet minskar, genom att möjligheterna till lokala varianter begränsas. Lokala kurser, lokala inriktningar och specialutformade program kommer att försvinna. En lokal kurs eller programinriktning får starta endast efter godkännande av Skolverket.

På yrkesprogram minskar tiden för allmän teori och ökar tiden för yrkesämnen. Alla elever på yrkesprogram kommer att ha rätt till utökad program med

Gymnasienämnden

lärarledd undervisning för att läsa in grundläggande behörighet. Förutsättningarna kring intaget till gymnasieskolan kommer att ändras. Kraven på att bli behörig till gymnasiet ökar. Det blir två nya examensformer och det kommer att bli en förändrad programstruktur. Det finns tolv yrkesprogram och sex högskoleförberedande program. På programmen kommer det att finnas 60 olika inriktningar, vilket är betydligt fler än tidigare.

Ny skollag

Lagen tillämpas från 2011-07-01. Något av innehållet är att lika villkor ska gälla mellan friskolor och kommunala skolor, att det blir förbjudet att anställa obehörig personal, att kvalitetsredovisningen och den kommunala skolplanen avskaffas och att godkända betyg inte får läsas upp på komvux. Eleverna ska ha tillgång till elevhälsa, studie- och yrkesvägledning samt bibliotek. Elevernas rätt till stöd förstärks.

Samarbete Tvåstad

Antagningen till gymnasiet inför hösten 2011 pågår. Trollhättan och Vänersborg har påbörjat diskussioner om hur ett samarbete kan se ut.

Ramanpassning

Under 2010 har gymnasiet gjort besparingar på 9 Mkr för att anpassa verksamheten till budgeten. Antalet lärare samt personal inom elevhälsa, studie- och yrkesvägledning, bibliotek och administration har minskats.

Gymnasiets budget 2012 minskar med 3 623 Tkr. Focus kommer att ligga på tre områden för att göra besparingen.

1. Lokaler

Gymnasiet arbetar med olika förslag för att utnyttja lokalerna mer effektivt. Lokalkostnaderna beräknas minska med 1 000 Tkr. P.g.a. osäkerheten, t.ex. Tvåstadssamarbetet och gymnasiereformen, finns inget färdigt förslag i dagsläget.

Kommunens ansträngda ekonomi har medfört att planerad ombyggnad av samhällsvetenskapsprogrammet och naturvetenskapsprogrammet stoppats. Syftena med ombyggnationer är att lokalerna kan utnyttjas mer effektivt och att de blir mer anpassade för dagens pedagogik. Dessutom ökar de attraktionskraften.

2. Marknadsföring

Det överskuggande problemet för gymnasiet är de interkommunala kostnaderna, d.v.s. den avgift kommunen får betala för elever som studerar i andra kommuner alternativt friskolor. Den totala interkommunala kostnaden har ökat under många år. För att minska kostnaderna kommer gymnasiet att göra en

extra satsning på marknadsföring så att fler elever väljer Birger Sjöberggymnasiet. De interkommunala kostnaderna beräknas därmed minska med 1 000 Tkr.

3. Personal

Enligt befolkningsprognosen minskar gruppen 16-18 år och gymnasiets verksamheter planerar för färre elever. Det innebär att antalet anställda personer minskar när det blir färre elever. Antalet lärare per 100 elever beräknas vara oförändrat under läsåren 2011/2012 och 2012/2013.

Gymnasiesärskola

En ny gymnasiereform planeras för gymnasiesärskolan. Den kommer som tidigast att träda i kraft läsåret 2013/2014.

Gymnasiesärskolans kostnader är svåra att prognostisera p.g.a. den rättighetslagstiftning som finns för dessa elever.

Gymnasiesärskolan ingår i samarbetet med Trollhättan. I nuläget går det inte att säga om det kommer att bli några verksamhetsförändringar i framtiden.

4.2 Vuxenutbildning

Komvux samarbetar med lärcentrum i Trollhättan och erbjuder ett gemensamt utbud.

Den 1 juli 2012 börjar de nya reformerna inom vuxenutbildningen. En del reformer som berör vuxenutbildningen är redan klara och beslutade. Det gäller nya skollagen, ämnesplanerna i gymnasieskolan och den nya betygsskalan. Arbetet med en ny vuxenutbildningsförordning pågår och beslut kan väntas hösten 2011.

Alla kommuner måste erbjuda undervisning på grundläggande nivå, särsvux och sfi (svenska för invandrare). Fr.o.m. 2012 är även de gymnasiala kurserna tvingande.

Komvux kommer att söka statsbidrag för att kunna bedriva lärlingsutbildning för vuxna. Komvux och Birger Sjöberggymnasiet ska samarbeta för att genomföra utbildningen. Det är osäkert om statsbidraget för yrkesutbildningar (yrkesvux) finns kvar 2012. Besked väntas i samband med regeringens vårproposition.

Arbetsförmedlingen ansvarar numera för nyanlända flyktingars etablering och kommunens roll är att svara för bl.a. sfi och samhällsorientering. Ett avtal har tecknats mellan socialförvaltningen och gymnasieförvaltningen, där komvux och AME utför dessa uppdrag. Det tidigare uppdraget avseende projektet sfi-integration avslutas successivt under 2012.

Komvux kommer att göra en ansökan till Yrkehögskolan om förnyat intag för utbildningarna socialt

Gymnasienämnden

behandlingsarbete inom kriminal- och ungdomsvård och hälso- och sjukvårdssekreterare. Ansökan gäller för åren 2012 och 2013 och beslut förväntas först i början av 2012.

Komvux deltar i Ungdomstorget som är ett treårigt ESF-projekt. Generationsväxlingsprogrammet inom Vänersborgs kommun avser att tillgodose framtida kompetensbehov.

Regeringen har fattat beslut om en ny kompetensreform, omvårdnadslyftet, för personal inom äldreomsorgen. Satsningen syftar till att stärka kompetensen inom äldreomsorgen. Komvux kan fortbilda obehöriga undersköterskor.

4.3 AME

Kommunbidraget utgör endast en del av AME:s disponibla medel. Övrig finansiering sker genom uppdrag från bl.a. Arbetsförmedlingen. Antal uppdrag har under det senaste året ökat och avtal angående jobb- och utvecklingsgarantins tredje fas finns tecknat för ca 70 årsplatser tills vidare.

AME och komvux utför uppdrag åt socialförvaltningen för nyanlända flyktingar.

Ett samarbete med socialförvaltningen, rörande personer som uppbär försörjningsstöd, pågår sedan slutet av 2009. Avtalet löper till och med augusti 2011 med eventuell förlängning under 2012. Uppdraget utförs med hjälp av befintliga resurser.

Det kommunala uppföljningsansvaret är sedan 2005 lagstadgat. Uppdraget utförs under 2011 av AME utan tillförsel av budget, dock i reducerad omfattning jämfört med tidigare år. Utan budgettillskott beräknas verksamheten fortgå i samma begränsade omfattning under 2012.

Osäkerhet råder under innevarande budgetår 2011 angående hemvaktmästarnas fortsatta verksamhet.

4.4 Gymnasienämndens förslag:

I gymnasiereformen GY-11 försvinner kursen datorkunskap. Innehållet i nämnd kurs ska ingå i alla kurser. Detta ställer krav på tillgång till datorer, då IT-användning blir ett ansvar för hela skolan. Datorer till alla årskurs-1-elever som börjar på Birger Sjöberg-gymnasiet är synnerligen eftersträvanvärt. Den uppskattade kostnaden är 2 500 Tkr per år. Gymnasienämnden begär ökad budget med 2 000 Tkr per år.

Gymnasienämnden lägger i övrigt ett förslag inom anvisad budgetram, men det råder stor osäkerhet kring den lagda budgeten.

Gymnasiet, gymnasiesärskolan och komvux reformeras och det har införts en ny skollag. Gymnasiet

ska bedriva utbildning enligt den gamla och den nya reformen samtidigt under 2011-2013. Arbetet med att ta in elever inför hösten 2011 pågår och blir klart under sensommaren. Kravet på att bli behörig till gymnasiet har ökat och kan påverka elevprognoserna. Hur eleverna väljer kan påverka hur samarbetet med Trollhättan kommer att se ut. Det råder idag stor osäkerhet kring vilka effekter samarbetet kommer att leda till.

5. Ekonomiska resurser

Anvisad budgetram 182 187 Tkr

I **anvisningarna** justerades gymnasienämndens budgetram ned med -4 000 Tkr då antalet elever inom gymnasieåldern minskar.

Gymnasienämndens förslag:

Gymnasienämnden begär 2 000 Tkr i ramökning till gymnasieskolan för inköp av datorer.

Kommunfullmäktiges beslut:

Gymnasienämndens budgetram utökas med 2 000 Tkr för inköp av datorer till gymnasieskolan.

Ramen justeras upp med ytterligare 88 Tkr då personalomkostnadspåslaget höjs.

I övrigt fastställs gymnasienämndens budgetram 2012 i enlighet med anvisningarna till totalt **184 275 Tkr**.

Resultaträkning, Mkr

Resultaträkning Mkr	Bokslut 2010	Budget 2011	Budget 2012
Summa intäkter	72,4	53,2	58,6
Personalkostnader	127,5	112,7	116,3
Omkostnader	130,1	121,7	124,4
Ränta	0,3	0,2	0,3
Avskrivning	2,3	1,8	1,9
Summa kostnader	260,2	236,4	242,9
Nettokostnader	187,8	183,2	184,3

Budget per anslagsbindningsnivå, Mkr

Anslagsbindning Mkr	Intäkt 2012	Kostnad 2012	Netto 2012
Nämnd/administration	0,0	5,2	5,2
Gymnasieskola/gymnasie-särskola	26,4	178,2	151,8
Komvux	1,1	18,0	16,9
Uppdragsutbildning	6,7	6,7	0,0
Arbetsmarknadsenhet	24,3	34,7	10,4
Summa	58,5	242,8	184,3

Kommunfullmäktige

1. Verksamhetsbeskrivning

Kommunfullmäktige har 51 ledamöter och är kommunens beslutande organ.

Fullmäktige fastställer budget och övriga övergripande program för den kommunala verksamheten och beslutar även i övriga ärenden av större vikt.

Under kommunfullmäktige finns valberedningen, som förbereder fullmäktiges val.

2. Ekonomiska resurser

Anvisad budgetram 1 792 Tkr

Kommunfullmäktiges beslut:

Enligt anvisad budgetram.

Resultaträkning Mkr	Bokslut 2010	Budget 2011	Budget 2012
Summa intäkter	0,0	0,0	0,0
Personalkostnader	0,9	0,9	0,9
Omkostnader	0,9	0,9	0,9
Ränta	0,0	0,0	0,0
Avskrivning	0,0	0,0	0,0
Summa kostnader	1,8	1,8	1,8
Nettokostnader	1,8	1,8	1,8

Mandatfördelning under perioderna:	1999/2002	2003/2006	2007/2010	2011/2014
Centerpartiet	4	4	5	3
Folkpartiet Liberalerna	2	5	4	5
Moderata samlingspartiet	6	6	9	13
Socialdemokraterna	16	20	21	12
Vänsterpartiet	5	5	4	8
Miljöpartiet De Gröna	2	2	2	4
Kristdemokraterna	4	4	4	2
Folkviljan	12	5	2	0
Välfärdspartiet				2
Sverigedemokraterna				2
TOTALT	51	51	51	51

Kommunstyrelsen

1. Verksamhetsbeskrivning

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan med ansvar för hela kommunens utveckling och ekonomiska ställning. Kommunstyrelsen leder och samordnar planeringen och uppföljningen av kommunens ekonomi och verksamheter. Kommunstyrelsen ansvarar även för översiktlig fysisk planering samt lämnar planuppdrag till byggnadsförvaltningen. De närmare åliggandena för styrelsen finns i kommunallagen och reglemente för kommunstyrelsen.

Inom kommunstyrelsen verkar ett arbetsutskott, ett personal- och förhandlingsutskott och ett konsumentutskott.

Kommunstyrelse

Kommunstyrelsen ska leda förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders verksamhet.

Kommunstyrelsen ansvarar för kommunens mark- och bostadspolitik, energiplanering, kollektivtrafik samt kontakter med näringslivet,

Kommunledning

Kommunstyrelsen biträds av kommunkansliet, ekonomikontoret, personalkontoret och utvecklingskontoret.

Kommunkansliets ansvarsområden omfattar ärendehantering, juridisk rådgivning, diarium och arkiv, information och allmän service åt förtroendevalda, förvaltningar, allmänhet m.fl. Vidare är viktiga uppgifter att vara kanslifunktion åt valnämnden och överförmyndarnämnden. Kommunkansliet leder också utvecklingen av det gemensamma ärendehanteringssystemet. Inom det juridiska området ges också olika internutbildningar, t.ex. om kommunallagen och förvaltningslagen.

Inom konsumentverksamheten ska stöd ges till hushållen i deras strävan att effektivt utnyttja sina resurser samt stärka konsumenternas ställning på marknaden. Konsument Vänersborg är också ansvarig för budget- och skuldrådgivningen samt för energirådgivningen.

Ekonomikontoret ansvarar för finansförvaltning, ekonomisk planering och uppföljning samt ger råd

och stöd till förvaltningarna i ekonomiska frågor. I detta ingår att samordna kommunens arbete med budget, redovisning, uppföljning och bokslut. Ekonomikontoret tillhandahåller även finansiell service samt systemförvaltning till AB Vänersborgsbostäder och Fastighets AB Vänersborg.

Ekonomikontoret svarar för utbildning och information kring upphandlingsfrågor, handlägger kommunövergripande upphandlingar samt bistår förvaltningarna med enhetsspecifika upphandlingar.

Personalkontorets ansvarsområde omfattar att under kommunstyrelsen övergripande svara för och samordna personalpolitik, löne- och personaladministration samt förhandlingsverksamhet.

Personalkontoret handlägger avtals-, pensions- och försäkringsfrågor samt medbestämmande och samverkansfrågor. Hälsa, arbetsmiljö och jämställdhet är andra viktiga verksamhetsområden liksom övergripande personalplanering och personalekonomi.

Utvecklingskontoret svarar för beslutsstöd till kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och kommunalråden vad gäller målstyrning, kvalitets- och uppföljningsfrågor, ledarstrategi, folkhälsofrågor, miljösamordning (Agenda 21), IT-strategi, statistik, kollektivtrafik, högskolefrågor, näringslivsfrågor, regionala frågor och internationaliseringsfrågor. Stöd ges också till kommunfullmäktiges demokratiberedning.

Övergripande uppgifter är att ta fram gemensamt planeringsunderlag i form av översiktsplan, bostadsförsörjningsprogram och statistik. Kontoret svarar för kommunens övergripande informationsverksamhet.

Inom näringslivsutveckling ryms verksamheterna Vänersborg & Co och centrumutveckling. Kommunen ger verksamhetsbidrag till Vattenpalatset, Kungajaktsmuseet, Vänersborg Turist AB och Film i Väst.

Räddningstjänst/säkerhet

Kommunstyrelsen har ansvaret för säkerhetsfrågor och för arbetet enligt lagen om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LXO).

Räddningstjänsten är organiserad i ett kommunalförbund tillsammans med Trollhättan, Mellerud och Färgelanda kommuner, Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund (Närf).

Kommunen har ansvar för att arbeta fram risk- och sårbarhetsanalyser enligt LXO. Kommunen har också ansvar för att samverka och samordna beredskapsarbetet med statliga myndigheter, landstinget, kyrkliga kommuner, samt organisationer och företag. Ett specialdestinerat statsbidrag utgår för verksamheten. Säkerhetssamordnaren, som tillhör kommunkansliet, har det övergripande samordningsansvaret för verksamheten.

Utöver säkerhetsarbetet som beskrivits ovan ska säkerhetssamordnaren verka för systematiskt säkerhetsarbete i stort inom kommunen. Till sin hjälp har säkerhetssamordnaren en riskhanteringsgrupp som består av representanter från övriga förvaltningar samt Närf och AB Vänersborgsbostäder.

Kommunens försäkringsskydd handläggs av kommunkansliet. Nuvarande avtal har förlängts med ett år och gäller för 2011. Möjlighet att utnyttja option finns för 2012 men inför 2013 kommer ny upphandling att behöva genomföras. Till hjälp i försäkringsarbetet har kommunen en försäkringsmäklare. Inför 2012 ska ny upphandling genomföras av försäkringsmäklare."

2. Inriktningsmål

Kommunstyrelsen och dess underställda verksamheter arbetar inom de kommungemensamma utvecklingsområdena och efter de inriktningsmål som fastställs genom kommunfullmäktiges beslut om mål- och resursplan. Målen konkretiseras i förväntade resultat.

3. Förväntade resultat

Förväntade resultat – boende

- Kommunen ska vara väl rustad med planer för bostadsbyggandet.
- Ökad trygghet i våra bostadsområden.
- Bättre kollektivtrafik.

Förväntade resultat – näringsliv

- Kommunens förutsättningar för innovationer är goda.
- Fler företag med fler än fem anställda.
- Förbättrat handelsindex för Vänersborgs tätort.
- Marknadsföringen av kommunen ska utvecklas.
- Fler gästnätter.
- God kommunikation och samverkan med näringslivet.

Förväntade resultat – folkhälsa

- Ökad jämlikhet i hälsa.

- Medborgarna känner sig delaktiga i för dem viktiga beslut.

Förväntade resultat – lokala miljömål

- Alla förslag till kommunstyrelsen har prövats utifrån hållbarhetsperspektivet.
- Verksamheten har fler resfria konferenser.
- Kommunens certifiering som Fairtrade City bibehålls

Förväntade resultat - god ekonomisk hushållning

service, samverkan och effektivitet

- Ökad kompetens tillförs kommunen via det internationella arbetet.
- Det internationella arbetet tillför kommunen insikter.
- Informationen till medborgare och brukare ska förbättras.
- Bra informationsutbyte med nämnder och styrelser för helägda bolag
- Förbättrat IT-stöd för de personaladministrativa processerna genom införande av nytt PA-system
- Förbättrat IT-stöd för budget
- Effektivare rutiner för kundfakturerings
- Högre andel köp inom ramavtal.
- Större andel helt elektroniska fakturor.
- Samtliga ansvarsheter inom kommunstyrelsen redovisar budgetöverskott.
- Förbättrade juridiska kunskaper hos berörda anställda
- Förbättrade kunskaper om säkerhet bland de anställda
- Väntetiden till budget- och skuldrådgivning minskar
- Förbättrade kunskaper om verksamhetsutvecklingsmetoder finns och används bland de anställda

Förväntade resultat – personalpolitiska mål

- En strategi för personalförsörjning finns
- Förbättrad hälsa bland medarbetarna genom tidiga insatser och kvalitetssäkrade arbetsmetoder

5. Ekonomiska resurser

Anvisad budgetram 146 799 Tkr

I **anvisningarna** justerades kommunstyrelsens budgetram ned med sammanlagt -3 079 Tkr. Då Västtrafik övergår i regionens ägo fr.o.m. 2012 sker en skatteväxling som innebär att budgetramen behöver justeras upp med 3 421 Tkr.

Kommunstyrelsens budgetram tillfördes 6 000 Tkr i budget 2011, för ökade driftkostnader vid Arena Vänersborg. Dessa medel omfördelades till barn- och ungdomsnämnden fr.o.m. 2012.

Kommunstyrelsen

Kommunfullmäktiges beslut:

Kommunstyrelsens budgetram utökas med 300 Tkr till räddningstjänsten. Förbundsbidraget ökar då NÄRF investerar i ett höjdfordon.

Till samhällsbyggnadsnämnden omfördelas budget motsvarande 300 Tkr för försäkringskostnader av fordon/maskiner inom gatuenheten.

Ramen justeras upp med ytterligare 30 Tkr då personalomkostnadspålägget höjs.

Fr.o.m. 2012 övertar regionen ägandet av Västtrafik. Kostnaderna regleras via en skatteväxling vilket innebär att kommunstyrelsens budget om 18 468 Tkr kan justeras ned samtidigt som skatteintäkterna justeras ned med motsvarande belopp.

Till jobbförämjande insatser för arbetslösa ungdomar tillförs 2 000 Tkr.

Kommunstyrelsens förfogandeanslag utökas med 4 000 Tkr vilka är avsedda för personaltätthet inom barn- och ungdomsnämnden.

I övrigt fastställs kommunstyrelsens budgetram 2012 i enlighet med anvisningarna till totalt **134 360 Tkr.**

Resultaträkning, Mkr

RESULTATBUDGET Mkr	Bokslut 2010	Budget 2011	Budget 2012
Summa intäkter	20,5	14,6	14,6
Personalkostnader	43,7	43,8	43,8
Omkostnader	118,0	119,1	103,1
Ränta	0,8	0,4	0,4
Avskrivning	1,8	1,8	1,7
Summa kostnader	164,3	165,1	149,0
Nettokostnader	143,8	150,5	134,4

Budget per anslagsbindningsnivå, Mkr

ANSLAGSBINDNINGSNIVÅ Mkr	Intäkt 2012	Kostnad 2012	Netto 2012
Kommunstyrelse		21,7	21,7
Kommunledning	11,8	94,0	82,2
Räddningstjänst/säkerhet	2,8	33,3	30,5
Summa	14,6	149,0	134,4

Kulturnämnden

1. Verksamhetsbeskrivning

Bibliotek och kultur

Nämndens övergripande mål för kulturen är att "I Vänersborgs kommun ska alla ha lika möjligheter att utöva sina demokratiska fri- och rättigheter och uppleva sin livsmiljö som attraktiv, meningsfull och utvecklande". Detta beskriver på vilket sätt nämnden valt att förhålla sig till den kommunövergripande visionen.

I denna vision står bland annat att läsa: "En livaktig kultur-, och fritidsverksamhet gör kommunen attraktiv för såväl företagande som boende och besökare".

Nämnden har för att tydliggöra det övergripande målet särskilt pekat ut följande områden:

- Arbetet för att stimulera barn och ungdomar att läsa, att erbjuda dem upplevelser och ge dem möjlighet till eget skapande utmanar såväl bibliotek som konsthall och museum.
- Ett arbete med stöd i begreppet estetiska läroprocesser utmanar verksamheterna till fördjupning och fortsatt utveckling i nära samarbete med skolor, förskolor och musikskola kring kultur för barn och unga.
- Biblioteket, med filialer, ska utvecklas till en mångkulturell och tillgänglig mötesplats, där vänersborgarna inspireras och stimuleras till nya läsupplevelser till kultur- och musikupplevelser och eget skapande. Arbetet med att utveckla och förankra biblioteket som lärocentrum fortsätter.
- Verksamheterna ska också sätta särskilt fokus på arbetet kring att nå nya grupper och öka antalet besökare.
- Konsthallens verksamhet ska vara en aktiv, stimulerande och nyskapande mötesplats för alla konstformer, där mångkulturen får stort utrymme.
- I nära samverkan med musik och ungdom och gymnasieskolan fortsätter arbetet kring kulturella mötesplatser för ungdomar.

Nyckeltal/jämförelsetal

Bibliotek och kultur	Bokslut 2010	Budget 2011	Budget 2012
<u>Bibliotek</u>			
Utlånade böcker	208 979	230 000	210 000
Utlånade AV-media	75 764	80 000	75 000
Totalt utlån media	284 743	310 000	285 000
<u>Huvudbiblioteket</u>			
- antal besökande	173 474	190 000	190 000
<u>Kultur</u>			
<u>Konsthall</u>			
- antal besökande	9 603	14 000	10 000
<u>Vänersborgs museum</u>			
- antal besökande	12 083	16 500	13 000
<u>Kulturaktiviteter</u>			
<u>yngre publik (4-16 år)</u>			
- antal arrangemang	204	110	200
- antal deltagare	11 977	14 000	12 000
Antal större evenemang	34	45	25
<small>(där kulturnämnden är delaktig)</small>			

2. Inriktningsmål och förväntade resultat

2.1 Bibliotek och kultur Inriktningsmål

En livaktig kulturverksamhet gör kommunen attraktiv för såväl företagande som boende och besökare.

På sportcentrum, teatern, Sanden, Skräckklan och i Plantaget bjuder många aktörer på olika evenemang och upplevelser för invånare och besökare. Med musikskolan, orkestermusikerutbildningen och den frivilliga musikverksamheten som bas ska Vänersborg utvecklas till Sveriges bästa musikkommun.

Fler unga ges förutsättningar att engageras i föreningslivet.

I Vänersborgs kommun ska alla ha möjlighet att utöva sina demokratiska rättigheter och uppleva sin livsmiljö attraktiv, meningsfull och utvecklande.

En konsthall attraktiv och tillgänglig för alla.

Förväntade resultat

- Kulturnämnden arbetar med ambitionen att ge invånare och besökare evenemang, upplevelser och fler större kulturprojekt.
- Kommuninvånarna upplever att de bor i en välutvecklad och uppmärksammad musikkommun.

Biblioteket

Förväntade resultat

- Ökad livskvalitet genom läsa – skapa – uppleva
- Skapande verksamhet och biblioteket upplevs som en självklar mötesplats
- Ökad utlåning
- Fler besökare till biblioteket
- Fler kulturella aktiviteter för alla åldrar
- Ökat antal kulturella aktiviteter för äldre
- Ökat öppethållande

Konsthallen

Förväntade resultat

- Ökad livskvalitet genom läsa – skapa – uppleva
- Attraktiva utställningar som lockar besökare till konsthallen

2.2 Service, samverkan och effektivitet **Inriktningsmål**

Arbetsätt och arbetsformer utvecklas för att bidra till effektivare verksamhet. Bemötandet av brukare förbättras och tillgängligheten till kommunens tjänster ökar.

Förväntade resultat

- Tidseffektivare arbetsprocesser ska utvecklas.
- Kommunikationen med brukarna ska förbättras.
- Bemötande och tillgängligheten ska förbättras och skapa fler nöjda brukare.

2.3 Lokala miljömål **Inriktningsmål**

Energianvändningen ska minskas.

Förväntade resultat

- Minskad användning av kopieringspapper. Nämndens verksamheter ska miljöcertifieras.

2.4 God ekonomisk hushållning **Inriktningsmål**

All verksamhet ska bedrivas i en anda av god ekonomisk hushållning inom de mål och ramar som kommunfullmäktige lagt fast. Nämnden ska eftersträva en effektiv och rationell hantering av beslutad budget. Inom kulturnämndens område betraktas följande som god ekonomisk hushållning:

- Arbetsätt och arbetsformer utvecklas för att bidra till effektivare verksamhet.
- Bemötandet av brukare förbättras och tillgängligheten till kommunens tjänster ökar.

Förväntade resultat

Nämndens verksamheters innehåll och omfattning ska anpassas till beslutad budgetnivå. Nämnden ska vidta de åtgärder som erfordras för att styra verksamheterna så att de ekonomiska ramarna hålls. En biblioteksplan och reviderad kulturplan ska arbetas fram som ett stöd för politiken och verksamheten. Syftet är att få en ökad måluppfyllelse.

3. Verksamhetsförändring/ ramanpassning

Utveckling av befintlig biblioteksverksamhet enligt kulturnämndens inriktning fortsätter. En biblioteksplan ska arbetas fram som ett stöd för politiken och verksamheten. Syftet är att få en ökad måluppfyllelse.

Nämnden kommer att prioritera arbetet med olika evenemang och marknadsföring.

Digitalisering av boklån införs, för att effektivisera arbetet och därmed höja kvaliteten i verksamheten.

En reviderad kulturplan utarbetas. Kulturplanen är ett politiskt dokument som ska synliggöra kulturpolitiken för medborgarna samt är ett stöd för verksamheten.

Konstnärernas riksorganisation (KRO) har tecknat avtal om kostnadsersättningar vid bl.a. utställningsverksamhet och upphovsrätt, med stat och landsting samt ett antal kringliggande kommuner. Vänersborg avser att teckna avtal med KRO.

I samarbete med Västra Götalandsregionen utvecklas danskonsten för att skapa ett regionalt centrum för dans.

Parallellt med strävan att nå uppsatta mål för verksamheten, samtidigt som det ekonomiska läget förändrats med minskade budgetramar, gör kulturnämnden anpassningar av budget. Åtgärder vidtas för att rymma verksamhetens kostnader inom given budgetram. Besparingsåtgärderna berör personal, bidrag till föreningar och studieförbund samt inköp av tidskrifter. Nämnden har som ambition att minska antalet sammanträden, samtidigt som tiden per sammanträde ska minska.

Kulturnämnden

4. Ekonomiska resurser

Anvisad budgetram 22 866 Tkr

Kommunfullmäktiges beslut:

Kulturnämndens budgetram för 2012 utökas med 500 Tkr till återgång mot tidigare nivå för föreningsstöd.

Ramen justeras upp med ytterligare 5 Tkr då personalomkostnadspålägget höjs.

I övrigt fastställs kulturnämndens budgetram 2012 i enlighet med anvisningarna till totalt **23 371 Tkr**.

Resultaträkning, Mkr

Resultaträkning Mkr	Bokslut 2010	Budget 2011	Budget 2012
Summa intäkter	2,4	1,9	1,9
Personalkostnader	6,3	6,6	6,6
Omkostnader	18,5	17,9	18,5
Ränta	0,0	0,0	0,0
Avskrivning	0,2	0,2	0,2
Summa kostnader	25,0	24,7	25,3
Nettokostnader	22,6	22,8	23,4

Miljö- och hälsoskydds nämnden

1. Verksamhetsbeskrivning år 2011

Miljö- och hälsoskydds nämnden har kommunens uppdrag att arbeta för efterlevnaden av de lagar och förordningar som rör miljö- och hälsoskydd, avlopp, livsmedel, tobak, strålskydd och naturvård. Nämnden deltar också i det lokala miljömålsarbetet, både vad gäller planering och genomförande. Klimatfrämjande åtgärder och naturvårdsprojekt med beviljade bidrag är andra stora arbetsuppgifter. Kommunens vision framför att miljömål finns antagna och genomförda. Nämnden styr sin planering utifrån dessa.

För att gynna ett barnperspektiv i samhällsutvecklingen är det nämndens ambition att i kommande verksamhetsplaner och i varje tillämpligt ärende hålla sig till en strategi som främjar aspekterna

- rent dricksvatten och goda sanitära förhållanden,
- bra närmiljöer för boende och skolor,
- frisk luft och minskad respiratorisk sjukdom och
- minskade kemiska och fysikaliska miljörisiker.

Nämnden kommer år 2011 också att satsa på verkställande av Vattendirektivets intention om att förbättra miljön i de vatten som inte når god ekologisk status.

Miljö- och hälsoskyddsförvaltningens insatser styrs även till mycket stor del av inkommande ärenden såsom anmälningar, klagomål, ansökningar och remisser.

Enligt resursbehovsutredningen år 2009 finns behov av 13 heltidstjänster vid miljö- och hälsoskyddsförvaltningen för tillsynsinsatser inom områdena miljö- och hälsoskydd, avlopp, livsmedel, tobak, strålskydd, naturvård, strategiskt miljöarbete samt administration. Nuvarande resurser uppgår till 11,4 tjänster.

Vad gäller miljö- och hälsoskydds nämndens ekonomiska resurser har dessa givit förutsättningar för en god verksamhet, även om nämnden genom prioriteringar sett till att budgetutrymmet hållits med god marginal.

2. Inriktningsmål

2.1 Boende

Miljömål: Begränsad klimatpåverkan

Minskade utsläpp av växthusgaser.

Miljömål: Giftfri miljö

Utfasning av särskilt farliga kemiska ämnen. Minskade miljö- och hälsorisker vid användning av kemiska ämnen.

Miljömål: Ingen övergödning

Utsläpp av kväve och fosfor från lantbruk och enskilda avlopp ska minska. Åtgärder för att förbättra den ekologiska statusen i kommunens sjöar och vattendrag skall prioriteras.

Miljömål: En god bebyggd miljö

Gröna miljöer och närnatur är viktiga för människors hälsa och livskvalitet och ska finnas lättillgängliga i våra bostadsområden. Närnatur ska finnas i anslutning till skolor och förskolor. Utomhusluften ska vara så ren att människors hälsa inte skadas. Låga halter radon i bostäder. Samtliga byggnader, där människor ofta vistas, ska ha en god ventilation. Bullernivån i bostäder ska klara fastställda riktvärden. Slam från reningsverk och biogasframställning ska på ett säkert sätt ingå i kretsloppet.

2.2 Kultur, fritid, turism

Kommunens badplatser ska ha god vattenkvalitet. Natur- och kulturvärden i tätortsnära skogsområden samt i stads- och parkmiljö ska bevaras och utvecklas.

2.3 Ekonomiska mål och riktlinjer för verksamheten:

Budget i balans. God ekonomisk hushållning. Säker ärendehantering

2.4 Övrig verksamhet

Miljömål: Samtliga nationella, regionala och lokala

Samtliga förekommande ärenden är granskade utifrån ett hållbarhetsperspektiv. Arbete med nya naturvårdsprojekt med LONA-bidrag påbörjas under året.

Livsmedelstillsyn

Tillgång till säkra livsmedel och säkert dricksvatten ska finnas.

3. Förväntade resultat

3.1 Boende

Begränsad klimatpåverkan

I remissyttranden för planer och större bygglovsärenden har frågan om energiförbrukning och klimatpåverkan beaktats.

Giftfri miljö

En tillsynskampanj har genomförts på jordbruken, som omfattar bl.a. kemisk bekämpning.(MVG-projekt)

Ingen övergödning

Inventering och föreläggande av bristfälliga enskilda avlopp har fortsatt. Miljötillsyn av lantbruk har utförts i områden runt sjöar och vattendrag med låg status enligt vattendirektivet. Vi har deltagit i ett regionalt projekt med Miljösamverkan om tillsyn på lantbruk.

En god bebyggd miljö

I 35 % av kommunens flerbostadshus har radonhalten undersökts. Åtgärder enligt bullerplanen är utförda. Alla har tillgång till både små och stora närnaturområden. Vid förtätningar och byggande av nya bostäder värnas närnaturen och tillgänglighet för alla. Mätningar av kvävedioxiderna är avslutade och utvärderade. Tillgängligheten är god i naturområden som erhållit LONA-pengar. Ett bullerprojekt med inriktning trafikbuller(MVG-projekt) har genomförts. Kartläggning av belastningen på kommunens spillvattennät i Brålanda/Frändefors är genomförd.

3.2 Kultur, fritid, turism

Vattenkvaliteten vid kommunens badplatser är god. Värdefulla naturområden i kommunen är tillgängliga för både boende och turister. Inom Lillåprojektet har vattendraget restaurerats och området nyttjas av Mariedalsskolan m.fl.

3.3 Ekonomiska mål och riktlinjer för verksamheten:

Administration

Tillräckliga resurser. Planering för största miljönytta. Verksamheten beskrivs i den årliga resursbehovsutredningen och tillsynsplanen. Effektiv handläggning och administration.

3.4 Övrig verksamhet

Miljömål: Samtliga nationella, regionala och lokala

Miljöperspektiv är grundläggande i alla utvecklingsfrågor.

Restaurering av nya naturområden, som erhållit LONA-bidrag, har påbörjats under år 2011.

Uppdatering av provtagningsprogrammet för recipienter efter vattendirektivet har skett.

Kommunens vattenskyddsområden har inventerats med avseende på industrier och andra verksamheter. Vattenmyndighetens miljökvalitetsnormer har beaktats i nämndens arbete.

Livsmedelstillsyn

Kontroll av samtliga anläggningar, i enlighet med tillsynsplan 2011, är genomförd. Nyttillkomna anläggningar är granskade. Nämnden har deltagit i regionala projekt och riksprojekt för livsmedelstillsyn.

4. Ekonomiska resurser

Anvisad budgetram 5 403 Tkr

Kommunfullmäktiges beslut:

Miljö- och hälsoskyddsnämndens budgetram 2012 justeras upp med 4 Tkr då personalomkostnads-påslaget höjs.

I övrigt fastställs miljö- och hälsoskyddsnämndens budgetram för 2012 i enlighet med anvisningarna till totalt **5 408 Tkr**.

Resultaträkning, Mkr

Resultaträkning Mkr	Bokslut 2010	Budget 2011	Budget 2012
Summa intäkter	2,1	1,8	1,9
Personalkostnader	5,7	6,3	6,3
Omkostnader	1,2	0,9	1,0
Ränta	0,0	0,0	0,0
Avskrivning	0,0	0,0	0,0
Summa kostnader	6,9	7,2	7,3
Nettokostnader	4,8	5,4	5,4

Revision och Valnämnd

Revision

1. Verksamhetsbeskrivning

Kommunens revisorer ska enligt kommunallagen granska kommunstyrelsens och övriga nämnders verksamhet. Härvid ska revisorerna

- pröva om verksamheten utövas på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt,
- granska om räkenskaperna är rättvisande och nämndernas kontroll är tillräcklig,
- följa om kommunstyrelsens och nämnders beslut överensstämmer med för verksamheten gällande bestämmelser.

Revisorerna är sju till antalet och väljs av kommunfullmäktige. Till hjälp för sin verksamhet anlitar de utomstående fackrevisorer från Öhrlings PricewaterhouseCoopers.

2. Ekonomiska resurser

Anvisad budgetram 1 152 Tkr

Kommunfullmäktiges beslut

Enligt anvisad budgetram

Resultaträkning, Mkr

Resultaträkning Mkr	Bokslut 2010	Budget 2011	Budget 2012
Summa intäkter	0,0	0,0	0,0
Personalkostnader	0,3	0,4	0,4
Omkostnader	0,7	0,7	0,8
Ränta	0,0	0,0	0,0
Avskrivning	0,0	0,0	0,0
Summa kostnader	1,0	1,1	1,2
Nettokostnader	1,0	1,1	1,2

Valnämnd

1. Verksamhetsbeskrivning

Valnämnden har tre ledamöter (och tre ersättare). Nämnden svarar för genomförandet av allmänna val.

2. Ekonomiska resurser

Anvisad budgetram 394 Tkr

Kommunfullmäktiges beslut

Enligt anvisad budgetram.

Resultaträkning, Mkr

Resultaträkning Mkr	Bokslut 2010	Budget 2011	Budget 2012
Summa intäkter	0,4	0,0	0,0
Personalkostnader	0,8	0,4	0,4
Omkostnader	0,1	0,0	0,0
Ränta	0,0	0,0	0,0
Avskrivning	0,0	0,0	0,0
Summa kostnader	0,9	0,4	0,4
Nettokostnader	0,5	0,4	0,4

Samhällsbyggnadsnämnden

1. Verksamhetsbeskrivning

1.1 Nämnd och förvaltningsgemensamt

Samhällsbyggnadsnämnden består av 11 ledamöter och 11 ersättare och ansvarar för följande verksamheter:

- Förvaltningsledning för samhällsbyggnad
- Gatu- och väghållning
- Parkverksamhet
- Övrig verksamhet inom gatuenheten, enskild väghållning, bidrag m.m.
- Teknik- och trafikenheten
- Fastighetsförvaltning
- Städverksamhet
- Måltidsproduktion
- Tryckeri
- Verksamhetsvaktmästeri
- Telefonväxel, reception
- Konferensservice
- Bilpool
- Renhållningsverk
- Vatten- och avloppsverk

Förvaltningsledningens uppgift är att leda förvaltningens verksamhet i enlighet med samhällsbyggnadsnämndens beslut och intentioner.

1.2 Gatuenheten

Gatu- och väghållning, parkverksamhet samt övrig verksamhet, såsom bidrag till enskild väghållning, underhåll av badplatser m.m. är verksamheter inom gatuenheten. Drift och underhåll av gator/vägar samt parker utförs av enheten.

Viss verksamhet, som inte direkt är gatu- eller parkunderhåll, sköts också av gatuenheten, exempelvis toaletter, torg, julgranar och flaggning. Enheten har även ansvar för båtplatser åt fritidsbåtar.

1.3 Teknik- och trafikenheten

Medverkan sker vid planarbete och vid genomförande av beslutade åtgärder. Enheten utreder, projekterar och kostnadsberäknar anläggningsarbeten för gator, VA-ledningar, gång- och cykelvägar, parker m.m., utför upphandling, byggledning och kontroll av anläggningsarbeten, belysningsfrågor, tillstånd och upplåtelse för ledningar i allmän mark samt upprättar ledningskartverk för VA.

Trafikärenden bereds inför politiska beslut. Dessutom utförs trafikmätningar samt inhämtande av grunddata om trafiken. Beslut fattas om vissa tillstånd samt dispenser. Vidare ansvaras för ärenden avseende disposition av allmän plats samt flyttning av fordon.

Parkeringsövervakning utförs av extern entreprenör.

1.4 Fastighetsenheten

Fastighetsenheten ansvarar för förvaltning av kommunens fastigheter. En del, som i huvudsak består av områdena skola, dagis, fritids, särskilt boende och förvaltning, hanteras av AB Vänersborgsbo-städer enligt förvaltningsavtal och omfattar ett drygt hundratal fastigheter på tillsammans cirka 180 000 m².

Fastighetsenheten ansvarar vidare för bostadsanpassningsbidragen. Enheten utreder och beslutar om anpassningsbidrag i eget boende.

Köp och försäljning av hela eller delar av fastigheter ingår också i verksamheten samt tomtförsäljning.

1.5 Stadenheten

Stadenheten svarar för huvuddelen av kommunens städverksamhet inom skola, förskola och förvaltning. Det finns något över hundratalet städobjekt. Verksamheten finansieras av intäkter från kunderna.

1.6 Kostenheten

Kostenheten svarar för måltidsproduktion och distribution till barnomsorg, grundskola, gymnasium och äldreomsorg. Verksamheten finansieras av intäkter från kunderna.

1.7 Serviceenheten

Serviceenheten handhar teleservice, som omfattar reception och telefonväxel, och uthyrning av lokaler och bilar i kommunhuset. Vidare svarar enheten för kommuntryckeriet, kommunhusets cafeteria, administration av kommunhusets och socialförvaltningens bilpool samt huvuddelen av kommunens vaktmästerifunktion för skola och barnomsorg.

1.8 Renhållningsverket

Renhållningsverket, som är balansräkningsenhet, svarar för bortforsling av hushållsavfall, latrin och slam från slamavskiljare och slutna tankar. Insamling av återvinningsbart material sker främst vid återvinningsstationerna, som är utplacerade i kommunen. Detta görs på uppdrag av producenternas materialbolag.

1.9 VA-verket

Inom samhällsbyggnad är även VA-verket balansräkningsenhet. Verksamheten omfattar produktion och distribution av renvatten, d.v.s. att till abonnenterna leverera ett ur bakteriologisk och fysikalisk-kemisk synpunkt tillfredsställande renvatten till lägsta möjliga kostnad. Den omfattar även avledning och rening av avloppsvatten, d.v.s. att från abonnenterna avleda avloppsvatten och rena detta i den utsträckning myndigheterna fastställt till lägsta möjliga kostnad.

Drift och underhåll av vatten- och avloppsledningar utförs på entreprenad av gatuenheten.

2. Inriktningsmål, god ekonomisk hushållning

Regler om god ekonomisk hushållning återfinns i kommunallagen kap.8 § 1. "Kommuner och lands-ting ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom andra juridiska personer".

Det som i förarbeten till ovanstående närmast kan appliceras på nämnderna handlar om system, rutiner samt en väl anpassad organisation. Som exempel nämns att vårda fastigheter och andra tillgångar väl. Man ska ha en god framförhållning i planering och ha en ändamålsenlig organisation. Samhällsbyggnad ser "god ekonomisk hushållning" som ett förhållningssätt som alltid ska finnas i åtanke.

Rent generellt finns det i kommunen ett antal dokument för att kunna styra verksamheterna och säkerställa processer för att bedriva dessa på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt. Det finns reglementen, anvisningar, delegationsordningar, regler, riktlinjer, normer och policy. Dessutom förekommer ibland krav från statliga myndigheter samt att det även finns en lagstiftning som ska främja kostnadseffektivt arbetssätt och god kvalitet. Som exempel kan nämnas LOU samt livsmedelslagstiftningen.

2.1 Gatuenheten

Gatuenheten arbetar med ett kvalitetsledningssystem, som är uppbyggt enligt ISO 9001:2000.

Dokumentation/rutin för varje aktivitet i organisationen, som berör kvaliteten, ska upprättas och underhållas.

Gatu- och parkunderhåll ska ske på ett sådant sätt att kapitalförstöring undviks.

En flerårig plan för beläggningsunderhåll finns, så att åtgärder kan sättas in där behoven är som störst. Planen revideras kontinuerligt. Vid enkätundersökningar har det vid flera tillfällen framkommit att vänersborgarna vill ge beläggningsunderhållet en hög prioritet.

2.2 Teknik- och trafikenheten

Enhetens målsättning är att finna så bra mänskliga, tekniska, miljövänliga och ekonomiskt förmåliga lösningar som möjligt vid utformning av anläggningar. Tillgänglighet, framkomlighet ska prioriteras.

2.3 Fastighetsenheten

Kommunens reglerings- och saneringsfastigheter ska förvaltas så att de inte uppfattas som rivningsobjekt.

Byggnadsmetoder, material och utrustning ska väljas på sådant sätt, att minsta möjliga underhåll och driftkostnader erfordras.

Underhållsplaner med prioriteringsordning för åtgärder finns, så att resurser sätts in där behoven är som störst. Kontinuerlig uppdatering sker.

Kommunens skogar ska skötas, så att de är en tillgång för medborgarnas rekreation och friluftsliv. Skogen är certifierad.

Utarrangering av jordbruksmark ska ske på marknadsmässiga villkor. Arrendatorer utses efter kompetens och lämplighet.

I syfte att nedbringa antalet jordbruksfordon på starkt trafikerade vägar, ska hänsyn tas till belägenheten av arrendatorns brukningscentrum i förhållande till arrendestället.

2.4 Städ- kost- och serviceenheterna

Enheterna ska åt kommunens förvaltningar producera tjänster, som är konkurrenskraftiga i kvalitet och pris. Miljövänligare och effektivare städmetoder har införts. Bl.a. används s.k. ECO-maskiner, som städar med endast vatten.

2.5 Renhållningsverket

Renhållningsverkets målsättning för avfallshanteringen ska utgå från de nationella och övergripande mål som beslutats av riksdagen och som innebär att producenten ansvarar för det avfall som uppstår i verksamheten. Avfallets innehåll av miljöskadliga ämnen ska minska.

2.6 VA-verket

Vatten ska tillhandahållas abonnenterna med stor leveranssäkerhet och med jämn och hög kvalitet.

2.7 Boende/infrastruktur

Boende för alla, alternativa upplåtelseformer i sjö- nära, grönnära och/eller centrumnära områden är antagna mål, liksom att invånarantalet i kommunen ska uppgå till 50 000 personer år 2030. Förutsättningen för att nå målen är ett bostadsförsörjningsprogram med antagna detaljplaner.

3. Förväntade resultat

3.1 Gatuenheten

Målsättningen är att kommuninvånarna ska uppfatta personalen som kompetent och pålitlig med stort miljö- och kvalitetstänkande.

3.2 Teknik- och trafikenheten

Staden, kommunen ska utvecklas med tanke på att det finns en målsättning att invånarantalet ska öka. Det berör centrala parkeringsmöjligheter, bostäder samt verksamheter i övrigt.

3.3 Fastighetsenheten

Nya hyresgäster ska alltid avstå besittningsskyddet om fastigheten planeras för annan verksamhet inom fem år. Kommunen ska bygga och förvalta fastigheter för att tillgodose främst kommunens behov av lokaler.

Kommunens byggnader med tillhörande markanläggningar ska underhållas enligt upprättade planer för underhåll. Hyresgästen ska dock ha möjlighet att påverka omfattning och tidpunkt för det invändiga underhållet.

Skogsbruket ska vara långsiktigt ekonomiskt hållbart och den biologiska mångfalden ska bevaras.

För att marktillgängligheten för kommunen ska vara hög, bör arrendeaftalen löpa på kort tid utifrån vad jordabalken medger.

3.4 Städ-, kost- och serviceenheterna

Enheterna ska vara intäktsfinansierade av respektive kunder.

3.5 Renhållningsverket

Återanvändning och återvinning av material ska öka. Teknik och system för en miljöriktig hantering och slutbehandling av avfallet ska utvecklas. En ny återvinningscentral planeras.

Kommunen har en nyligen uppdaterad avfallsplan, som anger kommunens detaljmål.

3.6 VA-verket

Samtliga abonnenter ska ha ett friskt, ej missfärgat vatten enligt Livsmedelsverkets normer.

Underhållsarbeten ska ha utförts så att anläggningarnas livstidskostnad minimerats och ställda krav från miljövårdande myndigheter och livsmedelsverk uppfyllts.

3.7 Boende/infrastruktur

Arbete pågår med att öka parkeringsmöjligheterna i centrum.

En revidering av trafikplanen pågår. Trafikplanen ska ligga till grund för många av de trafikrelaterade beslut som ska fattas inom kommunen.

Markkonsekvenser och eventuella inköp av mark måste utredas. Konsekvenser för fastighetsenheten måste utredas vad avser skollokaler, äldreboenden och övrig kommunal service, exempelvis kommunhus.

En VA-utredning har utförts angående omvandlingsområden längs Vänerkusten. Åren 2012-2014 finns 90 Mkr anslaget i investeringsbudgeten. (Sedan tidigare finns 70 Mkr anslaget.) Fortsatt byggnation kommer att ske. Hela projektet är beräknat till 210 Mkr. Därutöver finns eller pågår detaljplanarbete för ett antal bostadsområden samt för handel/kontor inom Holmängensområdet.

4. Verksamhetsförändring/ ramanpassning

4.1 Gatuenheten

Under åren 2010 och 2011 överskreds budgeten för vinterväghållning. År 2010 var överskridandet mycket stort. Budgeten på 3,5 Mkr kan sägas täcka en mild vinter. Det kan dock inte anses att övriga delar av gatuunderhållet har en generösare budget. Beläggningsunderhållets budget 4,3 Mkr räcker till omläggning av det högratifierade vägnätet i intervall om 15-20 år. Det bör det ske i intervall om 10-15 år för att kapitalförstöring inte ska uppstå. Det lågratifierade vägnätet behöver läggas om efter 25-30 år. Här sker idag i princip inget underhåll. Behovet av underhåll kan även beräknas öka framgent, då kommunen till för åtminstone 20-25 års sedan hade ett underhåll som relativt sett var på en högre nivå än dagens. De två senaste vintrarna har också gett omfattande skador på vägnätet. Från 2012 består i stort sett all gatubelysning av lågenergilampor. Det underhåll som förhållandevis kostar mest är brounderhåll. De 1,7 Mkr som är avsatta till detta täcker inte många löpmeter.

Samhällsbyggnadsnämnden

För att täcka ökade kapitalkostnader inom gator/vägar förorsakat av näringspolitiska investeringar äskar samhällsbyggnadsnämnden ett ramtillskott till en summa av 0,5 Mkr.

För att täcka kostnader avseende försäkringar för fordon/maskiner som tidigare täckts med centrala medel äskas ett belopp i storleksordningen 0,3 Mkr.

4.2 Fastighetsenheten

För att kontinuerligt minska underhållsbehovet behöver fastighetsenheten ha ett årligt planerat underhåll i storleksordningen 15-20 Mkr. Under de senaste 6-7 åren finns det enstaka år då man nått upp till denna nivå, medan andra år har det varit avsevärt lägre. Ramtillskott har skett under senare år. Dock har detta delvis reducerats genom förhållandevis stora neddragningar under åren 2009 och 2010. De under senare år nästan obefintliga generella ramuppräkningsarna har gjort att ökade mediakostnader har urholkat det som var tänkt som ökat underhåll. Snö och kyla gör också att mediakostnader kan variera på ett påtagligt sätt, under år 2010 blev det planerade underhållet så lågt som 8,6 Mkr. År 2011 finns en tillfällig förstärkning av det planerade underhållet med 5 Mkr, vilket gör att det hamnar på en acceptabel nivå. För att underhållet framgent ska minska på ett kontinuerligt sätt behöver denna nivå bibehållas.

Huvudnässkolans A-hus kommer att nedmonteras under år 2012. För detta ändamål äskar samhällsbyggnadsnämnden ett tillfälligt anslag under år 2012 i storleksordningen 2,5 Mkr.

Om investeringen "Kulturaxeln, Huvudnässkolan", genomförs äskas full kostnadstäckning för de driftkostnader som uppstår. Investeringen avser foaje till skolans aula. För drift av aulan med dess foajé äskas 1 Mkr utöver ram.

Huvudnässkolans B-hus förväntas inte användas under år 2012 och kommer således inte att generera några hyresintäkter. För att täcka kostnader för drift av B-huset äskas 0,45 Mkr.

Ovan beskrivet underhåll inom gatuenheten och fastighetsenheten måste, jämfört med varje relevant standard, sägas ligga på en låg nivå.

4.3 VA-verket

En höjning med 7 % föreslås av brukningsavgiften i VA-taxan. Detta medför att den budgeterade resultaträkningen får ett underskott på 0,5 Mkr, vilket gör att eget kapital i banlansräkningen minskar med motsvarande belopp. För att uppnå balans krävs en höjning med 8 %.

Vidare föreslås att samhällsbyggnadsnämnden ges rätt att ändra VA-taxan och renhållningstaxan inom

ramen för ändringen av konsumentprisindex utan beslut från kommunfullmäktige.

5. Ekonomiska resurser

Anvisad budgetram 61 581 Tkr

Samhällsbyggnadsnämndens förslag:

Samhällsbyggnadsnämnden begär sammanlagt 4 750 Tkr utöver ram.

500 Tkr avser ökade kapitalkostnader inom gator/vägar. För att täcka försäkringskostnader för fordon/maskiner inom gatuenheten begärs 300 Tkr.

Huvudnässkolans A-hus kommer att nedmonteras under 2012 till en beräknad kostnad om 2 500 Tkr. Om investeringen Kulturaxeln genomförs begärs 1 000 Tkr för drift av aulan och foajén. För att täcka kostnader för drift av B-huset begärs 450 Tkr.

Va-taxan föreslås höjas med 7% vad gäller brukningsavgiften. Vidare föreslås att samhällsbyggnadsnämnden ges rätt att ändra va-taxan och renhållningstaxan inom ramen för ändringen av konsumentprisindex utan beslut från kommunfullmäktige.

Kommunfullmäktiges beslut:

Samhällsbyggnadsnämndens budgetram justeras tillfälligt upp under 2012 med dels 2 000 Tkr för nedmontering av byggnad vid Huvudnässkolan och dels 500 Tkr för drift av Cypressen 17 (C-huset vid Huvudnässkolan).

Underhållsbudgeten utökas tillfälligt under 2012 med 2 000 Tkr.

Från kommunstyrelsen omfördelas 300 Tkr för försäkringskostnader av fordon/maskiner inom gatuenheten.

Ramen justeras upp med 21 Tkr då personalomkostnadspålägget höjs .

I enlighet med samhällsbyggnadsnämndens förslag föreslås en höjning av VA-taxa med 7 %. Dock vill kommunfullmäktige även i fortsättningen fatta beslut om ev. justeringar av VA-taxan och renhållningstaxan.

Samhällsbyggnadsnämnden ska samråda med kommunstyrelsen innan exploatering påbörjas av nya områden.

I övrigt fastställs samhällsbyggnadsnämndens budgetram 2012 i enlighet med anvisningarna till totalt **66 402 Tkr**.

Samhällsbyggnadsnämnden

Resultaträkning, Mkr

Skattefinansierad verksamhet			
Resultaträkning	Bokslut	Budget	Budget
Mkr	2010	2011	2012
Summa intäkter	245,0	221,7	235,8
Personalkostnader	90,9	95,8	94,3
Omkostnader	155,8	127,1	135,5
Ränta	26,3	26,9	28,7
Avskrivning	40,9	37,6	43,7
Summa kostnader	313,9	287,4	302,2
Nettokostnader	68,9	65,7	66,4

Taxefinansierad verksamhet Renhållning

Resultaträkning	Bokslut	Budget	Budget
Mkr	2010	2011	2012
Summa intäkter	26,6	27,4	27,5
Personalkostnader	5,4	6,7	6,7
Omkostnader	19,8	19,2	19,3
Ränta	0,1	0,2	0,2
Avskrivning	1,0	1,3	1,3
Summa kostnader	26,3	27,4	27,5
Nettokostnader	-0,3	0,0	0,0

Taxefinansierad verksamhet VA

Resultaträkning	Bokslut	Budget	Budget
Mkr	2010	2011	2012
Summa intäkter	42,1	42,2	45,3
Personalkostnader	7,7	9,5	9,8
Omkostnader	25,0	22,1	22,3
Ränta	2,3	3,8	5,8
Avskrivning	6,9	6,8	7,9
Summa kostnader	41,9	42,2	45,8
Nettokostnader	-0,2	0,0	0,5

Budget per anslagsbindningsnivå, Mkr

Anslagsbindning	Intäkt	Kostnad	Netto
Mkr	2012	2012	2012
Nämnd/administration	0,2	5,0	4,8
Gator & vägar/park/teknik & trafik	9,6	59,8	50,2
Fastighetsenhet	125,6	133,5	7,9
Städ-, kost- och serviceenhet	100,4	101,9	1,5
Underhåll *)		2,0	2,0
S:a skattefinansierad verksamhet	235,8	302,2	66,4
Renhållningsverk	27,5	27,5	0,0
VA-verksamhet	45,3	45,8	0,5
S:a taxefinansierad verksamhet	72,8	73,3	0,5
Summa	308,6	375,5	66,9

*) Anslaget till underhåll ska fördelas per anslagsbindningsnivå efter förslag från samhällsbyggnadsnämnden.

Socialnämnden

1. Verksamhetsbeskrivning

Kommuninvånarnas behov är vägledande för utvecklingen av socialnämndens verksamheter. Utifrån dessa krav och önskemål utvecklas nämndens verksamheter, så att de svarar upp mot kommunens övergripande vision.

Socialförvaltningen är indelad i tre driftsavdelningar och leds av en förvaltningschef. Dessa stöds av en administrativ avdelning samt en medicinskt ansvarig sjuksköterska. Nämnden har utöver traditionell socialtjänst även uppgifter inom kommunens invandrar- och integrationsfrågor.

Vård och omsorg ansvarar för att ge äldre och andra i behov av stöd, vård och omsorg en god omvårdnad och hälso- och sjukvård. I ansvaret ingår också förebyggande verksamhet och stöd till anhöriga. Varje människa ska få möjlighet att leva och verka i sin invanda miljö, under så normala levnadsomständigheter som möjligt. Insatser är individuellt utformade och ges i den enskildes hem, i dagverksamhet samt i särskilt boende.

Individ- och familjeomsorgens huvudfunktion är att vara samhällets yttersta skyddsnät och omfattar både förebyggande verksamhet och individuellt inriktat utrednings- och behandlingsarbete. Till verksamheten hör även vissa familjerättsliga uppgifter, samordningsansvar för det drogförebyggande arbetet och utskänkningstillstånd.

Omsorg om funktionshindrade ansvarar för insatser enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Insatser ges utifrån individuella behov och där brukaren har ett stort inflytande över insatsens utformning. Avdelningen ansvarar även för stöd enligt socialtjänstlagen (SoL) till psykiskt funktionshindrade samt färdtjänst och riksfärdtjänst.

Tabell 1: Jämförelsetal

	Bokslut 2010	Budget 2011	Till- kommande behov 2012
Antal platser äldreboende	501	508	+18
Korttidsplatser *1)	34	34	-
Betalddgr m färdigbehandlade	607	229	+370 dgr
Antal timmar hemvård, möjliga	207 400	212 000	+7 000 tim
Antal besök dagv SoL (VoO)	27 000	27 000	+2 000
Antal beslut boende LSS/psyk	157	157	+8
Antal beslut personlig ass. FK	54	54	-
Antal beslut daglig vht LSS	135	135	+6
Personer m beslut boendestöd	75	83	+5
Antal vårddyggn HVB,barn	1 942	1 850	-
Antal vårddyggn HVB,vuxna *2)	1 954	1 260	-110
Antal vårddyggn familjehem	16 580	17 000	-
Utbetalt ek. bistånd, Mkr	33,0	13,2	+20,0
Antal hushåll ek. bistånd	892	356	+530

*1) 3,5 platser disponeras av Trollhättan

*2) Förutsätter kompletterande boendestöd på hemmaplan

2. Mål och resultat

Genom de nämndsgemensamma målsättningar, som redovisas nedan, är det socialnämndens ambition att bidra till förverkligandet av kommunens och nämndens vision och utvecklingsområden. Mål och förväntade resultat gäller samtliga verksamheter inom socialnämnden. Resultatet av de i målen angivna insatserna redovisas och följs upp. Detta sker i samband med tertial- och årsredovisning. Effekterna ska, förutom nyckeltal som speglar ekonomi och volym, även fokusera på brukarens upplevda förändring.

I kommunallagen anges att kommunerna ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Flerparten av de mål som socialnämnden angivit är av betydelse för att uppnå detta. Som ett led i att bedriva verksamheten på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt har socialnämnden arbetat fram nya nämndsgemensamma inriktningsmål och förväntade resultat för 2012-2014. För perioden anges nio målområden som tydliggör uppdraget. Målområden och förväntade resultat uttrycks i en resultat- och aktivitetsplan, där de görs tydliga genom aktiviteter som ska utföras samt mått på hur effekterna ska mätas.

Det övergripande ekonomiska målet budgetbalans väger tungt för att god ekonomisk hushållning ska

uppnås. Dock är det en sammanvägd bedömning av de nio målområdena som definierar god ekonomisk hushållning, d.v.s. mål som både ger verksamhetsresultat och visar insatta resurser. För att uppnå god ekonomisk hushållning kommer t.ex. fokus att ligga på att vidareutveckla modeller för resursfördelning, utveckla system som beskriver resursåtgång och produktivitet på lägsta nivå t.ex. KPB (kostnad per brukare), fortsatt arbete med att ta fram relevanta nyckeltal, prioritera tidiga och förebyggande insatser för att senarelägga mer omfattande (kostnadskrävande insatser) och skapa förutsättningar för unga och vuxnas egen försörjning.

2.1 Målområden och förväntade resultat

2.1.1 Kvalitet/Service/Tillgänglighet/Trygghet, Inriktningsmål - Förväntat resultat

Socialtjänstens insatser är väl kända och tillgängliga för alla

- *Ökad kunskap om socialtjänstens insatser*
- *Ökad tillgänglighet*

All kontakt med socialtjänsten inger förtroende och skapar trygghet

- *Nöjda brukare*
- *Kommuninvånarna upplever sig respektfullt och tydligt bemötta*
- *Hög rättssäkerhet*
- *Ökad/utvecklad samverkan mellan förvaltningens avdelningar och externa samverkanspartners*

Insatserna präglas av god kvalitet

- *Nöjda brukare – höjd måluppfyllelse kopplat till genomförandepplaner*
- *Minst genomsnittresultat i nationella jämförelser*
- *Utvecklad omvärldsorientering*
- *Ökad användning av evidensbaserade metoder*

2.1.2 Integration

Inriktningsmål - Förväntat resultat

Verksamheten ska präglas av mångfald

- *Fler anställda med olika etnisk och språklig kompetens*

Skapa förutsättningar för en samhällsgemenskap som kännetecknas av ömsesidig respekt och tolerans och som alla, oavsett bakgrund, kan vara delaktiga i och medansvariga för

- *Medborgare och brukare möts av personal med förståelse för och kunskap om deras kulturella och språkliga behov*
- *Ökad möjlighet för brukare att kommunicera med sin omgivning*
- *Minskat utanförskap*

2.1.3 Delaktighet

Inriktningsmål - Förväntat resultat

Utvecklad information till och dialog med medborgarna

- *Det framgår tydligt i beslut och genomförandepplaner att individen är delaktig*
- *Ökat antal har ett forum för brukardialog*

Insatser leder till ökad självständighet

- *Ökad självständighet hos den enskilde*
- *Ökande andel av brukarna ges möjlighet att tolka, bearbeta och förmedla information*

2.1.4 Förebyggande/Stöd

Inriktningsmål - Förväntat resultat

Tidiga och förebyggande insatser prioriteras och utvecklas i syfte att förbättra eller vidmakthålla egna förmågor och förhindra eller senarelägga mer omfattande insatser

- *Minska/senarelägga insatser*
- *Brukarens självständighet ökar*

Den enskildes möjligheter och förutsättningar att bo kvar i hemmet ska stärkas

- *Minst 70 % av den möjliga tiden i hemvården ska utföras hos brukaren*
- *Färre barn och ungdomar får dygnsvård utanför hemmet*

Utökad stöd till frivilligorganisationer som komplement

- *Antalet frivilliginsatser gentemot brukaren ska öka*

Medverka till att skapa förutsättningar för unga och vuxnas egna försörjning

- *Genomsnittlig tid för uppbärande av ekonomiskt bistånd minskar*
- *Kostnad för ekonomiskt bistånd minskar*
- *Fler unga och vuxna i arbete, studier eller selsättning*
- *Upplevd förbättrad livskvalitet*

2.1.5 Trenämndsmål

Inriktningsmål - Förväntat resultat

Verksamheterna ska i samverkan, utifrån sina specifika uppdrag, aktivt samordna stöd och stimulans till varje individ. Barnperspektivet och barns rätt enligt FN:s konvention om barns rättigheter ska ha en särskild tyngd. Syftet är att stärka den enskildes förmåga att forma sitt liv i samverkan med andra för att nå en god livskvalitet

- *Barn och ungdomar får tillgång till rätt insatser tidigare*
- *Färre självmord och minskat självskadebeteende bland barn och unga*
- *Ökad skolnärvaro*
- *Alla barn som får vård utom hemmet har tillgång till undervisning utifrån sina förutsättningar och behov*
- *Information och rådgivning finns lätt tillgänglig på hemsidan*

- Alla arbetslösa under 25 år erbjuds kompetenshöjande insatser
- Utvecklad samverkan med föräldrar

2.1.6 Boende

Inriktningsmål - Förväntat resultat

Alla har ett boende

- Särskilda bostäder tillgodoser behoven
- Andelen fysiskt tillgängliga bostäder ökar
- Antalet hemlösa minskar

Boendet utformas utifrån olika individers behov

- Fler bostäder är fullvärdiga

2.1.7 Ekonomi

Inriktningsmål - Förväntat resultat

Socialnämndens verksamhet präglas av effektivt resursutnyttjande. Fullmäktiges beslut är överordnat och vid målkonflikt sätter ekonomiska ramar yttersta gränsen. Vid resursbrist prioriteras tvingande nivåer enligt lagstiftning och myndighetskrav

- Budgetbalans
- Effektivt resursnyttjande
- Ökad användning av resursfördelningsmodeller i verksamheten

2.1.8 Miljö

Inriktningsmål - Förväntat resultat

Organisationen präglas av hög miljömedvetenhet

- Minskat antal körda mil
- Minskad energiförbrukning

2.1.9 Personal

Inriktningsmål - Förväntat resultat

Kommungemensamma mål gäller: Arbetsmiljö, Jämställdhet, Mångfald, Kompetensutveckling

- Medvetet och tydligt ledarskap
- Medarbetarna upplever sig delaktiga och har inflytande
- Minimera ofrivilliga pensionsavgångar relaterade till brister i arbetsmiljön
- Kompetensutveckling ökar
- Fler anställda har olika etnisk och språklig kompetens

3. Verksamhetsförändringar, behov och åtgärder för ramanpassning

Sammanfattningsvis beräknas nya och förändrade behov för 2012 uppgå till 45,2 Mkr.

Tabell 2: Sammanfattning behov ramökning 2012 samt planperioden 2013-2014, Mkr

	Behov 2012	Behov 2013	Behov 2014	Ack. 2012-2014	Kommentar
Äldreplatser KS prel ram	1,3			1,3	Linden rest. Helår
Äldreplatser KS prel ram	5,0	9,4		14,4	Björken, +18 pl
Äldreplatser		4,7	5,2	9,9	Gläntan, +14 pl
Äldreplatser			4,7	4,7	Solb (10,7 mkr 2015) +15 pl
Anhörigstöd KS prel ram	1,2			1,2	Enl KS ramförslag, samtl avd.
Torpa dag-central			0,9	0,9	Statl bidrag avveckl 2011
Hemvård/ betalldr, hemrehab	2,5	1,5	1,5	5,5	Befprogn +20 pers/år. Bet-dgr, hemreh.
Hjälpmedel	1,0	-0,5	-0,5	0	Hyreskostn.
Nytt boende LSS, 6 pl. KS prel ram	2,5	2,5		5,0	Start halvår 2012. Inkl Ssk, arbrer, sjukgy.
Ombyggnad fullvärdiga bostäder LSS		1,6	1,2	2,8	Ombyggnad + 4 nya pl. tillkommer
LSS & psykiatri köpta pl	1,5		0,8	2,3	Externert köpta specialpl, beslutade+tillk 6 pl 2012, 4 pl 2013, 4 pl 2014. 2+2 tj.
Daglig verksamhet LSS	1,0		1,0	2,0	Ökat boendestöd, 2 tj.
Psykatri, SoL	0,9			0,9	
Fortbildning	1,0	1,0		2,0	Riktat OoF
Färdtjänst	2,5			2,5	Beräkn underskott 2012
Ekonomiskt bist. KS prel ram 10 Mkr	20,0			20,0	Prel ram +10 Mkr, endast tillf enl KS-besl.
Barn och unga IFO	0,7			0,7	Lokal "barnahus", "barnsekr.", evidens
Boende IFO	3,8	2,5		6,3	Missb/kvinnor/unga vux
IT-kostn, datorer	0,3	0,2		0,5	Införande pers.system
Total summa behov ökad budgetram	45,2	22,9	14,8	82,9	
Ramökning enligt KS prel. förslag	19,9				Antaget av KS 2011-03-02
Behov utöver KS förslag	25,3				

3.1 Volymförändringar, behov per verksamhetsavdelning

Följande beskriver omvärldspåverkan, lagförändringar, demografi och andra åtaganden inom respektive avdelning.

3.1.1 Förvaltningsgemensam verksamhet

Gemensam finansiering av projektjänst för utveckling av internationellt arbete inom ramen för trenämndsarbete med fokus på ansökning av medel

för delfinansiering, 200 Tkr. Tjänsten är tänkt att på något års sikt i huvudsak bli självfinansierad.

Kvalitetsfrågorna ägnas stor uppmärksamhet från regering och tillsynsmyndigheter. Det medför krav på tillämpning av evidensbaserade metoder, utbildning och uppföljningssystem.

Statsbidragen till äldreomsorg förändras successivt till sin karaktär. Allt färre bidrag riktas direkt till kommunerna och allt fler till samverkansprojekt med flera medverkande parter eller riktas direkt till vissa typer av insatser.

IT-kostnader (användaridentiteter och dator-kostnad) beräknas öka med ca 0,3 Mkr. I och med införande av nytt löne- och personalsystem ökar behovet av datorbehörigheter för all personal samt behov av fler datorer. Därutöver råder fortsatta krav på dokumentation och tillgång till IT-system.

Inflationsökningen 2012 beräknas av SKL till 1,7 %. Tillskottet i ramen är 0,5 % och uppgår till 0,77 Mkr. Full inflationskompensation motsvarar ca 2,5 Mkr.

3.1.2 Avdelningen vård och omsorg

Enligt kommunstyrelsens beslut om preliminära budgetramar erhåller verksamheten en utökning med 5,0 Mkr, vilket motsvarar delårskostnad för Björkens äldreboende samt för anhörigstöd 1,18 Mkr. För Linden erhålls 1,3 Mkr, vilket motsvarar resterande helårskostnad 2012.

Enligt befolkningsprognosen ökar antalet äldre och då främst personer över 80 år. Många har demenssjukdomar och stora omvårdnadsbehov. Behov av psykiatriska platser är större än tidigare.

En ökad efterfrågan av hemvård väntas, främst till följd av ökat antal äldre. I dagsläget erhåller 530 personer hemvård/hemsjukvårdsinsatser och behovet beräknas öka med ca 20 personer årligen (enligt tidigare behovsutveckling och befolkningsprognos) till en kostnad av 2,5 Mkr för 2012. Behovet innehåller även täckning för hemrehabilitering, hemsjukvård samt betaldagar för medicinskt färdigbehandlade.

Regelverk för statsbidrag läggs om, vilket i första hand påverkar Torpa dagcenter (äldre invandrare) samt på sikt hemrehabilitering. Torpa dagcentral kan ej fortsätta att drivas utan finansiering via tillskott i budgetramen. För 2012-2013 beräknas dock Torpa kunna drivas via fonderade medel.

Antal boendeplatser 2011 är 508 inklusive Lindens nyöppnade äldreboende. Under planperioden 2012-2014 är behovet av nya boendeplatser ytterligare 47.

Ombyggnad av Björkens äldreboende beräknas starta september 2011, inklusive tillbyggnad av gemensamma lokaler för administration, hår- och fotvård. Beräknad om- och nybyggnadskostnad (18 nya platser) är ca 73 Mkr, ökad driftskostnad är 14,4 Mkr (5,0 Mkr 2012 och 9,4 Mkr 2013). Därefter är fortsatt om- och nybyggnation angelägen inom Niklasbergsområdet. Ombyggnad av Gläntan 2013 innebär 14 nya platser och Solbacken 2014 innebär 15 nya platser.

Vänersborg ingår fr.o.m. 2010 i ett, för regionen och alla 49 kommunerna i Västra Götaland, gemensamt hjälpmedelsavtal. Därmed upphörde Vänersborgs egen hantering av hjälpmedelsfrågorna. Avtalet har inneburit ökade kostnader för hyra istället för köp av individanknutna hjälpmedel och på sikt, att den egna rekonditioneringsenheten får färre uppdrag. Kostnaderna beräknas öka 2012 för att därefter minska 2013-2014.

Behovet av utökad ram för volym- och behovsförändringar är angeläget. Utan tillskott måste neddragningar göras i verksamheterna med kvalitetsförsämringar som följd. Beslut om bistånd måste verkställas inom rimlig tid, annars riskerar kommunen att dömas till att betala särskilda avgifter.

3.1.3 Avdelningen omsorg om funktionshindrade

Enligt kommunstyrelsens beslut om preliminära budgetramar erhåller verksamheten en utökning med 2,5 Mkr, motsvarande halvårskostnad för ny gruppboende enligt LSS.

Andelen personer i Vänersborg som är berättigade till insatser enligt LSS ökar årligen, dock marginellt. Den största förändringen är att allt fler personer söker bostad med särskild service samt daglig verksamhet enligt LSS. Detta sker i allt yngre åldrar.

Medel till ny gruppboende enligt LSS möjliggör en driftstart tidigast halvårsskiftet 2012, vilket innebär att personer med icke verkställda beslut riskerar att få vänta ytterligare ett år på bostad.

Inom daglig verksamhet LSS saknas redan under 2011 medel för att klara gynnande beslut. Ett ramtillskott på 1,0 Mkr är nödvändigt.

Vid årsskiftet fanns två ej verkställda beslut om bostad med särskild service. Sex elever som slutar sargymnasiet under vt 2011 kommer att ansöka om daglig verksamhet. Under 2011 finns behov av köp av två externa boendeplatser till en kostnad av 1,5 Mkr. Eftersom medel saknas för nya boende- och daglig verksamhetsplatser inom rimlig tid, finns ingen möjlighet att utarbeta någon plan för verkställighet av gynnande beslut. Detta innebär stor

risk för att särskilda avgifter kommer att utdömas. Några medel att betala eventuella avgifter finns inte inom socialnämndens ram för 2011.

Det finns fortfarande fem gruppboendestäder som inte har fullvärdiga lägenheter. I den reviderade boendepåsen föreslås att dessa gruppboendestäder byggs om under perioden 2012-2016. Problemet med att ha icke fullvärdiga boendestäder är svårigheten att anvisa dessa till personer med beslut om bostad. Ett beslut om bostad med särskild service LSS medger rätt till en fullvärdig bostad. Risken att stå med tomma lägenheter är stor om inte ombyggnation sker. Beräknad driftkostnad för om- och tillbyggda lokaler 2013-2014 är 2,8 Mkr. Häri ingår fyra nya lägenheter.

Inom LSS-området finns ett nationellt utjämnings-system som innebär att kommunen med två års eftersläpning kompenseras ekonomiskt fullt ut för nya platser inom boende, daglig verksamhet samt övriga LSS-insatser.

Inom psykiatriområdet sker en årlig ökning på 3-5 % av personer som får beslut om insatser enligt SoL. De statsbidrag som socialförvaltningen erhållit för ökade insatser inom psykiatri upphörde fr.o.m. 2011. Det innebär att nya verksamheter finansieras inom ram 2011 och har indirekt medfört en besparing på 0,7 Mkr. För att klara fortsatt ökad efterfrågan på boendestöd inom psykiatri behövs en ramökning motsvarande 0,9 Mkr (2,0 tjänst).

Under den senaste femårsperioden har statliga stimulansmedel riktats till äldreomsorg och psykiatri för kompetensutveckling av verksamhetspersonal. Motsvarande satsningar har inte gjorts inom LSS-området. Det finns ett uppdämt behov av utbildningsåtgärder inom detta område. Det pågår en ständig och omfattande utveckling inom alla verksamheter som riktar sig till människor med funktionsnedsättning. Nya metoder, rutiner och förhållningssätt utvecklas för att möta individens behov av självständighet, inflytande och medbestämmande. För att detta ska komma den enskilde brukaren till del krävs att personal får kunskap och redskap att arbeta utifrån. Verksamheten har i samverkan med Högskolan Väst utarbetat en fortbildning riktad till baspersonal, som ca 100 anställda genomgått. Målet är att all personal ska erbjudas denna utbildning. Utöver denna satsning finns behov av valideringsutbildning till bemanningspoolens personal, utbildning i teckenkommunikation samt riktad fortbildning till personliga assistenter och personalgrupper med specifika uppdrag. En årlig kostnad på ca 1 Mkr beräknas för detta.

För färdtjänstområdet kommer en slutrapport att presenteras under 2011 med förslag till förändrat huvudmannaskap. Förslaget innebär att ansvaret

för färdtjänst inklusive myndighetsutövning överförs till Västra Götalandsregionen genom skatteväxling. En sådan förändring kan komma att påverka kommunens nuvarande kostnader för färdtjänst. I vilken riktning är i dagsläget svårt att överblicka. För 2012 beräknas ett underskott för färdtjänsten på 2,5 Mkr.

Inom näringslivsenheten finns ett uppdrag att utreda förutsättningar att starta s.k. sociala företag som antingen kan drivas som ekonomisk förening eller brukarkooperativ. En sådan utveckling skulle också påverka behovet av andra sysselsättningsformer i positiv riktning. Några medel för att stödja ett socialt företagande finns inte upptaget i mål- och resursplan för socialförvaltningens del, vilket förutsätter att finansiering får ske på annat sätt.

Verksamheten har i flera år anpassats utifrån anvisad budgetram. Omfördelning 2011 har fått till följd att budgeten grundar sig på de förhållanden som rådde vid årsskiftet och medger inga ytterligare volym- eller verksamhetsförändringar. En konsekvens om inte tillskott tillförs verksamheten är att besparingar måste genomföras som direkt påverkar kvaliteten.

3.1.4 Avdelningen individ- och familjeomsorg

Enligt kommunstyrelsens beslut om preliminära budgetramar erhåller verksamheten en utökning med 10 Mkr för ekonomiskt bistånd 2012, dock att ettårsanslaget för 2011 på 12 Mkr räknas av. Effekten blir en ramminskning netto med 2 Mkr.

Verksamhetsbehov för individ- och familjeomsorgen kan sammanfattas genom barnets bästa, kompetens och evidensbaserat arbete, samverkan/samarbete, ekonomiskt bistånd och missbruksstöd. Alla dessa behov handlar om TID, d.v.s. mer tid för samtal med barn, för utbildning i evidensbaserade metoder och därefter utförande av ett kvalitativt gott arbete och ökade möjligheter till samarbete i nätverk. Fler kommuninvånare är i behov av stöd och insatser på hemmaplan. Volymökning inom ekonomiskt bistånd kräver mer handläggningstid och mer tid för insatser.

Beträffande ekonomiskt bistånd är behovet en budget i balans och för missbruksstöd kompletterande boendestöd på hemmaplan.

Barnets bästa

Nationella riktlinjer finns för samverkan kring barn som misstänks vara utsatta för brott. Dessa avser samverkan i gemensamma lokaler (barnhus), men även samverkan där gemensamma lokaler saknas. Samarbete med Trollhättans Barnhus via tjänsteköp har diskuterats. Barnhustanken innebär en kvalitetshöjning i arbetet med utsatta barn och kräver resurser i form av s.k. samordnare.

Barnskyddsutredningens betänkande "Lag om stöd och skydd för barn och unga (LBU)" kan komma att utmyнна i ett lagförslag under 2012. Förslaget innebär att bestämmelser som rör barn inom socialtjänstlagen och lagen om vård av unga förs samman i en särskild lag. Utredningen föreslår drygt 40 relativt omfattande förändringar eller kompletteringar av nuvarande bestämmelser.

En kraftig förskjutning har skett från hem för vård eller boende (HVB) till familjehem, enligt lagstiftning och socialnämndens politiska mål. År 2002 var 52 barn och unga placerade (30 i familjehem och 22 på HVB) jämfört med 61 placeringar 2010 (57 i familjehem och 4 på HVB). Antal vårdtygn för dessa placeringar var 18 803 år 2002 respektive 18 522 år 2010. Genomsnittskostnaden per vårdtygn för ungdomar vid biståndsplacering på HVB har ökat med 52 % till 3 395 kr. Genom högre grad av hemmaplanslösningar har kostnaderna totalt minskat.

Behov av utökad budgetram 2012 är 0,5 Mkr till 1,0 socialsekreterare (0,5 socialsekreterare barnahus och 0,5 barnsekreterare för barn i familjehem). För 2013-2014 beror utvecklingen mycket på förändringar i kommande lagstiftning.

Kompetens och evidensbaserat arbete

Ökade nationella och politiska krav på kompetens och evidensbaserat arbete ställer krav på kommunen som arbetsgivare. Behov av resurser för kompetensutveckling är angeläget. Ett evidensbaserat arbete ställer också krav på personalresurser samt databaserade uppföljningssystem, totalt ca 0,2 Mkr.

Samverkan/samarbete

Samarbetet mellan förvaltningar och myndigheter har stärkts. För framtiden handlar det mycket om att fortsätta utveckla samlarbetsformer i olika nätverkskonstellationer med barnet, den unge och vuxne i centrum. Kommunala förvaltningar och samverkande myndigheter måste arbeta mer gränsöverskridande i flexibla organisationer. Det pågående Modellområdesarbetet via SKL kring barn och ungas psykiska hälsa avslutas 2011. I dagsläget är det oklart vilken/vilka samlarbetsmodeller som kommunen kommer att välja, men en sammanhållande länk i det fortsatta samlarbetet bedöms nödvändigt och innebär en kostnadsökning för berörda nämnder.

Ekonomiskt bistånd

Antalet hushåll med ekonomiskt bistånd har ökat med 353 sedan 2002. Ingen utökning har skett av socialsekreterartjänster inom ram. Utbetalat bistånd har under samma tid ökat med drygt 20 Mkr. Budgetramen har under samma period utökats med 2 Mkr. Situationen på arbetsmarknaden har ljusnat utan att det gett några synbara effekter på kom-

muninvånarnas behov av ekonomiskt bistånd. Till detta kommer årliga kostnadsökningar för uppräknad riksnorm, hyror, el m.m. Mycket lite talar för ett lägre behov 2012, varför en ramökning i paritet med behovet innebär ett tillskott på 20 Mkr. Det är angeläget att tillskott i budgetramen sker beständigt och inte som tillfälliga ettårsanslag. Behov i ram 2013-2014 är svårt att prognostisera med tanke på omvärldsfaktorer både lokalt, nationellt och internationellt.

Missbruksstöd

För vuxna med missbruksproblem inleddes 37 behandlingstillfällen 2002 och 18 2010. Mätt i antalet vårdtygn har dessa minskat kraftigt, från 3 526 till 1 954. Den förskjutning som skett till mer öppenvård på hemmaplan kräver mer tid både i handläggning och insatser. Sedan 2002 har budgeten ökat med ca 6 Mkr, varav drygt 5 Mkr 2004 till boendestöd i kombination med träningsboende på Marierovägen. Enligt kommande boendeutredning 2011-2016 finns stort behov av lågtröskelboende, nytt akutboende och tränings-/skyddat boende för kvinnor. Kostnaden för utökad boendestöd och viss lokalhyra beräknas för dessa boenden till 3,8 Mkr. Kompletterande stöd på hemmaplan bedöms minska behovet av vård och behandling på HVB. 2013 är behovet 2,5 Mkr för träningsboende för unga vuxna 20-27 år.

En av anledningarna till att vård utom hemmet minskat för vuxna och ökat marginellt för barn och unga är att utrednings- och behandlingsarbetet bedrivs med strukturerade modeller. Öppenvården på hemmaplan har byggts ut och behandlingsinnehållet individanpassats på hemmaplan.

3.2 Åtgärder för ramanpassning 2012

Socialnämnden har de senaste tre till fyra åren vidtagit omfattande åtgärder för att uppnå ekonomisk balans. Åtgärder har vidtagits både för att täcka redovisade volymökningar samt för nya/tillkommande behov utifrån lagförändringar samt p.g.a. andra orsaker. Utöver detta minskades budgetramen 2009-2010 p.g.a. sparkrav med 21 Mkr. I 2009-2011 års detaljbudget har ytterligare ca 20 Mkr omfördelats för att täcka kända kostnadsökningar från verksamheter, där behoven bedömdes mindre angelägna.

I dagsläget presenteras inga konkreta åtgärdsförslag och konsekvensbeskrivningar. Sker ingen ytterligare utökning av socialnämndens budgetram måste åtgärder vidtagas. Efter flera års besparingar är det svårt att finna enkla sparåtgärder utan att detta direkt drabbar berörda boende/patienter/klienter. En trovärdighetsfråga för förtroendevalda och förvaltning är också hur det välkomna tillskottet av vårdpersonal i december 2010 kan matchas mot eventuella neddragningar ett halvår senare, då

Socialnämnden

besparingar med nödvändighet kommer att beröra vårdsektorn. Även andra presumtiva sparområden som förebyggande insatser inom äldre- och barn- och ungdomsvård (t.ex. fortsatt arbete inom Modellområde) är svåra att genomföra. Möjligheter att inrymma finansiering för underskott inom ekonomiskt bistånd och färdtjänst är mycket begränsade.

Avsikten är att sparförslag presenteras för socialnämnden efter slutgiltigt beslut om mål- och resursplan i kommunfullmäktige, om så blir nödvändigt. Nämndens ambition är att klara uppdragen inom tilldelad ram, vilket förutsätter omfördelningar och åtgärder inom nämndens egen verksamhet.

3.3 Taxeförändringar 2012

Tidigare år har höjning av kostavgifter skett inom vård- och omsorg samt omsorg om funktionshindrade. Inom färdtjänsten har taxan höjts och servicenivåer förändrats. Taxor och avgifter styrs i huvudsak av statliga regelverk eller är genom kommunfullmäktigebeslut kopplade till konsumentprisindex. Några taxeändringar inför 2012 bedöms inte rimliga att föreslå.

4. Ekonomiska resurser

Anvisad budgetram 678 027 Tkr

I **anvisningarna** justerades socialnämndens budgetram upp med +19 981 Tkr.

Anslaget till försörjningsstöd utökades tillfälligt med 10 000 Tkr år 2012. För utbyggnad av antalet boendeplatser inom äldreomsorgen utökades ramen med 1 300 Tkr till Linden och 5 000 Tkr till Björken. För verksamheten anhörigstöd tillfördes 1 181 Tkr. Nämndens budgetram utökades med 2 500 Tkr för driften av ett nytt LSS-boende vilket motsvarar halvårseffekt.

Socialnämndens förslag:

Socialnämnden begär ökad budgetram med sammanlagt 25 3000 Tkr för att tillgodose volym- och behovsökningar. Av dessa avser 10 000 Tkr höjd ram för försörjningsstöd. Nämnden begär också att det tillfälliga anslaget om 10 000 Tkr till försörjningsstöd ska permanentas som ramhöjning fr.o.m 2012.

Kommunfullmäktiges beslut:

Socialnämndens budgetram justeras upp med 3 500 Tkr varav 500 Tkr avser färdtjänst. Dessutom tillförs 1 000 Tkr tillfälligt under 2012 till fortbildning.

Det tillfälliga anslaget om 10 000 Tkr till försörjningsstöd, som socialnämnden tilldelades i samband med anvisningarna, permanentas som ramhöjande fr.o.m 2012.

Ramen justeras upp med 384 Tkr då personalomkostnadspålägget höjs.

I övrigt fastställs socialnämndens budgetram 2012 i enlighet med anvisningarna till totalt **682 911 Tkr**.

Resultaträkning, Mkr

Resultaträkning Mkr	Bokslut 2010	Budget 2011	Budget 2012
Summa intäkter	237,6	209,1	209,1
Personalkostnader	554,5	553,6	563,6
Omkostnader	338,7	321,7	323,9
Ränta	0,8	0,9	0,9
Avskrivning	3,5	3,6	3,6
Summa kostnader	897,5	879,8	892,0
Nettokostnader	659,9	670,7	682,9

Budget per anslagsbindningsnivå, Mkr

Anslagsbindning Mkr	Intäkt 2012	Kostnad 2012	Netto 2012
Nämnd/administration	0,1	20,5	20,4
Vård och omsorg	147,7	525,3	377,6
Individ- och familjeomsorg	8,5	107,8	99,3
Omsorg om funktionshindrade	52,8	233,9	181,1
Ramökning varv 0,5 Mkr till färdtjänst *)		3,5	3,5
Fortbildning *)		1,0	1,0
Summa	209,1	892,0	682,9

*) Anslagen ska fördelas per anslagsbindningsnivå efter förslag från socialnämnden.

Överförmyndarnämnden

1. Verksamhetsbeskrivning

I varje kommun måste det enligt lag finnas en överförmyndare eller en överförmyndarnämnd. Det är kommunfullmäktige som väljer vilken organisationsform som är mest lämplig för den egna kommunen. I Vänersborgs kommun finns en överförmyndarnämnd bestående av tre ledamöter och tre ersättare. Ledamöterna och ersättarna väljs för fyra år. Till sin hjälp har nämnden två heltidsarbetande tjänstemän samt, under en begränsad tid av året, tre timanställda årsräkningsgranskare.

Överförmyndarnämnden är en kommunal tillsynsmyndighet. Nämndens uppgift är att utöva tillsyn över förmyndare, gode män och förvaltare. Genom sin tillsyn ska överförmyndarnämnden motverka rättsförluster för de svagaste i samhället, d.v.s. underåriga (barn under 18 år), samt de som på grund av sjukdom, psykisk störning, försvagat hälsotillstånd eller liknande har en god man eller förvaltare förordnad för sig.

Till den allra största delen ägnar sig överförmyndarnämnden åt myndighetsutövning. Med myndighetsutövning menas beslut och åtgärder från det allmännas sida, vilka är ett uttryck för samhällets rätt att utöva makt över medborgarna. Denna rättighet måste alltid grunda sig på lag eller annan författning.

Det finns en mängd lagar och bestämmelser som styr överförmyndarnämndens verksamhet. De viktigaste bestämmelserna om hur överförmyndarnämnden ska utöva sin tillsyn finns i föräldrabalken. Övriga lagar, nämnden genom sin verksamhet använder sig och är styrda av, är bland annat förmynderskapsförordningen, kommunallagen, förvaltningslagen, sekretesslagen, skadeståndslagen, äktenskapsbalken, sambolagen, ärvdabalken, lag (1924:323) om verkan av avtal som slutits under påverkan av psykisk störning samt lag (2005:429) om god man för ensamkommande barn.

För att staten ska kunna kontrollera att överförmyndarnämnden följer alla dessa bestämmelser har Länsstyrelsen till uppgift att utöva tillsyn över överförmyndarnämndens verksamhet. Likaså kan JO och JK granska om överförmyndarnämnden uppfyller de lagstadgade kraven på myndighetsutövningen och därmed också att rättssäkerheten för den enskilde tillgodoses.

Vänersborgs överförmyndarnämnd hade vid årsskiftet 2010-2011 totalt 654 inskrivna ärenden. Av dessa avsåg 482 godmanskap, 73 förvaltarskap samt 99 förmynderskap. Detta kan jämföras med årsskiftet 2009-2010, då det totala antalet ärenden var 595, årsskiftet 2008-2009 var det 563, årsskiftet 2007-2008, då antalet var 525, årsskiftet 2006-2007, då antalet var 505 och årsskiftet 2005-2006, då antalet var 473 ärenden.

2. Omständigheter och omvärldsförändringar som påverkar överförmyndarnämndens budget

2.1 Ökande behov av ställföreträdare

Som i de flesta kommuner ökar antalet äldre kommuninvånare och således även den åldersgrupp, som har störst behov av hjälpinsatser i form av ställföreträdarskap.

Även bland yngre ökar behovet, då allt fler med olika former av funktionsnedsättningar har svårt att klara det allt mer komplicerade samhället. Ofta är det svårt att rekrytera ställföreträdare till dessa ärenden, eftersom det vanligtvis krävs mycket omfattande insatser av ställföreträdaren.

Även gruppen ensamkommande barn ökar. Ställföreträdare i dessa ärenden behöver ha specialkunskaper med tanke på regelverket och barnens utsatta läge.

Den ökande ärendemängden och de allt mer komplicerade ärendena ställer högre krav på

Överförmyndarnämnden

såväl överförmyndarnämndens tillgänglighet som personalstyrka och kompetens.

2.2 Arvoden till gode män, förvaltare och förordnade förmyndare

Ställföreträdare har rätt till ett skäligt arvode för uppdraget och ersättning för de utgifter som varit skäligen påkallade för uppdragets fullgörande. Huvudregeln är att det är huvudmannen som ska betala arvodet. En förutsättning är att huvudmannen har inkomster som överstiger 2,65 gånger basbeloppet eller tillgångar som överstiger två gånger basbeloppet. I annat fall får kommunen stå för arvodet.

Trenden pekar mot ett större antal huvudmän med inkomster under 2,65 gånger basbeloppet, vilket gör att fler arvoden till gode män, förvaltare och förordnade förmyndare måste inrymmas i överförmyndarnämndens budget.

2.3 Omvärldsförändringar på grund av ny-tillkomna lagändringar

Senare års förändrade lagstiftning har påverkat överförmyndarnämndens arbete inom flera områden.

Förändringarna innebär främst att fler arbetsuppgifter tillkommer inom nämndens verksamhetsområde, men förändringen innebär också ett ökat krav på kompetens inom olika specialområden.

Kraven på gode män och förvaltare ökar i det alltmer komplexa samhället.

Överförmyndarnämnden saknar idag utbildningsmaterial till ställföreträdare (tidigare utbildningslitteratur är slut hos nämnden). Att kunna erbjuda utbildningslitteratur som är uppdaterad i förhållande till aktuell lagstiftning och praxis är viktigt för god kvalitet i verksamheten.

Det finns ett lagförslag som innebär att det kan bli kommunernas skyldighet att utbilda gode män och förvaltare.

3. Ekonomiska resurser

Anvisad budgetram 2 852 Tkr

Överförmyndarnämndens förslag:

Överförmyndarnämnden begär ett tillfälligt tillskott om 200 Tkr för inköp av utbildningslitteratur till gode män och förvaltare.

Kommunfullmäktiges beslut:

Enligt anvisad budgetram.

Anvisad budgetram 2 852 Tkr

Resultaträkning	Bokslut	Budget	Budget
Mkr	2010	2011	2012
Summa intäkter	0,0	0,0	0,0
Personalkostnader	2,4	2,6	2,6
Omkostnader	0,3	0,3	0,3
Ränta	0,0	0,0	0,0
Avskrivning	0,0	0,0	0,0
Summa kostnader	2,7	2,9	2,9
Nettokostnader	2,7	2,9	2,9

Investerings- och exploateringsplan

Sammanfattning, Mkr

	2012	2013	2014	S:a
TOTALT KOMMUNEN				
Inkomster	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgifter	147,2	179,7	202,0	528,9
Nettoinvestering	147,2	179,7	202,0	528,9

Total snittutgift, netto under perioden 2012-2014:	176,3 Mkr
---	------------------

FÖRDELNING PER NÄMND:

Barn- och ungdomsnämnden

Inkomster	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgifter	8,0	10,0	13,0	31,0
Nettoinvestering	8,0	10,0	13,0	31,0
varav fastighetsinvesteringar	0,0	2,0	2,0	4,0

Byggnadsnämnden

Inkomster	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgifter	1,6	0,9	0,7	3,0
Nettoinvestering	1,6	0,9	0,7	3,2

Gymnasienämnden

Inkomster	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgifter	2,0	2,0	2,0	6,0
Nettoinvestering	2,0	2,0	2,0	6,0

Kommunstyrelsen

Inkomster	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgifter	1,3	1,3	1,3	3,9
Nettoinvestering	1,3	1,3	1,3	3,9

Kulturnämnden

Inkomster	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgifter	0,3	0,3	0,3	0,9
Nettoinvestering	0,3	0,3	0,3	0,9

Samhällsbyggnadsnämnden

Inkomster	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgifter	127,0	158,7	178,2	463,9
Nettoinvestering	127,0	158,7	178,2	463,9
varav fastighetsinvesteringar	20,0	37,5	53,5	111,0
varav exploateringsbudget	12,6	11,0	42,0	65,6

Socialnämnden

Inkomster	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgifter	7,0	6,5	6,5	20,0
Nettoinvestering	7,0	6,5	6,5	20,0

Barn- och ungdomsnämnden

Verksamhet/Projekt		2012	2013	2014	S:a
Barn- och ungdomsförvaltningen					
Utgifter	Inventarier	3,0	3,0	5,0	11,0
Barnomsorg, Grundskola					
Utgifter	Datainvesteringar	2,0	2,0	3,0	7,0
Arena och Fritid					
Utgifter	Fastigheter och inventarier	3,0	3,0	3,0	9,0
	Frendevid och Sörbyvallen		2,0	2,0	4,0
	Arena Vänersborg utreds				0,0
SUMMA BARN- OCH UNGDOMSNÄMNDEN					
	Inkomster	0,0	0,0	0,0	0,0
	Utgifter	8,0	10,0	13,0	31,0
	Netto	8,0	10,0	13,0	31,0

Byggnadsnämnden

Verksamhet/Projekt		2012	2013	2014	S:a
Utgifter	Inventarier och datasystem	0,3	0,3	0,3	0,9
	Fotogrammetrisk karta	0,4	0,4	0,4	1,2
	Programvaror, webbaserade kartor	0,4	0,0	0,0	0,4
	ärendehanteringssystem	0,3	0,2		0,5
	Multiplottermaskin	0,2			
SUMMA BYGGNADSNÄMNDEN					
	Inkomster	0,0	0,0	0,0	0,0
	Utgifter	1,6	0,9	0,7	3,0
	Netto	1,6	0,9	0,7	3,2

Gymnasienämnden

Verksamhet/Projekt		2012	2013	2014	S:a
Gymnasieförvaltningen		0,3	0,3	0,3	0,9
Gymnasiet/Gymnasiesärskola					
Utgifter	Inventarier/datorer	1,6	1,6	1,6	4,8
Vuxenutbildning					
	Inventarier/datorer	0,1	0,1	0,1	0,3
SUMMA GYMNASIENÄMNDEN					
	Inkomster	0,0	0,0	0,0	0,0
	Utgifter	2,0	2,0	2,0	6,0
	Netto	2,0	2,0	2,0	6,0

Kommunstyrelsen

Verksamhet/Projekt	2012	2013	2014	S:a
Kommunledningskontoret				
Utgifter Inventarier	0,3	0,3	0,3	0,9
Datanätutbyggnad	1,0	1,0	1,0	3,0
S:a Utgifter	1,3	1,3	1,3	3,9
SUMMA KOMMUNSTYRELSEN				
Inkomster	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgifter	1,3	1,3	1,3	3,9
Netto	1,3	1,3	1,3	3,9

Kulturnämnden

Verksamhet/Projekt		2012	2013	2014	S:a
Utgifter	Inventarier	0,3	0,3	0,3	0,9
SUMMA KULTURNÄMNDEN					
	Inkomster	0,0	0,0	0,0	0,0
	Utgifter	0,3	0,3	0,3	0,9
	Netto	0,3	0,3	0,3	0,9

Investeringarna avser modernisering av biblioteken och arbetsmiljöåtgärder samt digitalisering av boklån och bibliotekstjänster.

Samhällsbyggnadsnämnden

Verksamhet/Projekt		2012	2013	2014	S:a
Gator och vägar					
Utgifter	Anläggningsarbeten, ej spec T. ex. gatuombyggn. I samband m. VA-omläggning trafiksäkerhetshöjande åtgärder, bärighetshöjande åtgärder, gatubelysning m.m.	2,5	5,0	5,0	12,5
	Cirkulation Groppbrovägen/Marierovägen Styrustrukt för trafiksignalerna hyrs för 35 Tkr/år i väntan på ombyggnad		3,5		3,5
	Cirkulation Edsvägen/Johannesbergsv Totalt kostn 4,5 Mkr, varav Vägverket bidrar med 2 Mkr tidigast 2014. Signalanläggning hyrs för 36 000.-/år i väntan på ombyggnad.			2,8	2,8
	Cirkulation Groppbro/Tegelbruksv		0,2	3,2	3,4
	Cirkulation Groppbro/Bruksvägen		0,2	3,5	3,7
	Edsvägen Översiktlig utredning om trafikförhållandena på str Groppbro-Hamng	0,5			0,5
	Cirkulation Groppbro/Edsvägen Inkl busshpl. Finns 0,5 Mkr i 2011 års budget för utredning.		5,0		5,0
	Trafiksäkerhetsåtgärder Tillgänglighetsanpassning, ledstråk, gångpassager, enkelt avhjälpna hinder, barns skolväg, punktbelysning vid vid övergångsställen och gångpassager.	0,5	0,5	0,5	1,5
	Villagatan i Brålanda Ny parkering vid Solhaga.		0,7		0,7
S:a Utgifter		3,5	15,1	15,0	33,6
Kollektivtrafikåtgärder					
	Resecentrum Utveckling av resecentrum. Beräknad total kostnad 50 Mkr, 50% i statsbidrag. Utredning pågår om utformning.	14,5	5,0		19,5
S:a Utgifter		14,5	5,0		19,5
Centrumutveckling					
Utgifter	Smärre åtgärder, ej spec Nya cykelställ, stensättningar, anslagstavlor m.m. inga projekt eller idéskisser finns	1,0	1,0	1,0	3,0
	Edsgatan/Sundsgatan Ombyggnad av gågatedelen uppdelat på 3 etapper, totalt ca 15 Mkr				
	Etapp 1 Edsg delen Södergatan - Sundsgatan	2,5	2,5		5,0
	Etapp 2 Edsg delen Sundsgatan - Kungsgatan		5,0		5,0
	Etapp 3 Sundsg delen Kyrkogatan - Apoteksgr Inkl gågategryset			5,0	5,0
	Kulturaxeln	1,0	19,0	5,0	25,0
S:a Utgifter		4,5	27,5	11,0	43,0
Broar och kajer					
Utgifter	Dalbobron Fortsättning på reparationerna	3,5			3,5
S:a Utgifter		3,5			3,5

Investerings- och exploateringsplan

Verksamhet/Projekt		2012	2013	2014	S:a
Cykelbefrämjande åtgärder					
Utgifter	GC-väg på jämvägsbank Öxnered-Trollhättan 3 km asfalterad yta, inkl belysning Trollhättan planerar bygga sin del tidigast 2013		1,5		1,5
	Nordkroksvägen, gata/GC-väg, etapp1 Delen korsn med jvg - Repelyckevägen. Inkl fastighetskostn Samordnas med VA-omläggning.	2,0	5,3		7,3
	Nordkroksvägen, gata/GC-väg, etapp 2 Delen Replyckevägen - Gumsevägen			2,0	2,0
	GC-väg på str Stigsberget -Ursand C:a 600 m sommarväg igrus.			0,5	0,5
	GC-väg i Hededvägens förlängning i Onsjö C:a 200 m med asfalt och belysning			0,5	0,5
	GC-väg Dykällan - Forsane C:a 600 m. Samfinansiering Med Trafikverket. Totalkostnad 1,0 Mkr			0,5	0,5
	Cykelvägar		1,0	5,0	6,0
S:a Utgifter		2,0	7,8	8,5	18,3
Parkverksamhet					
Utgifter	Grönytor, lekplatser, parker m.m, ej spec	0,3	0,5	0,5	1,3
	Tillgänglighetsanpassning lekplatser	0,2	0,6	0,6	1,4
	Allaktivitetsplats, en i varje kommundel			3,5	3,5
	Promenadväg utefter Karls grav Onsjösidan		0,3		0,3
	Utomhusgym, Holmängen			0,3	0,3
	Brygga mot Sanden, gamla hamnkanalen	1,0			1,0
	Brygga vid Länsan		1,5		1,5
	Hundrastplats, Aspekullen, Frändefors			0,4	0,4
S:a Utgifter		1,5	2,9	5,3	9,7
Fastighetsenheten					
Utgifter	Skolor och förskolor				
	Förskolor enl strukturell översyn. Behov finns i Onsjö Mariedal/Fridhem och Blåsut/Öxnered	4,0	6,0	10,0	20,0
	Birger Sjöbergsgymnasiet ska samordnas med kostutredningen		30,0		30,0
	Soc				
	LSS-boende	9,0		9,0	18,0
	Övriga				
	Nytt produktionskök		1,0	34,0	35,0
	Skräcklestugan	5,0			5,0
	Kommunhuset, serverrum	1,5			1,5
	Vargön 2:2, f d Holmen Paper	0,5	0,5	0,5	1,5
	Kulturaxeln, Huvudnässkolan utreds				0,0
S:a Utgifter		20,0	37,5	53,5	111,0
VA-verksamhet					
Utgifter	Ram VA ledningsnät (exkl exploateringsområden)	8,0	8,0	8,0	24,0
	Holmängens avloppsreningsverk förbättrad rening	14,0	1,0		15,0
	Brålanda avloppsreningsverk ombyggnad	1,0	1,0		2,0
	Vänerkusten, VA-utbyggnad totalinv ca 220 Mkr inkl ledn till Frändefors, Brålanda, Vänersborg	30,0	29,0	20,0	79,0
	Nordkroken		1,0	10,0	11,0
	Utbyggnad av VA senast 2015 enl krav från Länsstyrelsen				
S:a Utgifter		53,0	40,0	38,0	131,0

Investerings- och exploateringsplan

Verksamhet/Projekt	2012	2013	2014	S:a
Gatuenheten				
Utgifter Fordon och maskiner gatuenheten	1,0	2,0	1,0	4,0
Fordon och maskiner, renhållningen	2,5	0,5	2,5	5,5
Återvinningscentral Holmängen	7,0	8,0		15,0
S:a Utgifter	10,5	10,5	3,5	24,5
Kostenheten				
Utgifter Köksutrustning	0,4	0,4	0,4	1,2
Städenheten				
Utgifter Städmaskiner - Nytt städsystem	0,2	0,2	0,2	0,6
Serviceenheten				
Utgifter Uppgradering av telefonväxel	0,3	0,3	0,3	0,9
Övrigt				
Utgifter Tomrör för bredband på landsbygden	0,5	0,5	0,5	1,5
<i>Summa utgifter gata och park</i>	<i>29,5</i>	<i>57,3</i>	<i>34,8</i>	<i>121,6</i>
<i>Summa utgifter fastighet</i>	<i>20,0</i>	<i>37,5</i>	<i>53,5</i>	<i>111,0</i>
<i>Summa utgifter VA</i>	<i>53,0</i>	<i>40,0</i>	<i>38,0</i>	<i>131,0</i>
<i>Summa utgifter övrigt</i>	<i>11,9</i>	<i>11,9</i>	<i>4,9</i>	<i>28,7</i>
SUMMA Utgifter	114,4	146,7	131,2	392,3

Investerings- och exploateringsplan

Exploateringsbudget

Verksamhet/Projekt		2012	2013	2014	S:a
Utgifter	Sanden, stadsförnyelse			1,0	1,0
	Vargön hamnområde och industriområde Inkl VA i hamnen. Kostnader enligt förstudie		2,0	20,0	22,0
	Katrinedal norra, bostadsområde. Inkl cirkulations- plats vid Statoil.			5,0	5,0
	Mankärsvägen, bostadsområde	1,0	3,0		4,0
	Öxnered norra, bostadsområde		1,0	4,0	5,0
	Kv Vallmon. Ombyggnad av Verkstadsgränd och Hamng	3,6			3,6
	VA till ovanstående exploateringsområden	8,0	5,0	12,0	25,0
SUMMA	Utgifter	12,6	11,0	42,0	65,6

Exploateringsbudget med privata finansörer enligt avtal

Verksamhet/Projekt		2012	2013	2014	S:a
Utgifter	Kindblomsvägen. Intäkt 1,5 Mkr.	0,9			0,9
	Holmängen, bostadsområde	0,5	3,0	3,0	6,5
	Kv Trumpetsvampen	0,5			0,5
	Frändefors industriområde	0,8			0,8
	Kv Krögaren. GC-väg och busshållplatser.	0,9			0,9
	Nabbensberg etapp 1. Ny anslutningsgata.	0,9			0,9
	VA till ovanstående exploatering	3,0	3,0	3,0	9,0
SUMMA	Utgifter	7,5	6,0	6,0	19,5
SUMMA	Inkomster	-7,5	-6,0	-6,0	-19,5
	Netto	0,0	0,0	0,0	0,0

Totalsumma **127,0** **158,7** **178,2** **463,9**

Socialnämnden

Verksamhet/Projekt	2012	2013	2014	S:a
Vård- och omsorg				
Utgifter Vård och omsorg, inventarier äldreboende	4,5	4,0	4,0	12,5
Omsorg om funktionshindrade inventarier LSS bostäder	0,5	0,5	0,5	1,5
IT investeringar	1,0	1,0	1,0	3,0
Hjälpmedel, möbler, övriga inventarier	1,0	1,0	1,0	3,0
SUMMA SOCIALNÄMNDEN				
Inkomster	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgifter	7,0	6,5	6,5	20,0
Netto	7,0	6,5	6,5	20,0